

สรุปผลที่สำคัญ
การสำรวจความพึงการ พ.ศ. 2560

สำนักงานสถิติแห่งชาติ

กระทรวงดิจิทัลเพื่อเศรษฐกิจและสังคม

หน่วยงานเจ้าของเรื่อง

กองสถิติสังคม

สำนักงานสถิติแห่งชาติ

โทรศัพท์ 0 2142 1260

โทรสาร 0 2143 8136

ไปรษณีย์อิเล็กทรอนิกส์ : social.group@nso.go.th

หน่วยงานที่เผยแพร่

สำนักสถิติพยากรณ์

สำนักงานสถิติแห่งชาติ

ศูนย์ราชการเฉลิมพระเกียรติ 80 พรรษาฯ

อาคารรัฐประศาสนภักดี ชั้น 2

ถนนแจ้งวัฒนะ เขตหลักสี่ กทม. 10210

โทรศัพท์ 0 2141 7498

โทรสาร 0 2143 8132

ไปรษณีย์อิเล็กทรอนิกส์ : services@nso.go.th

ปีที่จัดพิมพ์

2562

จัดพิมพ์โดย

คำนำ

รายงานการสำรวจความพิการ พ.ศ. 2560 ฉบับนี้ ได้นำเสนอผลการสำรวจเกี่ยวกับประชากรที่พิการ ซึ่งได้แก่ ประชากรที่มีความลำบากหรือปัญหาสุขภาพ (รวม ความลำบากในการดูแลตนเอง) หรือประชากรที่มีลักษณะความบกพร่องทางร่างกาย จิตใจ หรือสติปัญญา อย่างน้อย 1 ลักษณะ ซึ่งตรงกับคำนิยามของความพิการตามแนวคิดของบัญชีสากล เพื่อการจำแนกการทำงาน ความพิการ และสุขภาพ (International Classification of Functioning, Disability and Health : ICF) ขององค์การอนามัยโลก โดยใช้ชุดคำถามของกลุ่มวอชิงตัน และองค์การยูนิเซฟ ในการระบุความพิการ ซึ่งพิจารณาจากความลำบากหรือปัญหาสุขภาพ เพื่อให้ข้อมูลมีมาตรฐานเดียวกันทั่วโลก และสามารถนำไปเปรียบเทียบกันได้ระหว่างประเทศ

ผลการสำรวจความพิการครั้งนี้ พบว่า ประเทศไทยมีประชากรที่พิการประมาณ 3.7 ล้านคน หรือร้อยละ 5.5 ของประชากรทั่วประเทศ โดยพบผู้หญิงมีร้อยละของผู้พิการสูงกว่าผู้ชายเล็กน้อย (ร้อยละ 5.7 และ 5.2 ตามลำดับ) ส่วนใหญ่เป็นกลุ่มผู้สูงอายุ (อายุ 60 ปีขึ้นไป) ร้อยละ 20.6 นอกจากนี้ยังพบว่า นอกเขตเทศบาลมีร้อยละประชากรที่พิการมากกว่าในเขตเทศบาล (ร้อยละ 6.2 และ 4.5 ตามลำดับ) โดยเฉพาะภาคเหนือและภาคตะวันออกเฉียงเหนือมีประชากรที่พิการสูงกว่าภาคอื่น (ร้อยละ 7.0 และ 6.5 ตามลำดับ) และเมื่อพิจารณาตามลักษณะความพิการ พบว่าเป็นประชากรที่มีความลำบากหรือปัญหาสุขภาพที่เป็นข้อจำกัดในการทำกิจกรรม มีร้อยละ 4.1 หรือประชากรที่มีลักษณะความบกพร่องทางร่างกาย จิตใจ หรือสติปัญญา มีร้อยละ 4.2 สำหรับประชากรที่มีทั้งสองลักษณะ คือมีความลำบาก/ปัญหาสุขภาพ และลักษณะความบกพร่อง มีร้อยละ 2.8 (1.9 ล้านคน)

จากการสำรวจการเข้าถึงความช่วยเหลือหรือสวัสดิการของรัฐ และการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศ พบว่า ประชากรที่พิการเกือบทุกคนได้รับสวัสดิการค่ารักษาพยาบาลหลักของรัฐ (ร้อยละ 98.5) ประชากรพิการได้จดทะเบียนคนพิการร้อยละ 44.4 ได้รับเบี้ยยังชีพคนพิการร้อยละ 43.8 และมีเพียงเล็กน้อยร้อยละ 0.6 ที่จดทะเบียนแล้วแต่ยังไม่ได้รับเบี้ยยังชีพคนพิการ ซึ่งอาจจะอยู่ในระหว่างดำเนินการหรือยังไม่ได้ยื่นขอรับเบี้ยยังชีพคนพิการ สำหรับประชากรพิการที่ไม่ได้จดทะเบียนคนพิการมีมากกว่าครึ่ง (ร้อยละ 55.6) ทั้งนี้เนื่องจากไม่ต้องการจดทะเบียน (รวม ไม่คิดว่าตนเองพิการ) หรือความพิการไม่อยู่ในระดับที่จดทะเบียนได้มีค่อนข้างมากถึงร้อยละ 48.0 และมีอีกเพียงเล็กน้อยร้อยละ 7.6 ที่ไม่ได้จดทะเบียนคนพิการ เนื่องจากไม่ทราบข้อมูลเกี่ยวกับการจดทะเบียน ไม่มีคนพาไป และเดินทางไม่สะดวก เป็นต้น ทั้งนี้ยังมีประชากรที่พิการอีกร้อยละ 15.1 มีความจำเป็นต้องใช้เครื่องช่วยแต่ไม่มี และผู้พิการ 1 ใน 5 (ร้อยละ 21.2) ต้องการความช่วยเหลือหรือสวัสดิการจากรัฐแต่ยังไม่ได้รับ ซึ่งความช่วยเหลือที่มีความต้องการมากที่สุด 5 ลำดับแรก คือ การสนับสนุนผู้ช่วยคนพิการ การกู้ยืมเงินเพื่อประกอบอาชีพ การส่งเสริมการประกอบอาชีพอิสระ การปรับสภาพแวดล้อมที่อยู่อาศัย และการให้คำแนะนำปรึกษา นอกจากนี้พบว่า เด็กพิการวัยเรียนอายุ 5-17 ปี มีถึงร้อยละ 37.8 ที่ปัจจุบันไม่ได้เรียน (รวมเด็กที่ไม่เคยเรียนหรือเคยเรียนแต่ปัจจุบันไม่ได้เรียน) ซึ่งเหตุผลส่วนใหญ่เนื่องจากป่วยหรือพิการจนกระทั่งไม่สามารถเรียนได้ รองลงมา คือ จบการศึกษาแล้ว และมีปัญหาทางความประพฤติ เป็นต้น สำหรับประชากรพิการวัยแรงงาน (อายุ 15-59 ปี) เพียงร้อยละ 40.6 ที่มีงานทำ ส่วนการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศของประชากรที่พิการอายุตั้งแต่ 5 ปีขึ้นไปมีสัดส่วนน้อยมาก คือ ผู้พิการที่ใช้คอมพิวเตอร์และอินเทอร์เน็ตมีเพียงร้อยละ 5.8 และ 9.2 ตามลำดับ

จากผลการสำรวจข้างต้น แสดงให้เห็นว่าประชากรที่พิการยังได้รับความช่วยเหลือหรือสวัสดิการจากรัฐบาลไม่ครบถ้วนเพียงพอในเรื่องการศึกษา การประกอบอาชีพ การจดทะเบียนคนพิการ และ

อุปกรณ์เครื่องช่วยสำหรับผู้พิการ ดังนั้นรัฐบาลควรสนับสนุนช่วยเหลือผู้พิการในเรื่องดังกล่าวให้ครอบคลุมทั่วถึง เพื่อให้ผู้พิการมีคุณภาพชีวิตที่ดีขึ้น

สำนักงานสถิติแห่งชาติ ในฐานะหน่วยงานผู้เก็บรวบรวมข้อมูล จึงได้ตระหนักถึงความสำคัญที่จะต้องมียุทธศาสตร์ข้อมูลคนพิการสำหรับให้หน่วยงานของรัฐบาลนำไปใช้ในการวางแผนดำเนินการให้ความช่วยเหลือคนพิการครอบคลุมทั่วถึง เพื่อให้คนพิการสามารถดำรงชีวิตและประกอบอาชีพได้เต็มตามศักยภาพของตนเอง มีคุณภาพชีวิตที่ดีขึ้น อีกทั้งเป็นการเพิ่มพูนคุณค่าและศักดิ์ศรีของคนพิการด้วย

สารบัญ

	หน้า
คำนำ	i
สารบัญแผนภูมิ	viii
สารบัญตาราง	xi
สรุปผลการสำรวจ	1
1. ร้อยละของประชากรที่พิการ	2
1.1 ประชากรที่พิการ	2
1.2 เด็กพิการที่มีอายุ 2-17 ปี	5
1.3 ประชากรพิการที่มีอายุตั้งแต่ 18 ปีขึ้นไป	7
1.4 เด็กพิการที่มีอายุ 2-17 ปี พิการอันเนื่องจาก มีความลำบากหรือปัญหาสุขภาพ	11
1.5 ประชากรอายุตั้งแต่ 18 ปีขึ้นไปที่พิการอันเนื่องจาก มีความลำบากหรือปัญหาสุขภาพ	15
1.6 ประชากรพิการที่มีลักษณะความบกพร่อง	18
1.7 ประชากรที่ไม่พิการอาศัยในครัวเรือนที่มีคนพิการ	20
2. การศึกษา	21
2.1 ระดับการศึกษาที่กำลังเรียนของประชากรอายุ 5-24 ปี	21
2.2 การศึกษาที่กำลังเรียนของเด็กอายุ 5-17 ปี	22
2.2.1 ประเภทสถานศึกษาที่กำลังเรียนของ เด็กอายุ 5-17 ปี	22
2.2.2 เหตุผลที่ปัจจุบันไม่เรียนของเด็กอายุ 5-17 ปี	25

สารบัญ(ต่อ)

	หน้า
3. การทำงาน	27
3.1 การทำงานของประชากรอายุตั้งแต่ 15 ปีขึ้นไป	27
3.2 การทำงานของประชากรอายุ 15-59 ปี	28
3.3 การทำงานของประชากรอายุ 18-59 ปี	32
3.4 เหตุผลที่ไม่ทำงานของประชากรอายุ 15-59 ปี	34
4. การได้รับบริการทางสาธารณสุข	35
4.1 การได้รับสวัสดิการค่ารักษาพยาบาลหลักของรัฐ	35
4.2 การไม่ได้ไปรับบริการทางสาธารณสุขเมื่อจำเป็น ของประชากรพิการ	39
4.3 เหตุผลที่ประชากรพิการไม่ไปรับบริการทางสาธารณสุข	41
4.3.1 เหตุผลไม่ได้ไปรับบริการตรวจรักษา	41
4.3.2 เหตุผลไม่ได้ไปรับบริการฟื้นฟูสมรรถภาพ	42
4.3.3 เหตุผลไม่ได้ไปรับบริการส่งเสริมป้องกันโรค	44
5. การใช้เครื่องช่วยของประชากรที่พิการ	46
6. การจดทะเบียนคนพิการและการได้รับเบี้ยยังชีพคนพิการ	47
6.1 การจดทะเบียนคนพิการและการได้รับเบี้ยยังชีพคนพิการ	47
6.2 การจดทะเบียนคนพิการและการได้รับเบี้ยยังชีพคนพิการ ของประชากรพิการที่มีอายุตั้งแต่ 2 ปีขึ้นไป	50
6.2.1 การจดทะเบียนคนพิการของประชากรพิการ ที่มีอายุตั้งแต่ 2 ปีขึ้นไป	50
6.2.2 การได้รับเบี้ยยังชีพคนพิการของประชากรพิการ ที่มีอายุตั้งแต่ 2 ปีขึ้นไป	55

สารบัญ(ต่อ)

	หน้า
7. ความจำเป็นต้องได้รับความช่วยเหลือหรือสวัสดิการจากรัฐ แต่ยังไม่ได้รับของประชากรที่พิการ	59
8. ผู้ดูแลประชากรพิการที่มีความลำบากในการดูแลตนเอง	60
9. สถานะของประชากรพิการภายในครัวเรือน	62
9.1 การเป็นหัวหน้าครัวเรือน	62
9.2 การสมรส	64
10. การเข้าถึงเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร ของประชากรพิการ	65
10.1 การใช้คอมพิวเตอร์ การมีคอมพิวเตอร์ใช้ส่วนตัว และการใช้อินเทอร์เน็ตของประชากรพิการ	65
10.2 การมีโทรศัพท์เคลื่อนที่ใช้ส่วนตัวของประชากรพิการ	66
11. ความลำบากหรือข้อจำกัดในการทำกิจกรรมของครัวเรือน	68
12. ความลำบากหรือข้อจำกัดในการเข้าร่วมกิจกรรมในชุมชน	70
ภาคผนวก	73
ความเป็นมา	75
วัตถุประสงค์	76
ขอบข่ายของการสำรวจ	76
เวลาอ้างอิง	76
วิธีการเลือกตัวอย่าง	77
รายการข้อมูลที่เก็บรวบรวม	77
คำนิยาม	78
คำอธิบายเพิ่มเติมเกี่ยวกับประชากรที่พิการ	80

สารบัญแนภูมิ

	หน้า
แผนภูมิ 1 ร้อยละของประชากรที่พิการ จำแนกตามความพิการ พ.ศ. 2560	2
แผนภูมิ 2 ร้อยละของประชากรที่พิการ จำแนกตามเพศ กลุ่มอายุ เขตการปกครอง และภาค พ.ศ. 2560	3
แผนภูมิ 3 ร้อยละของประชากรที่พิการ จำแนกตามสัญชาติ ขนาดครัวเรือน และสถานะเศรษฐกิจของครัวเรือน พ.ศ. 2560	4
แผนภูมิ 4 ร้อยละของประชากรพิการที่มีลักษณะความบกพร่อง จำแนกตามกลุ่มอายุ พ.ศ. 2560	18
แผนภูมิ 5 ร้อยละของประชากรพิการที่มีลักษณะความบกพร่อง จำแนกตามลักษณะความบกพร่อง พ.ศ. 2560	19
แผนภูมิ 6 ร้อยละของประชากรอายุ 5-24 ปี จำแนกตามระดับ การศึกษาที่กำลังเรียน และความพิการ พ.ศ. 2560	22
แผนภูมิ 7 ร้อยละของประชากรที่มีอายุตั้งแต่ 15 ปีขึ้นไป ที่ทำงาน จำแนกตามความพิการ และกลุ่มอายุ พ.ศ. 2560	27
แผนภูมิ 8 ร้อยละของประชากรที่พิการ จำแนกตามความจำเป็น ในการใช้เครื่องช่วย และการได้รับเครื่องช่วย พ.ศ. 2560	46
แผนภูมิ 9 ร้อยละของประชากรที่พิการ จำแนกตามการจดทะเบียน คนพิการ เหตุผลที่ไม่จดทะเบียน และการได้รับเบี้ยยังชีพ คนพิการ พ.ศ. 2560	47

สารบัญแผนภูมิ (ต่อ)

	หน้า
แผนภูมิ 10 ร้อยละของประชากรพิการที่จดทะเบียนคนพิการ และได้รับเบี้ยยังชีพคนพิการ จำแนกตามเพศ กลุ่มอายุ เขตการปกครอง และภาค พ.ศ. 2560	49
แผนภูมิ 11 ร้อยละของประชากรที่พิการ จำแนกตามความจำเป็น ต้องได้รับความช่วยเหลือหรือสวัสดิการจากรัฐ แต่ยังไม่ได้รับ พ.ศ. 2560	60
แผนภูมิ 12 ร้อยละของประชากรอายุตั้งแต่ 18 ปีขึ้นไปที่เป็น หัวหน้าครัวเรือน จำแนกตามความพิการ เพศ และกลุ่มอายุ พ.ศ. 2560	63
แผนภูมิ 13 ร้อยละของประชากรอายุตั้งแต่ 18 ปีขึ้นไปที่สมรส จำแนกตามความพิการ เพศ และกลุ่มอายุ พ.ศ. 2560	64
แผนภูมิ 14 ร้อยละของประชากรพิการที่มีอายุตั้งแต่ 5 ปีขึ้นไป ที่ใช้คอมพิวเตอร์ มีคอมพิวเตอร์ใช้ส่วนตัว และใช้อินเทอร์เน็ต จำแนกตามเพศ และกลุ่มอายุ พ.ศ. 2560	66
แผนภูมิ 15 ร้อยละของประชากรพิการที่มีอายุตั้งแต่ 5 ปีขึ้นไป ที่มีโทรศัพท์เคลื่อนที่ที่ใช้ส่วนตัว จำแนกตามประเภท โทรศัพท์เคลื่อนที่ เพศ และกลุ่มอายุ พ.ศ. 2560	67
แผนภูมิ 16 ร้อยละของประชากรพิการอายุตั้งแต่ 5 ปีขึ้นไปที่มีความลำบากหรือข้อจำกัดในการทำกิจกรรมของครัวเรือน จำแนกตามเพศ และกลุ่มอายุ พ.ศ. 2560	68

สารบัญแผนภูมิ (ต่อ)

	หน้า
แผนภูมิ 17 ร้อยละของประชากรพิการอายุตั้งแต่ 5 ปีขึ้นไปที่มี ความลำบากหรือข้อจำกัดในการทำกิจกรรมของครัวเรือน จำแนกตามเหตุผลที่มีความลำบากหรือข้อจำกัด เพศ และกลุ่มอายุ พ.ศ. 2560	69
แผนภูมิ 18 ร้อยละของประชากรพิการอายุตั้งแต่ 5 ปีขึ้นไปที่มี ความลำบากหรือข้อจำกัดในการเข้าร่วมกิจกรรมในชุมชน จำแนกตามเพศ และกลุ่มอายุ พ.ศ. 2560	70
แผนภูมิ 19 ร้อยละของประชากรพิการอายุตั้งแต่ 5 ปีขึ้นไปที่มี ความลำบากหรือข้อจำกัดในการเข้าร่วมกิจกรรมในชุมชน จำแนกตามเหตุผลที่มีความลำบากหรือข้อจำกัด เพศ และกลุ่มอายุ พ.ศ. 2560	71

สารบัญตาราง

	หน้า
ตาราง 1 ร้อยละของเด็กพิการที่มีอายุ 2-17 ปี จำแนกตาม ชุดคำถามความพิการ กลุ่มอายุ เพศ สัญชาติ เขตการปกครอง ภาค ขนาดครัวเรือน การศึกษาของ หัวหน้าครัวเรือน และสถานะเศรษฐกิจของครัวเรือน พ.ศ. 2560	6
ตาราง 2 ร้อยละของประชากรพิการที่มีอายุตั้งแต่ 18 ปีขึ้นไป จำแนกตามชุดคำถามความพิการ เพศ กลุ่มอายุ และสัญชาติ พ.ศ. 2560	8
ตาราง 3 ร้อยละของประชากรพิการที่มีอายุตั้งแต่ 18 ปีขึ้นไป จำแนกตามชุดคำถามความพิการ เขตการปกครอง ภาค ขนาดครัวเรือน การศึกษาของหัวหน้าครัวเรือน และ สถานะเศรษฐกิจของครัวเรือน พ.ศ. 2560	10
ตาราง 4 ร้อยละของเด็กพิการที่มีอายุ 2-17 ปี พิจารณ์อันเนื่องจาก มีความลำบากหรือปัญหาสุขภาพ จำแนกตามประเภท ความลำบากหรือปัญหาสุขภาพ เพศ กลุ่มอายุ สัญชาติ เขตการปกครอง และภาค พ.ศ. 2560	13
ตาราง 5 ร้อยละของประชากรอายุตั้งแต่ 18 ปีขึ้นไป จำแนกตาม ประเภทความลำบากหรือปัญหาสุขภาพ เพศ กลุ่มอายุ สัญชาติ เขตการปกครอง และภาค พ.ศ. 2560	16
ตาราง 6 ร้อยละของประชากรที่ไม่พิการ จำแนกตามการอาศัย ในครัวเรือนที่มีคนพิการ เขตการปกครอง และภาค พ.ศ. 2560	20

สารบัญตาราง (ต่อ)

	หน้า
ตาราง 7 ร้อยละของประชากรอายุ 5-17 ปี จำแนกตาม ความพิการ ประเภทสถานศึกษาที่กำลังเรียน และเพศ พ.ศ. 2560	23
ตาราง 8 ร้อยละของประชากรอายุ 5-17 ปี จำแนกตาม ความพิการ ประเภทสถานศึกษาที่กำลังเรียน และ เขตการปกครอง พ.ศ. 2560	24
ตาราง 9 ร้อยละของประชากรอายุ 5-17 ปี ที่ไม่ได้กำลังเรียนหนังสือ จำแนกตามความพิการ เหตุผลที่ปัจจุบันไม่ได้เรียนหนังสือ และเพศ พ.ศ. 2560	26
ตาราง 10 ร้อยละของประชากรอายุ 15-59 ปี จำแนกตามความพิการ การทำงาน เพศ กลุ่มอายุ สัญชาติ และระดับการศึกษาสูงสุด พ.ศ. 2560	29
ตาราง 11 ร้อยละของประชากรอายุ 15-59 ปี จำแนกตาม ความพิการ การทำงาน เขตการปกครอง ภาค ขนาดครัวเรือน การศึกษาของหัวหน้าครัวเรือน และสถานะเศรษฐกิจของครัวเรือน พ.ศ. 2560	31
ตาราง 12 ร้อยละของประชากรอายุ 18-59 ปี จำแนกตาม การทำงาน ความพิการ ประเภทความลำบากหรือปัญหา สุขภาพ พ.ศ. 2560	32
ตาราง 13 ร้อยละของประชากรอายุ 18-59 ปี จำแนกตาม สถานภาพการทำงาน ความพิการ ประเภทความลำบาก หรือปัญหาสุขภาพ พ.ศ. 2560	34

สารบัญตาราง (ต่อ)

	หน้า
ตาราง 14 ร้อยละของประชากรอายุ 15-59 ปี ที่ไม่ทำงาน จำแนกตามเหตุผลที่ไม่ทำงาน ความพิการ และเพศ พ.ศ. 2560	35
ตาราง 15 ร้อยละของประชากร จำแนกตามการได้รับสวัสดิการ ค่ารักษาพยาบาลหลักของรัฐ และความพิการ พ.ศ. 2560	36
ตาราง 16 ร้อยละของประชากร จำแนกตามการได้รับสวัสดิการ ค่ารักษาพยาบาลของรัฐ ความพิการ และกลุ่มอายุ พ.ศ. 2560	38
ตาราง 17 ร้อยละของประชากรพิการที่ไม่ได้ไปรับบริการทาง สาธารณสุขเมื่อจำเป็น จำแนกตามการบริการทาง สาธารณสุข เพศ กลุ่มอายุ เขตการปกครอง ภาค และสถานะเศรษฐกิจของครัวเรือน พ.ศ. 2560	40
ตาราง 18 ร้อยละของประชากรพิการที่ไม่ได้รับการรักษาเมื่อป่วย หรือจำเป็น จำแนกตามเหตุผลที่ไม่ได้รับ เพศ กลุ่มอายุ เขตการปกครอง ภาค และ สถานะเศรษฐกิจของครัวเรือน พ.ศ. 2560	42
ตาราง 19 ร้อยละของประชากรพิการที่ไม่ได้รับการบริการ ฟื้นฟูสมรรถภาพเมื่อจำเป็น จำแนกตามเหตุผลที่ไม่ได้รับ เพศ กลุ่มอายุ เขตการปกครอง ภาค และสถานะเศรษฐกิจ ของครัวเรือน พ.ศ. 2560	43

สารบัญตาราง (ต่อ)

	หน้า
ตาราง 20 ร้อยละของประชากรพิการที่ไม่ได้ไปรับบริการ ส่งเสริมป้องกันโรค จำแนกตามเหตุผลที่ไม่ได้ไปรับ เพศ กลุ่มอายุ เขตการปกครอง ภาค และสถานะเศรษฐกิจ ของครัวเรือนพ.ศ. 2560	45
ตาราง 21 ร้อยละของประชากรพิการที่มีอายุตั้งแต่ 2 ปีขึ้นไป ที่จดทะเบียนคนพิการ จำแนกตามประเภทความลำบาก หรือปัญหาสุขภาพ เพศ กลุ่มอายุ เขตการปกครอง ภาค และระดับการศึกษาสูงสุด พ.ศ. 2560	52
ตาราง 22 ร้อยละของประชากรพิการที่มีอายุตั้งแต่ 2 ปีขึ้นไป ที่ได้รับเบี้ยยังชีพคนพิการ จำแนกตามประเภทความลำบาก หรือปัญหาสุขภาพ เพศ กลุ่มอายุ เขตการปกครอง ภาค และระดับการศึกษาสูงสุด พ.ศ. 2560	56
ตาราง 23 ร้อยละของประชากรพิการอายุตั้งแต่ 5 ปีขึ้นไป ที่มีความลำบากในการดูแลตนเองระดับรุนแรง จำแนกตามผู้ดูแล เพศ กลุ่มอายุ เขตการปกครอง ภาค ขนาดครัวเรือน และสถานะเศรษฐกิจของครัวเรือน พ.ศ. 2560	62

สรุปผลการสำรวจ

สำนักงานสถิติแห่งชาติ ได้ดำเนินการสำรวจความพิการมาแล้ว 3 ครั้ง ในปี 2545 2550 และ 2555 สำหรับการสำรวจปี 2560 นี้ เป็นครั้งที่ 4 ดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูลในเดือนตุลาคม - ธันวาคม พ.ศ. 2560 จากจำนวนครัวเรือนตัวอย่างประมาณ 109,000 ครัวเรือน โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อเก็บข้อมูลเกี่ยวกับประชากรที่พิการ ได้แก่ ความลำบากหรือปัญหาสุขภาพ ลักษณะความบกพร่อง ภาวะสุขภาพ สวัสดิการ และอื่น ๆ รวมทั้งข้อมูลผู้ดูแลของประชากรพิการที่มีความลำบากในการดูแลตนเอง

การสำรวจความพิการ พ.ศ. 2560 จัดเก็บข้อมูลเกี่ยวกับประชากรที่พิการที่มีลักษณะดังต่อไปนี้อย่างน้อย 1 ลักษณะ ได้แก่ 1) ความลำบากหรือปัญหาสุขภาพ ซึ่งทำให้เกิดข้อจำกัดในการทำกิจกรรม (รวม ความลำบากในการดูแลตนเองหรือทำกิจวัตรส่วนตัว) โดยสอบถามข้อมูลของผู้ที่มีอายุตั้งแต่ 2 ปีขึ้นไป 2) ลักษณะความบกพร่องทางร่างกาย จิตใจ หรือสติปัญญา ซึ่งสอบถามข้อมูลของประชากรทุกกลุ่มอายุ ตั้งแต่แรกเกิดเป็นต้นไป เนื่องจากต้องการทราบข้อมูลความพิการของประชากรตั้งแต่อายุน้อย ๆ เพื่อนำไปวางแผนป้องกันและรักษาได้อย่างรวดเร็วทันที่

จากผลการสำรวจในปี 2560 พบว่าประชากรที่พิการมีร้อยละ 5.5 เพิ่มสูงขึ้นจากการสำรวจปี 2555 ซึ่งมีเพียงร้อยละ 2.2 ร้อยละของประชากรพิการที่เพิ่มขึ้น เนื่องจากจำนวนประชากรพิการเพิ่มขึ้น นอกจากนี้ยังมีปัจจัยอื่น คือมีการปรับเปลี่ยนชุดคำถามการสำรวจในปี 2560 ซึ่งใช้ชุดคำถามของกลุ่มวอชิงตันและองค์การยูนิเซฟ ในการระบุความพิการ โดยพิจารณาจากความลำบากหรือปัญหาสุขภาพ อีกทั้งทัศนคติของผู้ตอบแบบสอบถามเปลี่ยนจากเดิมที่ต้องการปกปิดความพิการของสมาชิกในครัวเรือน แต่ในปัจจุบันยินดีเปิดเผยข้อมูล

ความพิการมากยิ่งขึ้น เนื่องจากต้องการให้รัฐช่วยเหลือ ตลอดจนต้องการเข้าถึงสิทธิและสวัสดิการต่าง ๆ ที่รัฐจัดให้คนพิการ ดังนั้นผลการสำรวจของประชากรที่พิการในปี 2560 จึงไม่ควรนำไปเปรียบเทียบกับผลการสำรวจในปี 2555

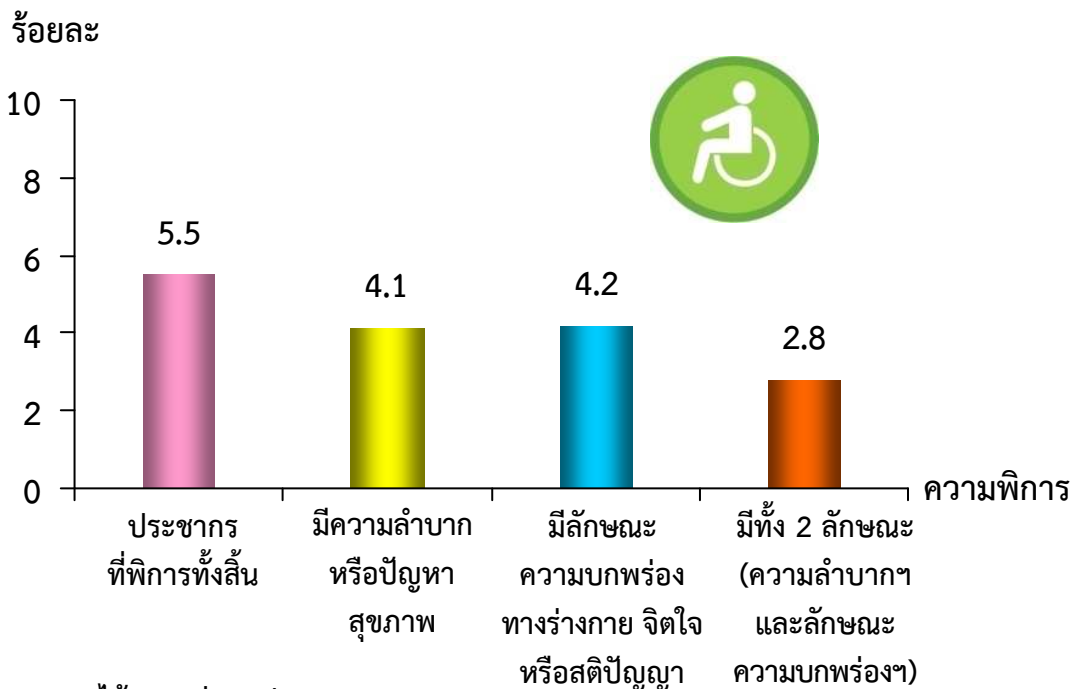
ผลการสำรวจที่สำคัญในปี 2560 สรุปได้ดังนี้

1. ร้อยละของประชากรที่พิการ

1.1 ประชากรที่พิการ

จากการสอบถามประชากรทุกกลุ่มอายุในปี 2560 พบมีผู้พิการทั้งสิ้น จำนวน 3.7 ล้านคน หรือร้อยละ 5.5 ซึ่งเป็นผู้ที่มีลักษณะพิการอย่างน้อย 1 ใน 2 ลักษณะดังนี้ คือเป็นประชากรที่มีความลำบากหรือปัญหาสุขภาพที่เป็นข้อจำกัดในการทำกิจกรรมร้อยละ 4.1 หรือประชากรที่มีลักษณะความบกพร่อง ทางร่างกาย จิตใจ หรือสติปัญญา มีร้อยละ 4.2 สำหรับประชากรพิการที่มีทั้งสองลักษณะ คือมีความลำบาก/ปัญหาสุขภาพ และลักษณะความบกพร่อง มีร้อยละ 2.8 (1.9 ล้านคน)

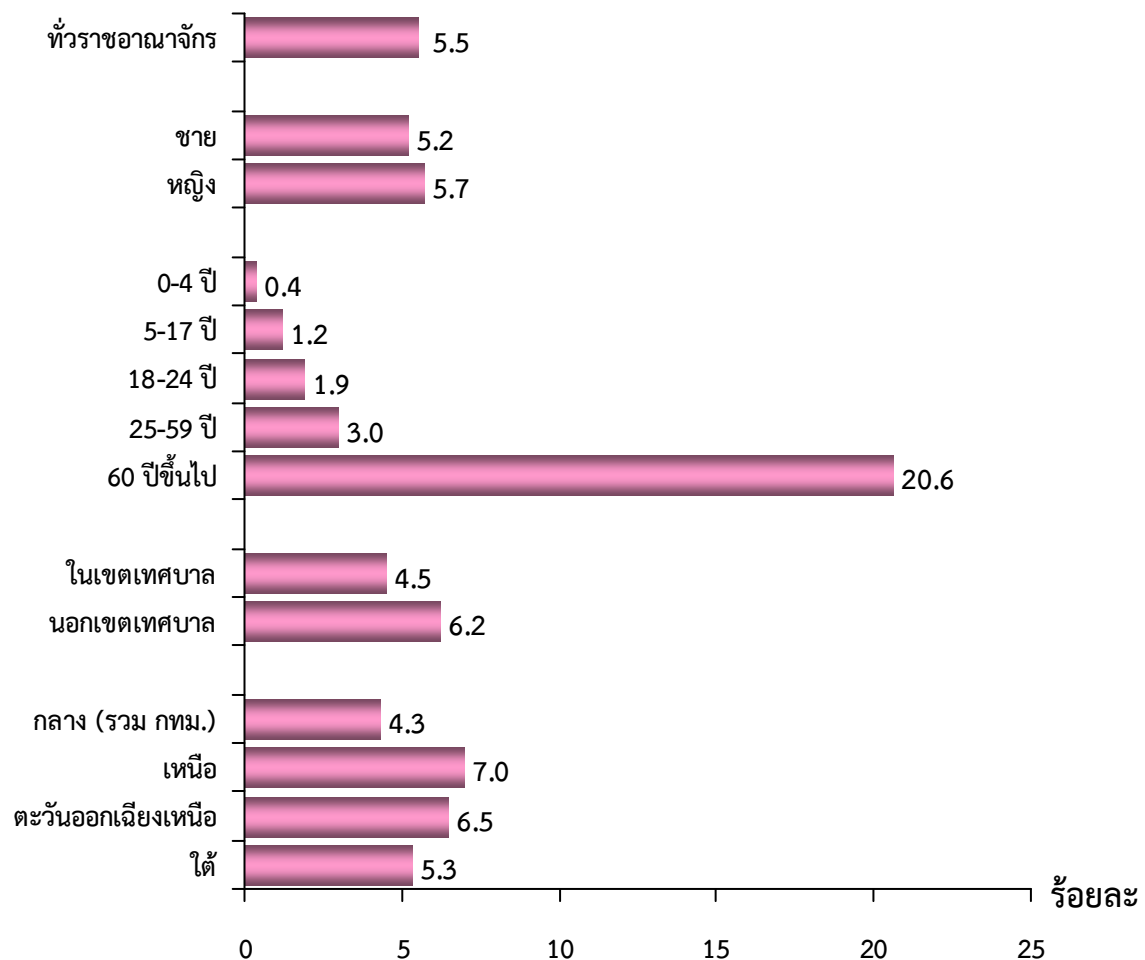
แผนภูมิ 1 ร้อยละของประชากรที่พิการ จำแนกตามความพิการ^{1/} พ.ศ. 2560

1/ ตอบได้มากกว่า 1 ประเภท

ร้อยละของประชากรที่พิการในปี 2560 มีความแตกต่างตามลักษณะทางประชากร โดยพบว่าผู้หญิงมีร้อยละของผู้พิการสูงกว่าผู้ชายเล็กน้อย (ร้อยละ 5.7 และ 5.2 ตามลำดับ) กลุ่มผู้สูงอายุ (60 ปีขึ้นไป) มีประชากรที่พิการร้อยละ 20.6 สูงกว่าวัยอื่น ที่มีเพียงร้อยละ 0.4 – 3.0 เนื่องจากผู้สูงอายุมีความลำบากหรือปัญหาสุขภาพตามวัยที่สูงขึ้น จึงถูกนับรวมเป็นคนพิการ นอกจากนี้พบว่า นอกเขตเทศบาลมีร้อยละของประชากรที่พิการมากกว่าในเขตเทศบาล (ร้อยละ 6.2 และ 4.5 ตามลำดับ) โดยภาคเหนือและภาคตะวันออกเฉียงเหนือมีร้อยละของประชากรที่พิการ (ร้อยละ 7.0 และ 6.5 ตามลำดับ) สูงกว่าภาคอื่น

แผนภูมิ 2 ร้อยละของประชากรที่พิการ^{1/} จำแนกตามเพศ กลุ่มอายุ เขตการปกครอง และภาค พ.ศ. 2560

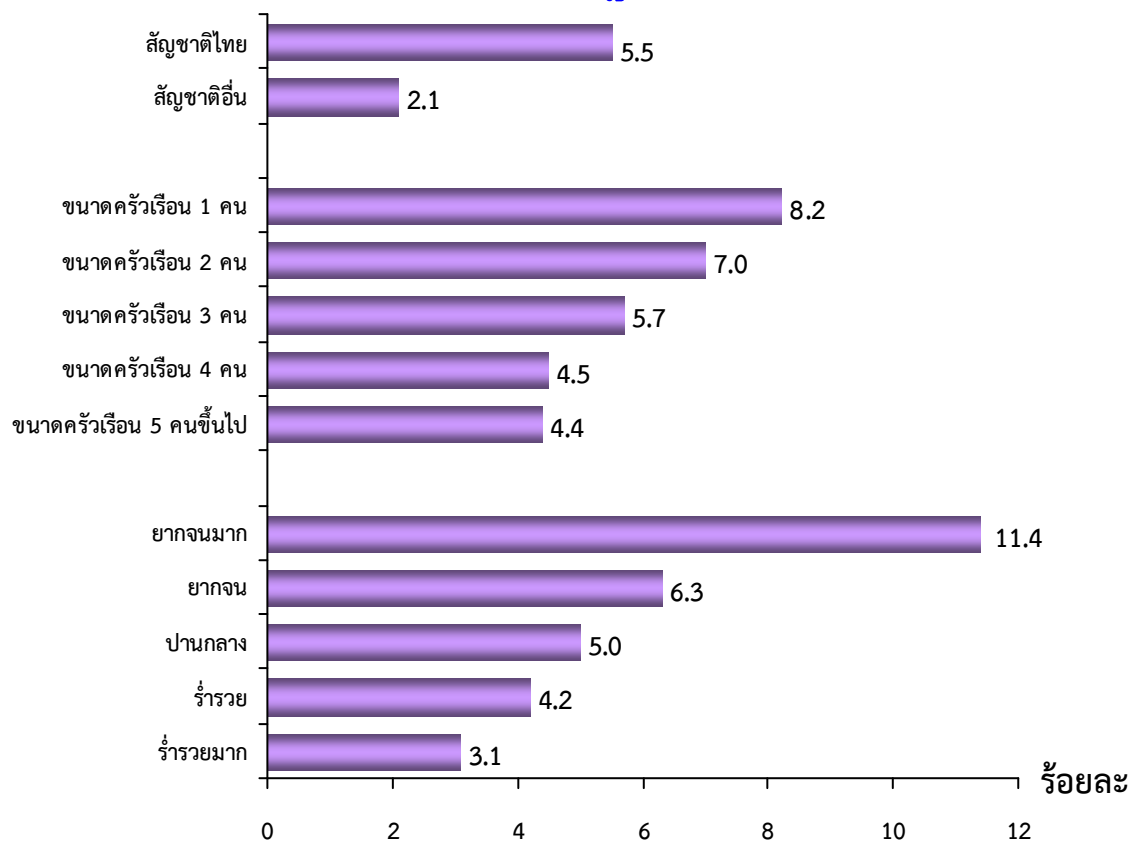

^{1/} ร้อยละของประชากรที่พิการ หมายถึง ร้อยละของจำนวนประชากรที่พิการต่อจำนวนประชากรทั้งสิ้นในแต่ละกลุ่ม

ประชากรสัญชาติไทย มีร้อยละ 5.5 เป็นผู้พิการ ส่วนประชากรสัญชาติอื่นหรือไม่มีสัญชาติ มีผู้พิการเพียงร้อยละ 2.1 เท่านั้น ร้อยละของประชากรที่พิการแปรผกผันกับขนาดของครัวเรือน (จำนวนสมาชิกของครัวเรือน) นั่นคือ กลุ่มประชากรที่อาศัยเพียงลำพัง ซึ่งเป็นครัวเรือนที่มีขนาดเล็กที่สุดเพียง 1 คน มีผู้พิการร้อยละ 8.2 สูงที่สุด และประชากรที่พิการมีร้อยละลดลงในกลุ่มประชากรที่อาศัยในครัวเรือนที่มีสมาชิกมากขึ้น โดยกลุ่มประชากรที่อาศัยในครัวเรือนที่มีสมาชิกตั้งแต่ 5 คนขึ้นไป มีร้อยละของประชากรที่พิการน้อยที่สุด เพียงร้อยละ 4.4

นอกจากนี้ ร้อยละของประชากรที่พิการแปรผกผันกับฐานะทางเศรษฐกิจของครัวเรือน คือ ประชากรในครัวเรือนที่มีฐานะยากจนมาก มีร้อยละของผู้พิการสูงที่สุดถึงร้อยละ 11.4 อาจเนื่องจากสภาพความเป็นอยู่ขัดสน ได้รับโภชนาการที่ไม่ครบถ้วน และไม่มีเงินเข้ารับการรักษายาบาล ขณะที่ประชากรที่อาศัยในครัวเรือนที่มีฐานะร่ำรวยมาก มีผู้พิการเพียงร้อยละ 3.1 เท่านั้น

แผนภูมิ 3 ร้อยละของประชากรที่พิการ จำแนกตามสัญชาติ ขนาดครัวเรือน^{1/} และสถานะเศรษฐกิจของครัวเรือน พ.ศ. 2560

1/ ขนาดครัวเรือน คือ จำนวนสมาชิกของครัวเรือน

1.2 เด็กพิการที่มีอายุ 2-17 ปี

กลุ่มเด็กอายุ 2-17 ปีจำนวนทั้งสิ้น 12.8 ล้านคน เมื่อใช้ชุดคำถามความพิการของเด็ก (CFM)^{1/} ในการสำรวจ สามารถระบุเด็กพิการได้ร้อยละ 0.8 ซึ่งประกอบด้วยกลุ่มเด็กเล็กอายุ 2-4 ปี มีร้อยละ 0.3 ที่เป็นเด็กพิการ และกลุ่มเด็กอายุ 5-17 ปี มีร้อยละ 0.9 ที่เป็นเด็กพิการ สำหรับการสำรวจนี้พิจารณาความพิการของเด็ก จากความลำบากหรือปัญหาสุขภาพ (จากชุดคำถาม CFM) หรือมีลักษณะความบกพร่องอย่างน้อย 1 ประเภท ซึ่งสามารถระบุเด็กอายุ 2-17 ปีที่พิการได้เพิ่มขึ้นพบว่า กลุ่มเด็กอายุ 2-17 ปีจำนวน 12.8 ล้านคน เป็นเด็กพิการจำนวน 1.4 แสนคน คิดเป็นร้อยละ 1.1 กลุ่มเด็กเล็กอายุ 2-4 ปีมีเพียงเล็กน้อยร้อยละ 0.5 ที่เป็นเด็กพิการ ซึ่งน้อยกว่ากลุ่มเด็กอายุ 5-17 ปีที่มีเด็กพิการร้อยละ 1.2 เด็กชายมีร้อยละของเด็กพิการสูงกว่าเด็กหญิง (ร้อยละ 1.3 และ 0.8 ตามลำดับ) เด็กสัญชาติไทยมีร้อยละของเด็กพิการสูงกว่าเด็กสัญชาติอื่นหรือไม่มีสัญชาติ เด็กที่อาศัยอยู่ในเขตเทศบาลและนอกเขตเทศบาลมีร้อยละของเด็กพิการใกล้เคียงกัน เด็กที่อาศัยในภาคใต้และภาคตะวันออกเฉียงเหนือมีร้อยละของเด็กพิการสูงกว่าภาคอื่นเล็กน้อย นอกจากนี้พบว่าเด็กในครัวเรือนที่มีฐานะยากจนมาก และยากจนมีร้อยละของเด็กพิการสูงกว่าเด็กในครัวเรือนที่มีฐานะทางเศรษฐกิจดีกว่า

^{1/} ชุดคำถามความพิการของเด็ก (Child Functioning Module : CFM) ที่พัฒนาโดยกลุ่มวอชิงตัน (WG) และองค์การยูนิเซฟ พิจารณาความพิการของเด็กจากความลำบากหรือปัญหาสุขภาพในการทำกิจกรรมที่เด็กในวัยนี้สามารถทำได้ ประกอบด้วยคำถาม 2 ชุด คือ ชุดคำถามความพิการของเด็กอายุ 2 – 4 ปี และชุดคำถามความพิการของเด็กอายุ 5 – 17 ปี ซึ่งทั้ง 2 วัยมีความแตกต่างของกิจกรรมในการวัดพัฒนาการตามวัยที่เหมาะสม

ตาราง 1 ร้อยละของเด็กพิการที่มีอายุ 2-17 ปี จำแนกตามชุดคำถาม ความพิการ กลุ่มอายุ เพศ สัญชาติ เขตการปกครอง ภาค ขนาดครัวเรือน การศึกษาของหัวหน้าครัวเรือน และสถานะ เศรษฐกิจของครัวเรือน พ.ศ. 2560

	ชุดคำถามความพิการของเด็ก (CFM) ^{1/} ของ WG และ UNICEF			ชุดคำถามความพิการของเด็ก ^{2/} ของการสำรวจ		
	รวม	2-4 ปี	5-17 ปี	รวม	2-4 ปี	5-17 ปี
ทั่วราชอาณาจักร	0.8	0.3	0.9	1.1	0.5	1.2
เพศ						
ชาย	1.0	0.5	1.1	1.3	0.6	1.4
หญิง	0.6	0.1	0.7	0.8	0.4	0.9
สัญชาติ						
ไทย	0.8	0.3	0.9	1.1	0.5	1.2
อื่น ๆ	0.1	*	0.2	0.1	*	0.2
เขตการปกครอง						
ในเขตเทศบาล	0.7	0.4	0.8	1.0	0.4	1.1
นอกเขตเทศบาล	0.9	0.3	1.0	1.1	0.5	1.3
ภาค						
กลาง (รวม กทม.)	0.6	0.2	0.7	0.9	0.3	1.0
เหนือ	0.8	0.3	0.8	1.0	0.3	1.1
ตะวันออกเฉียงเหนือ	0.9	0.3	1.1	1.2	0.7	1.3
ใต้	1.0	0.7	1.1	1.3	0.8	1.4
ขนาดครัวเรือน						
1 คน	0.1	-	0.1	0.2	-	0.2
2 คน	0.8	3.0	0.6	1.2	3.0	1.0
3 คน	0.9	0.1	1.1	1.1	0.1	1.3
4 คน	0.9	0.4	1.0	1.1	0.4	1.2
5 คนขึ้นไป	0.7	0.2	0.8	1.0	0.5	1.1
การศึกษาของหัวหน้าครัวเรือน						
ไม่เรียน/ไม่เคยเรียน	0.5	0.1	0.6	0.6	0.2	0.7
ต่ำกว่าประถมศึกษา	0.9	0.4	1.0	1.2	0.8	1.3
ประถมศึกษา	1.5	0.6	1.6	1.6	0.6	1.8
มัธยมศึกษาตอนต้น	0.4	0.4	0.4	0.6	0.4	0.6
มัธยมศึกษาตอนปลาย	0.4	0.2	0.5	0.5	0.2	0.6
อนุปริญญา	0.3	0.1	0.4	1.5	0.1	1.9
ปริญญาตรี หรือสูงกว่า	0.4	0.1	0.5	0.6	0.1	0.7
การศึกษาอื่นๆ	0.2	-	0.3	0.2	-	0.3
สถานะเศรษฐกิจของครัวเรือน						
ยากจนมาก	1.4	1.1	1.4	1.7	1.2	1.7
ยากจน	1.1	0.4	1.3	1.5	0.4	1.7
ปานกลาง	0.6	0.2	0.7	0.8	0.7	0.8
ร่ำรวย	0.6	0.3	0.7	0.7	0.3	0.8
ร่ำรวยมาก	0.7	0.1	0.8	1.0	0.1	1.2

1/ ชุดคำถามความพิการของเด็ก (CFM) ของ WG และ UNICEF ระบุความพิการของเด็กจากความลำบากหรือปัญหาสุขภาพในการทำกิจกรรม ที่เด็กในวัยนี้สามารถทำได้ ประกอบด้วยคำถาม 2 ชุด สำหรับเด็กอายุ 2-4 ปี และเด็กอายุ 5-17 ปี

2/ ชุดคำถามความพิการของเด็กของการสำรวจ ระบุความพิการของเด็กจากความลำบากหรือปัญหาสุขภาพในการทำกิจกรรม (ใช้ชุดคำถามความพิการในเด็ก (CFM) ของ WG และ UNICEF และลักษณะความบกพร่อง)

* น้อยกว่า 0.1

1.3 ประชากรพิการที่มีอายุตั้งแต่ 18 ปีขึ้นไป

ประชากรอายุตั้งแต่ 18 ปีขึ้นไป จำนวน 53.4 ล้านคน เมื่อใช้ชุดคำถามสั้นของกลุ่มวอชิงตัน ซึ่งพิจารณาความพิการ จากความลำบากหรือปัญหาสุขภาพ 6 ประเภทหลัก (ได้แก่ การมองเห็น การได้ยิน การเดิน การจดจำหรือการมีสมาธิ การดูแลตนเอง และการสื่อสาร) สามารถระบุคนพิการได้ร้อยละ 4.5 ถ้าใช้ชุดคำถามขยายของกลุ่มวอชิงตัน ซึ่งเพิ่มอีก 3 ประเภท (ได้แก่ การเคลื่อนไหวร่างกายส่วนบน อาการกลุ่มใจ หงุดหงิดหรือวิตกกังวล และอาการซึมเศร้า) สามารถระบุคนพิการได้เพิ่มขึ้นเป็นร้อยละ 4.9 และเมื่อเพิ่มการพิจารณาจากความลำบากในการลุกจากการนอนเป็นท่านั่ง อีก 1 ประเภท ทำให้ร้อยละของประชากรที่พิการเพิ่มขึ้นเพียงเล็กน้อยเป็นร้อยละ 5.0 การสำรวจนี้พิจารณาความพิการจากการมีความลำบากหรือปัญหาสุขภาพดังกล่าว หรือมีลักษณะความบกพร่องอย่างน้อย 1 ประเภท ซึ่งสามารถระบุประชากรที่พิการได้เพิ่มขึ้นเป็นร้อยละ 6.7

จากการพิจารณาความพิการของการสำรวจนี้ พบว่า ประชากรอายุตั้งแต่ 18 ปีขึ้นไปทั้งสิ้น จำนวน 53.4 ล้านคน เป็นผู้พิการร้อยละ 6.7 เมื่อพิจารณาตามลักษณะทางประชากร พบว่า ผู้หญิงมีร้อยละของผู้พิการสูงกว่าผู้ชายเล็กน้อย (ร้อยละ 7.0 และ 6.3 ตามลำดับ) ความพิการแปรผันตามอายุ โดยกลุ่มผู้ที่มีอายุ 18-39 ปี มีผู้พิการน้อยที่สุดเพียงร้อยละ 2.0 และกลุ่มผู้สูงอายุ (อายุ 60 ปีขึ้นไป) มีผู้พิการสูงที่สุดถึง 1 ใน 5 ผู้ที่มีสัญชาติไทยมีผู้พิการร้อยละ 6.8 ซึ่งมากกว่าสัญชาติอื่นหรือไม่สัญชาติที่มีเพียงร้อยละ 2.4

ตาราง 2 ร้อยละของประชากรพิการที่มีอายุตั้งแต่ 18 ปีขึ้นไป จำแนกตามชุดคำถามความพิการ เพศ กลุ่มอายุ และสัญชาติ พ.ศ. 2560

	ประชากร อายุตั้งแต่ 18 ปีขึ้นไป	ชุดคำถามสั้น ของ WG (6 ประเภท)	ชุดคำถามขยาย ของ WG (ชุดคำถามสั้น + 3 ประเภท)	ชุดคำถาม ความลำบากหรือ ปัญหาสุขภาพ (ชุดคำถามขยาย + 1 ประเภท)	ชุดคำถาม ความพิการ ของการสำรวจ (ความลำบาก/ ปัญหาสุขภาพ หรือลักษณะ ความบกพร่อง)
ทั่วราชอาณาจักร	100.0 (53,394,970)	4.5	4.9	5.0	6.7
เพศ					
ชาย	100.0 (25,719,189)	4.0	4.3	4.4	6.3
หญิง	100.0 (27,675,781)	4.9	5.4	5.6	7.0
กลุ่มอายุ					
18-39 ปี	100.0 (21,383,380)	1.2	1.2	1.2	2.0
40-59 ปี	100.0 (20,549,597)	2.2	2.4	2.5	3.7
60 ปีขึ้นไป	100.0 (11,461,993)	14.8	16.0	16.5	20.6
สัญชาติ					
ไทย	100.0 (52,049,898)	4.6	5.0	5.1	6.8
อื่น ๆ	100.0 (1,345,072)	2.0	2.0	2.1	2.4

ประชากรอายุตั้งแต่ 18 ปีขึ้นไป ที่อาศัยอยู่นอกเขตเทศบาล มีประชากรที่พิการร้อยละ 7.7 สูงกว่าในเขตเทศบาล ซึ่งมีร้อยละ 5.4 เพียงเล็กน้อย ภาคเหนือและภาคตะวันออกเฉียงเหนือ มีร้อยละของประชากรที่พิการ (ร้อยละ 8.5 และ 8.2 ตามลำดับ) สูงกว่าภาคอื่น (ภาคใต้ ร้อยละ 6.7 และภาคกลาง ร้อยละ 5.0)

กลุ่มประชากรอายุตั้งแต่ 18 ปีขึ้นไปที่อาศัยอยู่เพียงลำพัง มีร้อยละ 8.2 เป็นผู้พิการ ซึ่งมีสัดส่วนสูงกว่าเล็กน้อย เมื่อเปรียบเทียบกับคนที่อาศัยร่วมกับสมาชิกในครัวเรือน (ร้อยละ 5.8 – 7.4) กลุ่มผู้ที่มีหัวหน้าครัวเรือนที่ไม่ได้รับการศึกษา หรือมีการศึกษาน้อย (จบการศึกษาต่ำกว่าระดับประถมศึกษา หรือต่ำกว่า ป.6) มีสัดส่วนของประชากรที่พิการ (ร้อยละ 11.0 และ 10.6 ตามลำดับ) สูงกว่ากลุ่มผู้ที่มีหัวหน้าครัวเรือนจบการศึกษาสูงขึ้น (ซึ่งมีคนพิการไม่เกินร้อยละ 4.0) ประชากรในครัวเรือนที่มีฐานะยากจนกว่าจะมีร้อยละของประชากรที่พิการมากกว่าประชากรในครัวเรือนที่มีฐานะทางเศรษฐกิจดีกว่า โดยประชากรในครัวเรือนที่มีฐานะยากจนมาก มีคนพิการร้อยละ 13.6 มากที่สุด และสัดส่วนของคนพิการลดลง สำหรับประชากรที่ครัวเรือนมีฐานะทางเศรษฐกิจที่ดีกว่า

**ตาราง 3 ร้อยละของประชากรพิการที่มีอายุตั้งแต่ 18 ปีขึ้นไป จำแนกตาม
ชุดคำถามความพิการ เขตการปกครอง ภาค ขนาดครัวเรือน
การศึกษาของหัวหน้าครัวเรือน และสถานะเศรษฐกิจของ
ครัวเรือน พ.ศ. 2560**

		ประชากร อายุตั้งแต่ 18 ปีขึ้นไป	ชุดคำถามสั้น ของ WG	ชุดคำถามขยาย ของ WG	ชุดคำถาม ความลำบาก หรือปัญหา สุขภาพ	ชุดคำถาม ความพิการ ของการ สำรวจ
ทั่วราชอาณาจักร	100.0	(53,394,970)	4.5	4.9	5.0	6.7
เขตการปกครอง						
ในเขตเทศบาล	100.0	(24,413,025)	3.7	4.1	4.2	5.4
นอกเขตเทศบาล	100.0	(28,981,945)	5.1	5.5	5.7	7.7
ภาค						
กลาง (รวม กทม.)	100.0	(23,394,810)	3.5	3.8	3.9	5.0
เหนือ	100.0	(9,030,173)	5.8	6.4	6.6	8.5
ตะวันออกเฉียงเหนือ	100.0	(14,035,207)	5.3	5.7	5.8	8.2
ใต้	100.0	(6,934,780)	4.5	4.7	4.9	6.7
ขนาดครัวเรือน						
1 คน	100.0	(4,615,669)	5.3	6.0	6.1	8.2
2 คน	100.0	(12,070,772)	4.9	5.3	5.5	7.4
3 คน	100.0	(11,839,975)	4.6	5.1	5.1	6.9
4 คน	100.0	(10,900,555)	4.0	4.3	4.4	5.8
5 คนขึ้นไป	100.0	(13,968,000)	4.2	4.5	4.6	6.0
การศึกษาของหัวหน้า ครัวเรือน^{1/}						
ไม่เรียน/ไม่เคยเรียน	100.0	(2,564,746)	8.1	8.6	8.9	11.0
ต่ำกว่าประถมศึกษา	100.0	(21,370,093)	7.1	7.7	7.9	10.6
ประถมศึกษา	100.0	(9,802,513)	2.5	2.7	2.7	3.8
มัธยมศึกษาตอนต้น	100.0	(5,277,731)	2.7	3.0	3.0	4.0
มัธยมศึกษาตอนปลาย	100.0	(6,555,650)	1.9	2.0	2.1	2.9
อนุปริญญา	100.0	(1,853,061)	2.2	2.3	2.4	3.0
ปริญญาตรี หรือสูงกว่า	100.0	(5,761,673)	2.2	2.6	2.6	3.3
การศึกษาอื่นๆ	100.0	(105,998)	0.1	0.1	0.1	0.1
ไม่ทราบระดับการศึกษา	100.0	(88,948)	1.5	1.5	1.5	1.6
สถานะเศรษฐกิจของ ครัวเรือน						
ยากจนมาก	100.0	(7,557,133)	9.3	9.9	10.2	13.6
ยากจน	100.0	(9,459,366)	5.0	5.5	5.6	7.7
ปานกลาง	100.0	(10,814,906)	4.2	4.5	4.7	6.3
ร่ำรวย	100.0	(11,885,116)	3.6	3.9	4.0	5.2
ร่ำรวยมาก	100.0	(13,678,449)	2.5	2.8	2.9	3.6

^{1/} ไม่รวม ไม่ทราบ

1.4 เด็กพิการที่มีอายุ 2-17 ปี พิกัดอันเนื่องมาจากมีความลำบากหรือปัญหาสุขภาพ

การสำรวจนี้ ศึกษาความลำบากหรือปัญหาสุขภาพของเด็กอายุ 2-17 ปี จากชุดคำถามความพิการของเด็ก (Child Functioning Model) ของกลุ่มวอชิงตันและองค์การยูนิเซฟ ในการระบุเด็กพิการ โดยพิจารณาจากความลำบากหรือปัญหาสุขภาพของเด็กอายุ 2-4 ปี และ 5-17 ปี ให้เหมาะสมกับพัฒนาการในวัยนั้น

ประเภทความลำบากหรือปัญหาสุขภาพที่สอบถามทั้ง 2 กลุ่มอายุ จำนวน 6 ประเภท คือ การมองเห็น การได้ยิน การเดิน การสื่อสาร การเรียนรู้ และการควบคุมพฤติกรรม สำหรับเด็กอายุ 2-4 ปี สอบถามเพิ่มอีก 2 ประเภท คือ การเคลื่อนไหวร่างกายส่วนบน (การใช้มือหยิบสิ่งของขนาดเล็ก) และการเล่น สำหรับเด็กอายุ 5-17 ปี สอบถามเพิ่มอีก 5 ประเภท คือ การดูแลตนเอง การจดจำหรือมีสมาธิ การยอมรับการเปลี่ยนแปลงกิจวัตรประจำวัน การคบเพื่อนใหม่ และอาการจิตสังคม ถ้าเด็กมีความลำบากหรือปัญหาสุขภาพอย่างน้อย 1 ประเภท ถือว่าเป็นเด็กพิการอันเนื่องมาจากมีความลำบากหรือปัญหาสุขภาพ

ผลการสำรวจ พบว่า เด็กอายุ 2-17 ปี จำนวน 12.8 ล้านคน เป็นเด็กพิการอันเนื่องมาจากมีความลำบากหรือปัญหาสุขภาพอย่างน้อย 1 ประเภท มีจำนวน 1.0 แสนคน หรือร้อยละ 0.8 เด็กชายมีสัดส่วนดังกล่าวสูงกว่าเด็กหญิงเล็กน้อย (ร้อยละ 1.0 และ 0.6 ตามลำดับ) เด็กสัญชาติไทยมีสัดส่วนสูงกว่าเล็กน้อย เมื่อเปรียบเทียบกับเด็กสัญชาติอื่นหรือไม่มีสัญชาติ (ร้อยละ 0.8 และ 0.1 ตามลำดับ) เด็กที่อาศัยนอกเขตเทศบาล มีสัดส่วนของเด็กพิการดังกล่าวใกล้เคียงกับเด็กที่อาศัยในเขตเทศบาล (ร้อยละ 0.9 และ 0.7 ตามลำดับ) ภาคใต้มีสัดส่วนของเด็กพิการอันเนื่องมาจากมีความลำบากหรือปัญหาสุขภาพร้อยละ 1.0 สูงกว่าภาคอื่นเพียงเล็กน้อย โดยภาคกลางมีสัดส่วนต่ำที่สุดร้อยละ 0.6

ความลำบากหรือปัญหาสุขภาพ เด็กที่มีอายุ 2-17 ปี เป็นมากที่สุด มี 2 ประเภท คือ การจดจำหรือมีสมาธิ และการเรียนรู้ (ร้อยละ 0.5 เท่ากัน) รองลงมาคือ การสื่อสาร การดูแลตนเอง และการควบคุมพฤติกรรม (ร้อยละ 0.3 เท่ากัน) สำหรับประเภทอื่นๆ มีเพียงเล็กน้อย (น้อยกว่าร้อยละ 0.3) โดยเด็กมีความลำบากหรือปัญหาสุขภาพซ้ำซ้อนหรือมากกว่า 1 ประเภท มีร้อยละ 0.6 และมีเพียงร้อยละ 0.2 ที่มีความลำบากหรือปัญหาสุขภาพเพียง 1 ประเภท

เมื่อพิจารณากลุ่มเด็กเล็กอายุ 2-4 ปี พบว่า เด็กพิการอันเนื่องมาจากมีความลำบากหรือปัญหาสุขภาพมีเพียงเล็กน้อยร้อยละ 0.3 พบว่ามีความลำบากในการเรียนรู้ และการเล่นมากที่สุด (ร้อยละ 0.3 เท่ากัน) รองลงมา คือ การเดิน การเคลื่อนไหวร่างกายส่วนบน (การใช้มือหยิบสิ่งของขนาดเล็ก) และการสื่อสาร (ร้อยละ 0.2 เท่ากัน) สำหรับประเภทอื่นๆ มีน้อยกว่าร้อยละ 0.2 โดยเด็กพิการอันเนื่องมาจากมีความลำบากหรือปัญหาสุขภาพเกือบทุกคนมีมากกว่า 1 ประเภทหรือซ้ำซ้อน (ร้อยละ 0.3)

สำหรับเด็กอายุ 5-17 ปี พบว่า เด็กพิการอันเนื่องมาจากมีความลำบากหรือปัญหาสุขภาพ มีร้อยละ 0.9 พบว่ามีความลำบากการจดจำหรือมีสมาธิ และการเรียนรู้มากที่สุด (ร้อยละ 0.6 เท่ากัน) รองลงมาคือ การสื่อสาร และการควบคุมพฤติกรรม (ร้อยละ 0.4) และการดูแลตนเอง (ร้อยละ 0.3) สำหรับประเภทอื่นมีน้อยกว่าร้อยละ 0.3 โดยเด็กมีความลำบากหรือปัญหาสุขภาพมากกว่า 1 ประเภทหรือซ้ำซ้อนมีร้อยละ 0.7 และมีเพียงร้อยละ 0.2 ที่มีเพียง 1 ประเภท

ตาราง 4 ร้อยละของเด็กพิการที่มีอายุ 2-17 ปี พิกัดอันเนื่องมาจากมีความลำบากหรือปัญหาสุขภาพ จำแนกตามประเภทความลำบากหรือปัญหาสุขภาพ เพศ กลุ่มอายุ สัญชาติ เขตการปกครอง และภาค พ.ศ. 2560

	เด็กอายุ 2-17 ปี		ประเภทความลำบากหรือปัญหาสุขภาพ ^{1/}							
			การมองเห็น	การได้ยิน	การเดิน	การเคลื่อนไหวร่างกายส่วนบน	การจดจำหรือการมีสมาธิ	การสื่อสาร	การดูแลตนเอง	อาการจิตสังคม
ทั่วราชอาณาจักร	100.0	(12,808,377)	*	0.1	0.2	*	0.5	0.3	0.3	0.1
เพศ										
ชาย	100.0	(6,539,271)	0.1	0.1	0.2	0.1	0.7	0.5	0.4	0.1
หญิง	100.0	(6,269,106)	*	0.1	0.1	*	0.4	0.2	0.2	0.1
อายุ										
2-4 ปี	100.0	(2,227,339)	*	*	0.2	0.2	na	0.2	na	na
5-17 ปี	100.0	(10,581,038)	0.1	0.1	0.2	na	0.6	0.4	0.3	0.1
สัญชาติ										
ไทย	100.0	(12,623,895)	*	0.1	0.2	*	0.5	0.3	0.3	0.1
อื่น ๆ	100.0	(184,482)	*	*	*	-	0.1	0.1	*	*
เขตการปกครอง										
ในเขตเทศบาล	100.0	(5,189,340)	*	*	0.2	0.1	0.5	0.2	0.2	0.1
นอกเขตเทศบาล	100.0	(7,619,037)	0.1	0.1	0.2	*	0.5	0.4	0.3	0.1
ภาค										
กลาง (รวม กทม.)	100.0	(4,435,963)	*	*	0.2	*	0.4	0.3	0.3	*
เหนือ	100.0	(2,135,229)	0.1	*	0.2	*	0.5	0.2	0.2	*
ตะวันออกเฉียงเหนือ	100.0	(4,159,022)	*	0.1	0.2	*	0.6	0.4	0.3	0.1
ใต้	100.0	(2,078,163)	0.1	0.1	0.3	0.1	0.5	0.4	0.2	0.1

1/ ตอบได้มากกว่า 1 ประเภท

* น้อยกว่า 0.1

na หมายถึง ไม่เข้าข่าย

ตาราง 4 ร้อยละของเด็กพิการที่มีอายุ 2-17 ปี พิการอันเนื่องมาจากมีความลำบากหรือปัญหาสุขภาพ จำแนกตามประเภทความลำบากหรือปัญหาสุขภาพ เพศ กลุ่มอายุ สัญชาติ เขตการปกครอง และภาค พ.ศ. 2560 (ต่อ)

	เด็กอายุ 2-17 ปี		ประเภทความลำบากหรือปัญหาสุขภาพ ^{1/}							
			การเรียนรู้	การเล่น	การควบคุมพฤติกรรม	การยอมรับการเปลี่ยนแปลงกิจวัตรประจำวัน	การคบเพื่อนใหม่	มีความลำบากมากกว่า 1 ประเภท (ซ้ำซ้อน)	มีความลำบากอย่างน้อย 1 ประเภท	
ทั่วราชอาณาจักร	100.0	(12,808,377)	0.5	*	0.3	0.2	0.2	0.6	0.8	
เพศ										
ชาย	100.0	(6,539,271)	0.7	0.1	0.4	0.2	0.3	0.8	1.0	
หญิง	100.0	(6,269,106)	0.4	*	0.2	0.1	0.2	0.4	0.6	
อายุ										
2-4 ปี	100.0	(2,227,339)	0.3	0.3	*	na	na	0.3	0.3	
5-17 ปี	100.0	(10,581,038)	0.6	na	0.4	0.2	0.2	0.7	0.9	
สัญชาติ										
ไทย	100.0	(12,623,895)	0.6	*	0.3	0.2	0.2	0.6	0.8	
อื่น ๆ	100.0	(184,482)	0.1	-	*	*	*	0.1	0.1	
เขตการปกครอง										
ในเขตเทศบาล	100.0	(5,189,340)	0.5	0.1	0.2	0.2	0.2	0.5	0.7	
นอกเขตเทศบาล	100.0	(7,619,037)	0.6	*	0.4	0.2	0.2	0.7	0.9	
ภาค										
กลาง (รวม กทม.)	100.0	(4,435,963)	0.5	*	0.4	0.1	0.2	0.6	0.6	
เหนือ	100.0	(2,135,229)	0.5	*	0.3	0.2	0.1	0.5	0.8	
ตะวันออกเฉียงเหนือ	100.0	(4,159,022)	0.6	*	0.3	0.2	0.3	0.7	0.9	
ใต้	100.0	(2,078,163)	0.6	0.1	0.3	0.2	0.1	0.8	1.0	

^{1/} ตอบได้มากกว่า 1 ประเภท

* น้อยกว่า 0.1

na หมายถึง ไม่เข้าข่าย

1.5 ประชากรอายุตั้งแต่ 18 ปีขึ้นไปที่พิการอันเนื่องมาจากมีความลำบากหรือปัญหาสุขภาพ

การสำรวจครั้งนี้ ศึกษาความลำบากหรือปัญหาสุขภาพของประชากรอายุตั้งแต่ 18 ปีขึ้นไป จากชุดคำถามขยาย (Extended Set) ของกลุ่มวอชิงตัน ในการระบุคนพิการโดยพิจารณาจากความลำบากหรือปัญหาสุขภาพจำนวน 8 ประเภท รวมทั้งเพิ่มประเภทยากลำบากในการลุกจากการนอนเป็นท่านั่งอีก 1 ประเภท ตามความต้องการใช้ข้อมูลภายในประเทศ รวมทั้งสิ้นมี 9 ประเภท ดังนั้นผู้ที่มีความลำบากหรือปัญหาสุขภาพอย่างน้อย 1 ประเภทจาก 9 ประเภทนี้ ถือว่าผู้นั้นเป็นผู้พิการอันเนื่องมาจากมีความลำบากหรือปัญหาสุขภาพ

จากการสำรวจพบว่า ประชากรที่มีอายุตั้งแต่ 18 ปีขึ้นไปจำนวนประมาณ 53.4 ล้านคน เป็นผู้พิการอันเนื่องมาจากมีความลำบากหรือปัญหาสุขภาพอย่างน้อย 1 ประเภท มีจำนวน 2.7 ล้านคน คิดเป็นร้อยละ 5.0 โดยกลุ่มผู้สูงอายุ (อายุ 60 ปี ขึ้นไป) มีสัดส่วนผู้พิการอันเนื่องมาจากมีความลำบากหรือปัญหาสุขภาพร้อยละ 16.5 สูงกว่ากลุ่มคนวัยทำงาน (อายุ 18-59 ปี) มีประมาณร้อยละ 1.2 – 2.5 ผู้หญิงมีสัดส่วนดังกล่าวสูงกว่าผู้ชายเล็กน้อย (ร้อยละ 5.6 และ 4.4 ตามลำดับ) คนสัญชาติไทยมีสัดส่วนดังกล่าวสูงกว่าเล็กน้อยเมื่อเปรียบเทียบกับคนสัญชาติอื่นหรือไม่มีสัญชาติ (ร้อยละ 5.1 และ 2.1 ตามลำดับ) และภาคเหนือมีประชากรพิการอันเนื่องมาจากมีความลำบากหรือปัญหาสุขภาพร้อยละ 6.6 สูงกว่าภาคอื่น (มีร้อยละ 3.9 – 5.8)

ความลำบากหรือปัญหาสุขภาพที่ประชากรพิการเป็นมากที่สุด 3 ลำดับแรก คือความลำบากในการเคลื่อนไหว คือการเดินร้อยละ 2.9 การเคลื่อนไหวร่างกายส่วนบนร้อยละ 1.8 และการลุกจากการนอนเป็นท่านั่งร้อยละ 1.4 ลำดับรองลงมา คือการดูแลตนเองร้อยละ 1.3 การได้ยินร้อยละ 0.9 การมองเห็นและการสื่อสารร้อยละ 0.8 เท่ากัน การจดจำหรือมีสมาธิร้อยละ 0.7 และลำดับสุดท้าย คืออาการจิตสังคม (อาการวิตกกังวลหรือซึมเศร้า) ร้อยละ 0.2 คนกลุ่มที่กล่าวมาข้างต้น มีความลำบากหรือปัญหาสุขภาพซ้ำซ้อนหรือเป็นมากกว่า 1 ประเภท มีร้อยละ 2.6

ถ้าพิจารณาผู้พิการที่มีความลำบากหรือปัญหาสุขภาพ จากชุดคำถามขยายของกลุ่มวอชิงตัน ซึ่งประกอบด้วยความลำบากหรือปัญหาสุขภาพ 8 ประเภท พบว่า ประชากรอายุ 18 ปีขึ้นไป มีร้อยละ 4.9 ที่มีความลำบากหรือปัญหาสุขภาพอย่างน้อย 1 ใน 8 ประเภท และมีร้อยละ 2.4 ที่มีความลำบากหรือปัญหาสุขภาพซ้ำซ้อนหรือมากกว่า 1 ประเภท

ตาราง 5 ร้อยละของประชากรอายุตั้งแต่ 18 ปีขึ้นไป จำแนกตามประเภทความลำบากหรือปัญหาสุขภาพ เพศ กลุ่มอายุ สัญชาติ เขตการปกครอง และภาค พ.ศ. 2560

	ประชากร อายุตั้งแต่ 18 ปีขึ้นไป		ประเภทความลำบากหรือปัญหาสุขภาพ ^{1/}			
			ชุดคำถามของ WG		ชุดคำถามความลำบากหรือปัญหาสุขภาพของการสำรวจ	
			มีความ ลำบาก มากกว่า 1 ประเภท	มีความ ลำบาก อย่างน้อย 1 ประเภท	มีความ ลำบาก มากกว่า 1 ประเภท	มีความ ลำบาก อย่างน้อย 1 ประเภท
ทั่วราชอาณาจักร	100.0	(53,394,970)	2.4	4.9	2.6	5.0
เพศ						
ชาย	100.0	(25,719,189)	2.1	4.3	2.3	4.4
หญิง	100.0	(27,675,781)	2.7	5.4	3.0	5.6
อายุ						
18-39 ปี	100.0	(21,383,380)	0.7	1.2	0.7	1.2
40-59 ปี	100.0	(20,549,597)	1.1	2.4	1.1	2.5
60 ปีขึ้นไป	100.0	(11,461,993)	8.1	16.0	8.9	16.5
สัญชาติ						
ไทย	100.0	(52,049,898)	2.5	5.0	2.7	5.1
อื่น ๆ	100.0	(1,345,072)	1.5	2.0	1.5	2.1
เขตการปกครอง						
ในเขตเทศบาล	100.0	(24,413,025)	2.1	4.1	2.3	4.2
นอกเขตเทศบาล	100.0	(28,981,945)	2.7	5.5	3.0	5.7
ภาค						
กลาง (รวม กทม.)	100.0	(23,394,810)	1.9	3.8	2.1	3.9
เหนือ	100.0	(9,030,173)	3.1	6.4	3.4	6.6
ตะวันออกเฉียงเหนือ	100.0	(14,035,207)	2.8	5.7	3.1	5.8
ใต้	100.0	(6,934,780)	2.5	4.7	2.7	4.9

1/ ตอบได้มากกว่า 1 ประเภท

* น้อยกว่า 0.1

ตาราง 5 ร้อยละของประชากรอายุตั้งแต่ 18 ปีขึ้นไป จำแนกตามประเภท ความลำบากหรือปัญหาสุขภาพ เพศ กลุ่มอายุ สัญชาติ เขตการปกครอง และภาค พ.ศ. 2560 (ต่อ)

		ประชากร อายุตั้งแต่ 18 ปีขึ้นไป	ประเภทความลำบากหรือปัญหาสุขภาพ ^{1/}									
			การเคลื่อนไหว						การจดจำ หรือการ มีสมาธิ	การ สื่อสาร	การ ดูแล ตนเอง	อาการ จิต สังคม
			การ มอง เห็น	การ ได้ยิน	การ เดิน	การ เคลื่อนไหว ร่างกาย ส่วนบน	การลุก จากการ นอนเป็น ท่านั่ง					
ทั่วราชอาณาจักร	100.0	(53,394,970)	0.8	0.9	2.9	1.8	1.4	0.7	0.8	1.3	0.2	
เพศ												
ชาย	100.0	(25,719,189)	0.7	0.8	2.4	1.4	1.1	0.7	0.8	1.1	0.2	
หญิง	100.0	(27,675,781)	1.0	0.9	3.5	2.2	1.6	0.7	0.7	1.4	0.2	
อายุ												
18-39 ปี	100.0	(21,383,380)	0.1	0.2	0.3	0.3	0.2	0.6	0.6	0.4	0.1	
40-59 ปี	100.0	(20,549,597)	0.4	0.4	1.2	0.6	0.5	0.3	0.5	0.5	0.1	
60 ปีขึ้นไป	100.0	(11,461,993)	2.9	2.9	11.0	6.8	5.0	1.5	1.8	4.4	0.3	
สัญชาติ												
ไทย	100.0	(52,049,898)	0.8	0.9	3.0	1.9	1.4	0.7	0.8	1.3	0.2	
อื่น ๆ	100.0	(1,345,072)	0.2	0.4	1.5	0.9	0.8	0.1	0.2	0.6	*	
เขตการปกครอง												
ในเขตเทศบาล	100.0	(24,413,025)	0.5	0.6	2.6	1.7	1.2	0.6	0.6	1.3	0.1	
นอกเขตเทศบาล	100.0	(28,981,945)	1.1	1.1	3.3	1.9	1.5	0.8	0.9	1.3	0.2	
ภาค												
กลาง (รวม กทม.)	100.0	(23,394,810)	0.6	0.5	2.5	1.7	1.1	0.5	0.4	1.2	0.1	
เหนือ	100.0	(9,030,173)	0.8	1.3	3.9	2.4	1.6	0.8	1.1	1.4	0.2	
ตะวันออกเฉียงเหนือ	100.0	(14,035,207)	1.3	1.1	3.2	2.0	1.7	0.9	1.1	1.4	0.2	
ใต้	100.0	(6,934,780)	0.8	1.1	2.6	1.4	1.4	0.9	1.0	1.3	0.2	

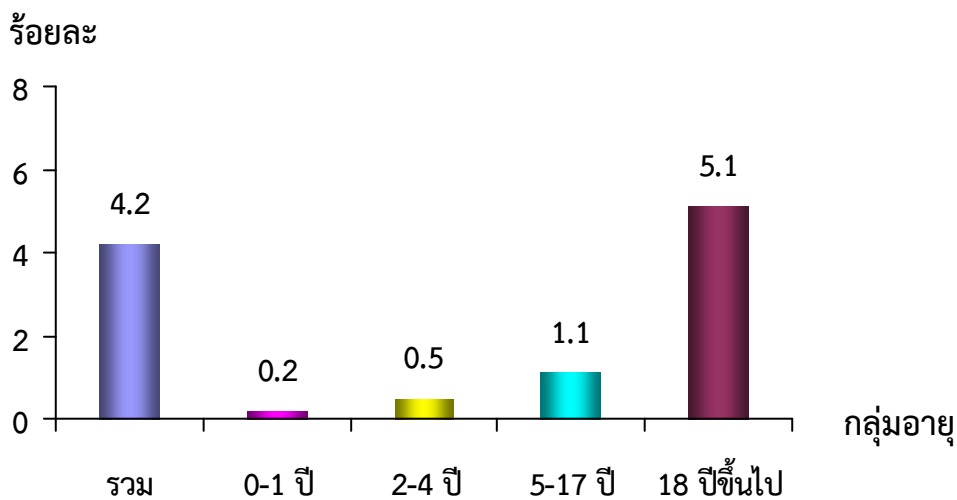
1/ ตอบได้มากกว่า 1 ประเภท

* น้อยกว่า 0.1

1.6 ประชากรพิการที่มีลักษณะความบกพร่อง

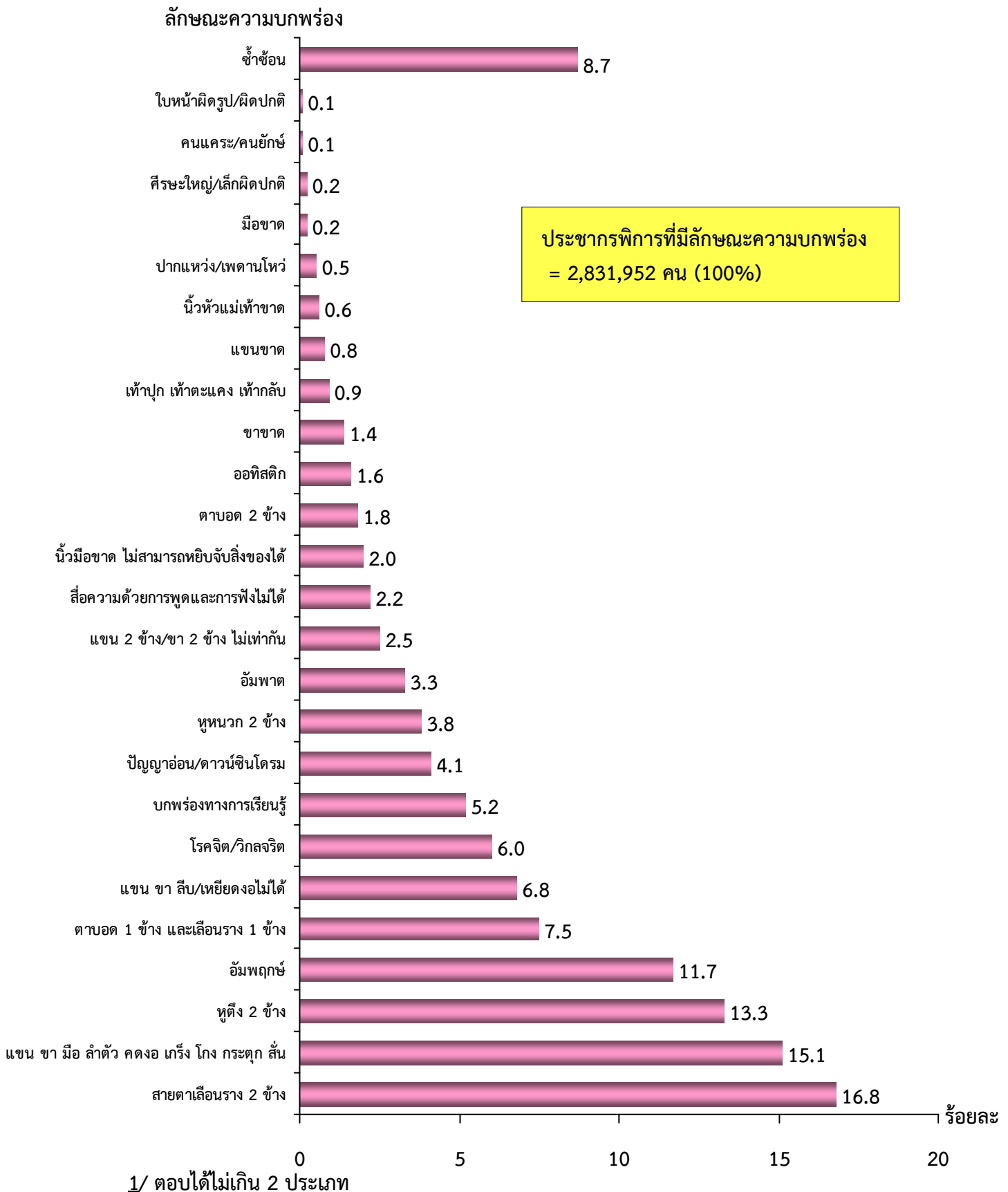
ประชากรพิการที่มีลักษณะความบกพร่อง ของการสำรวจนี้ หมายถึง ผู้ที่มีลักษณะความบกพร่องอย่างน้อย 1 ลักษณะ จากทั้งหมด 25 ลักษณะ พบว่าประชากรจำนวน 67.7 ล้านคน มีผู้ที่มีลักษณะความบกพร่องร้อยละ 4.2 ซึ่งนับว่าเป็นคนพิการด้วยเช่นกัน ร้อยละของผู้ที่มีลักษณะความบกพร่องแปรผันตามอายุ โดยกลุ่มเด็กทารกอายุ 0-1 ปี มีผู้ที่มีลักษณะความบกพร่องน้อยที่สุด ร้อยละ 0.2 และร้อยละของผู้ที่มีลักษณะความบกพร่องจะเพิ่มสูงขึ้นเรื่อยๆ ตามอายุที่มากขึ้น กลุ่มเด็กเล็กอายุ 2-4 ปีมีร้อยละ 0.5 กลุ่มเด็กอายุ 5-17 ปี ร้อยละ 1.1 และกลุ่มผู้ใหญ่อายุ 18 ปีขึ้นไป ร้อยละ 5.1

แผนภูมิ 4 ร้อยละของประชากรพิการที่มีลักษณะความบกพร่อง จำแนกตามกลุ่มอายุ พ.ศ. 2560

จากประชากรพิการที่มีลักษณะความบกพร่อง รวมทั้งสิ้นจำนวน 2.8 ล้านคน มีลักษณะความบกพร่องมากที่สุด 5 ลำดับแรก คือ 1) สายตาเลือนราง 2 ข้าง (ร้อยละ 16.8) 2) แขน ขา มือ ลำตัว คดงอ เกร็ง โกง กระตุก สั่น (ร้อยละ 15.1) 3) หูตึง 2 ข้าง (ร้อยละ 13.3) 4) อัมพฤกษ์ (ร้อยละ 11.7) และ 5) ตาบอด 1 ข้าง และเลือนราง 1 ข้าง (ร้อยละ 7.5)

แผนภูมิ 5 ร้อยละของประชากรพิการที่มีลักษณะความบกพร่อง จำแนกตามลักษณะความบกพร่อง^{1/} พ.ศ. 2560

1.7 ประชากรที่ไม่พิการอาศัยในครัวเรือนที่มีคนพิการ

ประชากรที่ไม่พิการทั้งสิ้น จำนวน 64.0 ล้านคน มีประมาณร้อยละ 12.4 ที่อาศัยอยู่ในครัวเรือนที่มีคนพิการ นอกเขตเทศบาล มีร้อยละของประชากรที่ไม่พิการอาศัยในครัวเรือนที่มีคนพิการ (ร้อยละ 13.4) สูงกว่าในเขตเทศบาล (ร้อยละ 11.2) เล็กน้อย ซึ่งภาคตะวันออกเฉียงเหนือมีร้อยละ 14.0 สูงที่สุด และภาคกลางมีน้อยที่สุด ร้อยละ 10.8

การอาศัยอยู่ในครัวเรือนที่มีสมาชิกพิการที่เป็นเด็ก หรือผู้ใหญ่ มีความแตกต่างในการดูแลคนพิการในวัยที่แตกต่างกัน พบว่า ประเทศไทยมีประชากรที่ไม่พิการ ร้อยละ 0.7 อาศัยในครัวเรือนที่มีเด็กพิการ และร้อยละ 11.8 อาศัยในครัวเรือนที่มีผู้ใหญ่พิการ นอกเขตเทศบาล มีร้อยละของประชากรที่ไม่พิการอาศัยในครัวเรือนที่มีเด็กพิการหรือผู้ใหญ่พิการมากกว่าในเขตเทศบาล ภาคใต้มีร้อยละของประชากรที่ไม่พิการอาศัยในครัวเรือนที่มีเด็กพิการ (ร้อยละ 1.1) สูงที่สุด ในขณะที่ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ มีร้อยละของประชากรที่ไม่พิการอาศัยในครัวเรือนที่มีผู้ใหญ่พิการ (ร้อยละ 13.1) สูงกว่าภาคอื่น

ตาราง 6 ร้อยละของประชากรที่ไม่พิการ จำแนกตามการอาศัยในครัวเรือนที่มีคนพิการ เขตการปกครอง และภาค พ.ศ. 2560

	ประชากรที่ไม่พิการ	การอาศัยในครัวเรือนที่มีคนพิการ			
		ไม่มีคนพิการในครัวเรือน	มีคนพิการ ^{1/} ในครัวเรือน	มีเด็กพิการ (อายุ 0-17 ปี)	มีผู้ใหญ่พิการ (อายุตั้งแต่ 18 ปีขึ้นไป)
ทั่วราชอาณาจักร	100.0 (64,003,342)	87.6	12.4	0.7	11.8
เขตการปกครอง					
ในเขตเทศบาล	100.0 (28,888,931)	88.8	11.2	0.6	10.6
นอกเขตเทศบาล	100.0 (35,114,411)	86.6	13.4	0.8	12.7
ภาค					
กลาง (รวม กทม.)	100.0 (27,236,050)	89.2	10.8	0.5	10.4
เหนือ	100.0 (10,586,605)	86.8	13.2	0.6	12.7
ตะวันออกเฉียงเหนือ	100.0 (17,396,304)	86.0	14.0	0.9	13.1
ใต้	100.0 (8,784,383)	86.9	13.1	1.1	12.2

^{1/} ครัวเรือนที่มีคนพิการ บางครัวเรือนอาจมีทั้งเด็กพิการและผู้ใหญ่พิการ

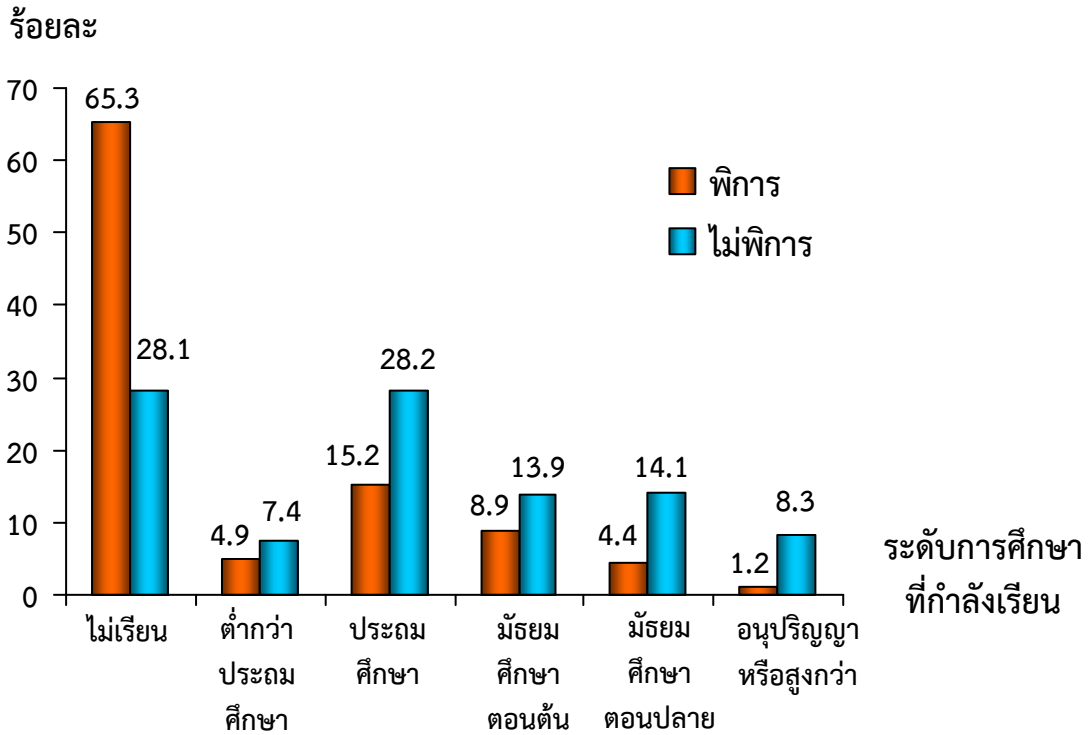
2. การศึกษา

2.1 ระดับการศึกษาที่กำลังเรียนของประชากรอายุ 5-24 ปี

การศึกษาเป็นปัจจัยหนึ่งที่สำคัญช่วยเพิ่มศักยภาพให้คนพิการสามารถพึ่งพาตนเองได้ มีคุณภาพชีวิตที่ดีขึ้น และสามารถดำเนินชีวิตในสังคมได้อย่างมีความสุข ผลการสำรวจพบว่าประชากรในวัยเรียนอายุ 5-24 ปี มีจำนวน 17.4 ล้านคน เป็นประชากรพิการเพียง 2.6 แสนคน (ร้อยละ 1.5) ส่วนใหญ่เป็นประชากรที่ไม่พิการ จำนวน 17.2 ล้านคน (ร้อยละ 98.5) เมื่อพิจารณาการเข้าถึงการศึกษาระหว่างประชากรพิการและประชากรที่ไม่พิการ เนื่องจากประชากรพิการเพียง 1 ใน 3 ที่ยังคงเรียนหนังสือ โดยเรียนในระดับประถมศึกษามากที่สุด (ร้อยละ 15.2) รองลงมาเรียนระดับมัธยมศึกษาตอนต้น (ร้อยละ 8.9) และมีเพียงส่วนน้อยที่กำลังเรียนในระดับอนุปริญญาหรือสูงกว่า (ร้อยละ 1.2) ในขณะที่ประชากรที่ไม่พิการถึง 2 ใน 3 กำลังเรียนหนังสือ โดยเรียนในระดับประถมศึกษามากที่สุด (ร้อยละ 28.2) เช่นเดียวกับประชากรที่พิการ รองลงมาคือระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย (ร้อยละ 14.1) จากการสังเกต พบว่าร้อยละของประชากรที่ไม่พิการกำลังศึกษาในทุกระดับการศึกษามากกว่าประชากรที่พิการ

สาเหตุหลักของประชากรพิการที่ปัจจุบันไม่ได้เรียนหนังสือเนื่องจากป่วยหรือพิการ (ร้อยละ 51.2) และจบการศึกษาแล้ว (ร้อยละ 24.9) ในขณะที่ประชากรที่ไม่พิการไม่เรียนหนังสือ เนื่องจากจบการศึกษาแล้ว (ร้อยละ 78.9) ต้องหาเลี้ยงตนเองหรือครอบครัว (ร้อยละ 6.9)

แผนภูมิ 6 ร้อยละของประชากรอายุ 5-24 ปี จำแนกตามระดับการศึกษาที่กำลังเรียน และความพิการ พ.ศ. 2560

2.2 การศึกษาที่กำลังเรียนของเด็กอายุ 5-17 ปี

2.2.1 ประเภทสถานศึกษาที่กำลังเรียนของเด็กอายุ 5-17 ปี

เด็กอายุ 5-17 ปี จำนวน 10.6 ล้านคน มีเพียงร้อยละ 4.3 ที่ไม่ได้กำลังเรียน ในขณะที่เด็กส่วนใหญ่ ร้อยละ 95.7 กำลังศึกษา ซึ่งเกือบทั้งหมดเรียนในโรงเรียนหรือสถานศึกษาสำหรับนักเรียนปกติ ร้อยละ 94.8 โรงเรียนหรือสถานศึกษาชั้นคู่ขนานร้อยละ 0.5 กศน. ร้อยละ 0.2 และมีอีกเพียง 0.1 เท่านั้นที่เรียนในโรงเรียนหรือสถานศึกษา เฉพาะคนพิการ โดยเด็กผู้หญิงมีสัดส่วนผู้ที่กำลังเรียนมากกว่าเด็กผู้ชาย (ร้อยละ 96.8 และ 94.6 ตามลำดับ)

เด็กอายุ 5-17 ปีที่ไม่พิการ ประมาณ 10.5 ล้านคน มีค่อนข้างน้อยเพียงร้อยละ 3.9 ที่ไม่ได้กำลังเรียน ส่วนใหญ่ร้อยละ 95.3 ของเด็กกลุ่มนี้เรียนในโรงเรียนหรือสถานศึกษาสำหรับนักเรียนปกติ มีเพียงเล็กน้อยร้อยละ 0.5 เรียนในโรงเรียนหรือสถานศึกษาชั้นคู่ขนาน และ กศน. ร้อยละ 0.2

ในขณะที่กลุ่มเด็กอายุ 5-17 ปี ที่พิการ จำนวน 1.3 แสนคนนั้น มีมากกว่า 1 ใน 3 (ร้อยละ 37.8) ที่ไม่ได้กำลังเรียน ส่วนกลุ่มที่กำลังเรียน มีร้อยละ 62.2 โดยเข้าเรียนในโรงเรียนหรือสถาบันการศึกษาสำหรับนักเรียนปกติ ร้อยละ 48.8 รองลงมาคือโรงเรียนหรือสถาบันเฉพาะความพิการสำหรับคนพิการแต่ละประเภท ร้อยละ 9.7 และโรงเรียนหรือสถานศึกษาชั้นคู่ขนาน ร้อยละ 1.8 ส่วนประเภทอื่นๆ มีคนพิการเรียนน้อยกว่าร้อยละ 1.0

เด็กพิการผู้ชายมีส่วนของผู้ที่ไม่กำลังเรียนใกล้เคียงกับผู้หญิง (ร้อยละ 38.0 และ 37.4 ตามลำดับ) สำหรับเด็กพิการผู้หญิงที่กำลังเรียนในโรงเรียนหรือสถาบันการศึกษาสำหรับนักเรียนปกติ มีร้อยละ 57.6 ซึ่งมีสัดส่วนมากกว่าผู้ชายเล็กน้อย ร้อยละ 43.1 แต่เด็กพิการผู้ชายมีส่วนเข้าเรียนในโรงเรียนหรือสถานศึกษาเฉพาะความพิการแต่ละประเภทมากกว่าเด็กผู้หญิงอย่างเห็นได้ชัด (ร้อยละ 14.8 และ 1.7 ตามลำดับ)

ตาราง 7 ร้อยละของประชากรอายุ 5-17 ปี จำแนกตามความพิการ ประเภทสถานศึกษาที่กำลังเรียน และเพศ พ.ศ. 2560

ประเภทสถานศึกษา ที่กำลังเรียน	ความพิการ								
	รวม			พิการ			ไม่พิการ		
	รวม	ชาย	หญิง	รวม	ชาย	หญิง	รวม	ชาย	หญิง
รวม	100.0	100.0	100.0	100.0	100.0	100.0	100.0	100.0	100.0
ไม่กำลังเรียน	4.3	5.4	3.2	37.8	38.0	37.4	3.9	5.0	2.8
โรงเรียน/สถานศึกษา สำหรับนักเรียนปกติ	94.8	93.5	96.1	48.8	43.1	57.6	95.3	94.2	96.5
โรงเรียน/สถานศึกษา ชั้นคู่ขนาน	0.5	0.5	0.5	1.8	2.5	0.7	0.5	0.5	0.5
โรงเรียน/สถานศึกษา เฉพาะคนพิการ สำหรับคนพิการ แต่ละประเภท	0.1	0.2	*	9.7	14.8	1.7	*	*	*
โรงเรียน/สถานศึกษา เฉพาะคนพิการที่ให้บริการ มากกว่า 1 ประเภท	*	*	*	0.6	0.5	0.8	*	*	*
ศูนย์การศึกษาพิเศษ	*	*	*	0.9	0.6	1.4	*	*	*
กศน.	0.2	0.3	0.1	0.4	0.5	0.2	0.2	0.3	0.1
อื่น ๆ	*	*	*	*	*	0.1	*	*	*

* น้อยกว่า 0.1

เมื่อเปรียบเทียบโอกาสทางการศึกษาของเด็ก อายุ 5-17 ปี ที่อาศัยในเขตเทศบาลกับนอกเขตเทศบาล พบว่า นอกเขตเทศบาลมีสัดส่วนของเด็กที่ไม่กำลังเรียน (ร้อยละ 4.7) สูงกว่าในเขตเทศบาล (ร้อยละ 3.8)

ในขณะที่เด็กพิการในเขตเทศบาลมีสัดส่วนของผู้ที่ไม่ได้กำลังเรียนมากกว่านอกเขตเทศบาล (ร้อยละ 44.0 และ 34.2 ตามลำดับ) โดยเด็กพิการในเขตเทศบาลมีสัดส่วนผู้ที่กำลังเรียนในโรงเรียนหรือสถานศึกษาสำหรับนักเรียนปกติน้อยกว่านอกเขตเทศบาล (ร้อยละ 43.4 และ ร้อยละ 51.8 ตามลำดับ) แต่มีสัดส่วนผู้ที่เรียนโรงเรียนหรือสถานศึกษาเฉพาะคนพิการที่ให้บริการมากกว่า 1 ประเภทความพิการ กศน. และอื่นๆ มากกว่านอกเขตเทศบาลเล็กน้อย

สำหรับเด็กไม่พิการอายุ 5-17 ปี พบว่า เด็กไม่พิการนอกเขตเทศบาลไม่ได้กำลังเรียนมากกว่าในเขตเทศบาล (ร้อยละ 4.3 และ 3.3 ตามลำดับ) โดยเด็กไม่พิการในเขตเทศบาลมีสัดส่วนผู้ที่กำลังเรียนในโรงเรียนหรือสถานศึกษาสำหรับนักเรียนปกติมากกว่านอกเขตเทศบาล (ร้อยละ 96.1 และ 94.8 ตามลำดับ)

ตาราง 8 ร้อยละของประชากรอายุ 5-17 ปี จำแนกตามความพิการ ประเภทสถานศึกษาที่กำลังเรียน และเขตการปกครอง พ.ศ. 2560

ประเภทสถานศึกษา ที่กำลังเรียน	ความพิการ								
	รวม			พิการ			ไม่พิการ		
	รวม	ในเขต เทศบาล	นอกเขต เทศบาล	รวม	ในเขต เทศบาล	นอกเขต เทศบาล	รวม	ในเขต เทศบาล	นอกเขต เทศบาล
รวม	100.0	100.0	100.0	100.0	100.0	100.0	100.0	100.0	100.0
ไม่กำลังเรียน	4.3	3.8	4.7	37.8	44.0	34.2	3.9	3.3	4.3
โรงเรียน/สถานศึกษา สำหรับนักเรียนปกติ	94.8	95.6	94.3	48.8	43.4	51.8	95.3	96.1	94.8
โรงเรียน/สถานศึกษา ชั้นคู่ขนาน	0.5	0.4	0.6	1.8	1.2	2.1	0.5	0.4	0.6
โรงเรียน/สถานศึกษา เฉพาะคนพิการ สำหรับคนพิการ แต่ละประเภท	0.1	0.1	0.1	9.7	9.4	9.9	*	*	*
โรงเรียน/สถานศึกษา เฉพาะคนพิการที่ให้บริการ มากกว่า 1 ประเภท	*	*	*	0.6	0.8	0.5	*	*	*
ศูนย์การศึกษาพิเศษ	*	*	*	0.9	0.6	1.1	*	*	-
กศน.	0.2	0.2	0.3	0.4	0.5	0.3	0.2	0.2	0.3
อื่นๆ	*	*	*	*	0.1	*	*	-	*

* น้อยกว่า 0.1

2.2.2 เหตุผลที่ปัจจุบันไม่ได้เรียนของเด็กอายุ 5-17 ปี

เด็กอายุ 5-17 ปี ที่ไม่ได้เรียนหนังสือในปัจจุบัน จำนวน 4.6 แสนคน เป็นชาย 2.9 แสนคน หญิง 1.6 แสนคน โดยเหตุผลหลักที่ ไม่ได้เรียนในปัจจุบัน คือ จบการศึกษาแล้วร้อยละ 48.0 เหตุผลรองลงมา คือ ไม่สนใจหรือคิดว่าไม่มีประโยชน์ที่จะเรียน ร้อยละ 17.2 และไม่มีทุนทรัพย์ที่จะเรียน ร้อยละ 13.2 ซึ่งแนวโน้มของเหตุผลที่เด็กไม่พิการทั้งในภาพรวมและเมื่อแยกตามเพศชายหญิงก็เป็นไปในลักษณะเดียวกัน

เมื่อพิจารณาข้อมูลของเด็กพิการตามเหตุผลที่ ไม่ได้เรียนในปัจจุบันนั้น กลับสะท้อนถึงเหตุผลหลักแตกต่างจากภาพรวมของเด็กอายุ 5-17 ปี ดังนี้ เด็กพิการประมาณ 2 ใน 3 (ร้อยละ 65.2) มีเหตุผลหลักเนื่องจากป่วยหรือพิการจนไม่สามารถเรียนได้ เหตุผลรองลงมา คือ จบการศึกษาแล้ว ร้อยละ 13.0 และมีปัญหาทางความประพฤติ ร้อยละ 5.6

เมื่อพิจารณาเหตุผลของเด็กพิการที่ ไม่ได้กำลังเรียนจำแนกตามเพศ พบว่า เหตุผลส่วนใหญ่ของทั้งเด็กชายและเด็กหญิง คือป่วยหรือพิการจนไม่สามารถเรียนได้ (ร้อยละ 69.6 และ 58.1 ตามลำดับ) เหตุผลรองลงมาของเด็กชาย คือ มีปัญหาทางความประพฤติ ร้อยละ 8.8 และโรงเรียนอยู่ไกลหรือการคมนาคมไม่สะดวก ร้อยละ 6.7 ซึ่งแตกต่างจากเหตุผลรองลงมาของเด็กหญิง คือ จบการศึกษาแล้ว ร้อยละ 29.1 และไม่มีโรงเรียนพิเศษสำหรับคนพิการ ร้อยละ 2.4

ตาราง 9 ร้อยละของประชากรอายุ 5-17 ปี ที่ไม่ได้กำลังเรียนหนังสือ
จำแนกตามความพิการ เหตุผลที่ปัจจุบันไม่ได้เรียนหนังสือ
และเพศ พ.ศ. 2560

เหตุผลที่ปัจจุบัน ไม่ได้เรียนหนังสือ	ความพิการ								
	รวม			พิการ			ไม่พิการ		
	รวม	ชาย	หญิง	รวม	ชาย	หญิง	รวม	ชาย	หญิง
รวม	100.0	100.0	100.0	100.0	100.0	100.0	100.0	100.0	100.0
อายุไม่ถึงเกณฑ์การศึกษา	2.2	1.5	3.3	0.9	1.2	0.2	2.3	1.6	3.7
จบการศึกษาแล้ว	48.0	45.8	51.8	13.0	3.0	29.1	52.0	50.5	54.7
ไม่สนใจหรือคิดว่าไม่มีประโยชน์ที่จะเรียน	17.2	19.7	12.6	1.5	2.1	0.4	19.0	21.7	14.1
เข้าเรียนต่อไม่ได้	0.7	0.5	1.1	0.1	0.2	-	0.8	0.6	1.2
ไม่มีทุนทรัพย์เรียน	13.2	14.4	11.1	1.5	1.1	2.1	14.6	15.9	12.2
ต้องหาเลี้ยงตนเองหรือครอบครัว	5.9	4.5	8.3	*	-	*	6.6	5.0	9.4
มีปัญหาทางความประพฤติ	3.0	3.0	2.9	5.6	8.8	0.5	2.7	2.4	3.2
พิการเรียนได้แต่ถูกเพื่อนล้อเลียน/แกล้ง	0.2	0.3	0.2	1.9	1.9	2.0	0.1	0.1	-
ป่วยหรือพิการจนไม่สามารถเรียนได้	7.2	7.4	6.7	65.2	69.6	58.1	0.5	0.6	0.2
ครอบครัวเป็นห่วง	0.2	0.2	0.2	1.9	1.8	1.9	*	*	*
ไม่มีโรงเรียนพิเศษสำหรับคนพิการ	0.1	0.1	0.3	1.4	0.8	2.4	-	-	-
โรงเรียนปกติไม่มีบุคลากรพร้อมสอน/ รับคนพิการเข้าเรียน	0.1	0.1	0.1	0.7	0.8	0.6	-	-	-
สภาพแวดล้อมในโรงเรียน ไม่เอื้อต่อการเรียน	0.1	*	0.1	0.3	0.1	0.6	*	*	-
โรงเรียนอยู่ไกล/การคมนาคมไม่สะดวก	0.6	0.8	0.3	4.6	6.7	1.2	0.1	0.1	0.2
อื่น ๆ	1.4	1.5	1.1	1.5	1.9	0.8	1.4	1.5	1.1

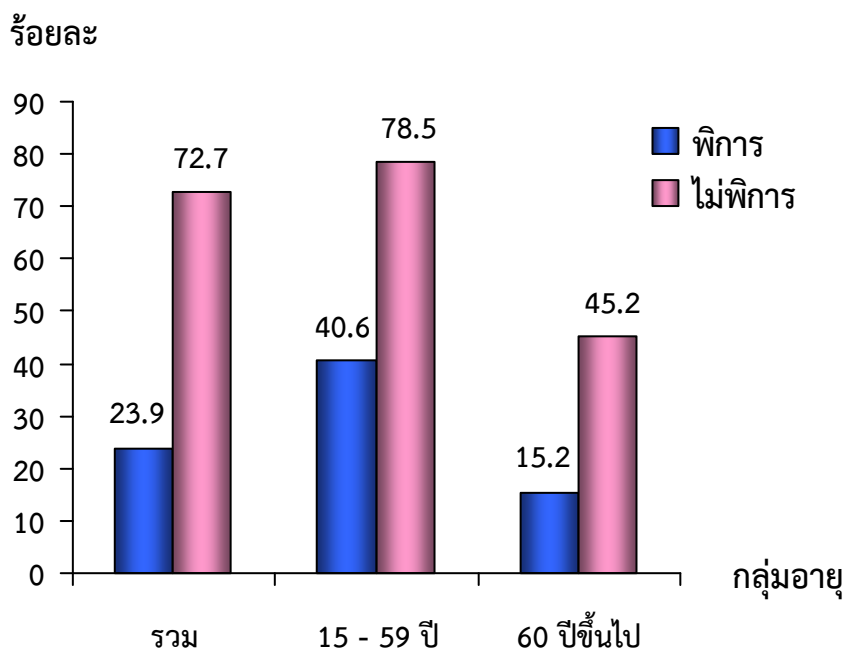
* น้อยกว่า 0.1

3. การทำงาน

3.1 การทำงานของประชากรอายุตั้งแต่ 15 ปีขึ้นไป

เมื่อพิจารณาการทำงาน (ในช่วง 12 เดือนก่อนวันสัมภาษณ์ คือ ต.ค. 59 - พ.ย. 60) ของประชากรอายุตั้งแต่ 15 ปีขึ้นไป ประมาณ 56.1 ล้านคน เป็นประชากรที่พิการ 3.6 ล้านคน (ร้อยละ 6.4) และประชากรที่ไม่พิการ 52.5 ล้านคน (ร้อยละ 93.6) พบว่าประชากรพิการมีงานทำค่อนข้างน้อย ร้อยละ 23.9 โดยประชากรพิการในวัยทำงาน (อายุ 15 – 59 ปี) มีงานทำ ร้อยละ 40.6 และวัยสูงอายุ (อายุตั้งแต่ 60 ปีขึ้นไป) มีงานทำเพียงร้อยละ 15.2 ซึ่งประชากรพิการที่มีงานทำมีสัดส่วนน้อยกว่าประชากรที่ไม่พิการ ทั้งในภาพรวมและทั้งสองกลุ่มวัย สำหรับประชากรที่ไม่พิการมีงานทำ ร้อยละ 72.7 กลุ่มวัยทำงานมีงานทำถึงร้อยละ 78.5 และกลุ่มวัยสูงอายุที่ยังคงทำงานมีร้อยละ 45.2 ดังนั้นทุกภาคส่วนควรให้ความสำคัญกับการช่วยเหลือและสนับสนุนการประกอบอาชีพให้ประชากรพิการที่ยังไม่มีงานทำโดยเฉพาะอย่างยิ่งในวัยทำงาน

แผนภูมิ 7 ร้อยละของประชากรที่มีอายุตั้งแต่ 15 ปีขึ้นไปที่ทำงาน จำแนกตามความพิการ และกลุ่มอายุ พ.ศ. 2560

3.2 การทำงานของประชากรอายุ 15 - 59 ปี

ประชากรอายุ 15-59 ปี จำนวน 44.6 ล้านคน มีมากกว่า 3 ใน 4 (ร้อยละ 77.5) เป็นผู้ที่มีการทำงาน และร้อยละ 22.5 ไม่ได้ทำงาน เมื่อพิจารณาข้อมูลของประชากรที่ไม่ได้ทำงาน พบว่า ประชากรพิการที่ไม่ได้ทำงานมีมากถึงร้อยละ 59.4 ผู้หญิงพิการมีอัตราการไม่ได้ทำงานสูงกว่าผู้ชายพิการ (ร้อยละ 62.7 และร้อยละ 56.9 ตามลำดับ) ในขณะที่ประชากรที่ไม่พิการไม่ทำงานมีเพียงร้อยละ 21.5 โดยผู้หญิงมีอัตราผู้ไม่ทำงานสูงกว่าผู้ชายเช่นกัน (ร้อยละ 27.1 และร้อยละ 15.7 ตามลำดับ)

สำหรับกลุ่มอายุที่มีสัดส่วนของผู้ที่ไม่ทำงานสูงที่สุดคือ กลุ่มอายุ 15-19 ปี ทั้งในภาพรวม ประชากรพิการ และประชากรไม่พิการ (ร้อยละ 84.2, 90.4 และ 84.1 ตามลำดับ) เนื่องจากยังคงอยู่ในวัยที่กำลังศึกษา และสัดส่วนผู้ไม่ทำงานของประชากรในภาพรวม และประชากรที่ไม่พิการมีสัดส่วนลดลงมากในกลุ่มอายุ 20-29 ปี (ร้อยละ 25.2 - 26.1) ซึ่งเริ่มเข้าสู่ตลาดแรงงาน และลดลงเหลือน้อยที่สุดในกลุ่มอายุ 30-39 ปี (ร้อยละ 8.6 - 9.7) แตกต่างจากประชากรพิการที่สัดส่วนผู้ไม่ทำงานมีแนวโน้มลดลงเพียงเล็กน้อยในกลุ่มอายุที่สูงขึ้น ประชากรสัญชาติไทยทั้งพิการและไม่พิการมีอัตราผู้ไม่ทำงานสูงกว่าประชากรสัญชาติอื่นหรือไม่มีสัญชาติ

เมื่อพิจารณาระดับการศึกษาสูงสุด พบว่า ประชากรที่จบระดับมัธยมศึกษาตอนต้นมีร้อยละ 36.4 ที่ไม่ได้ทำงาน รองลงมาคือ ระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย และประชากรที่ไม่เคยเรียน (ร้อยละ 28.7 และ 24.1 ตามลำดับ) ซึ่งแตกต่างจากประชากรพิการที่ไม่เคยเรียนมีร้อยละ 80.4 ที่ไม่ได้ทำงาน รองลงมาคือ จบการศึกษาระดับมัธยมศึกษาตอนต้น และประถมศึกษา (ร้อยละ 63.8 และร้อยละ 54.1 ตามลำดับ) ส่วนประชากรที่ไม่พิการ จบระดับมัธยมศึกษาตอนต้นมีร้อยละ 36.0 ที่ไม่ได้ทำงาน รองลงมาคือ ระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย ร้อยละ 28.4

ตาราง 10 ร้อยละของประชากรอายุ 15-59 ปี จำแนกตามความพิการ
การทำงาน เพศ กลุ่มอายุ สัญชาติ และระดับการศึกษา
สูงสุด พ.ศ. 2560

	รวม		พิการ		ไม่พิการ	
	ทำงาน	ไม่ได้ทำงาน	ทำงาน	ไม่ได้ทำงาน	ทำงาน	ไม่ได้ทำงาน
รวม	77.5	22.5	40.6	59.4	78.5	21.5
เพศ						
ชาย	83.0	17.0	43.1	56.9	84.3	15.7
หญิง	72.1	27.9	37.3	62.7	72.9	27.1
กลุ่มอายุ						
15-19 ปี	15.8	84.2	9.6	90.4	15.9	84.1
20-29 ปี	73.9	26.1	25.2	74.8	74.8	25.2
30-39 ปี	90.3	9.7	38.7	61.3	91.4	8.6
40-49 ปี	89.3	10.7	46.0	54.0	90.5	9.5
50-59 ปี	84.0	16.0	48.4	51.6	85.8	14.2
สัญชาติ						
ไทย	77.1	22.9	40.2	59.8	78.2	21.8
อื่นๆ	89.0	11.0	78.3	21.7	89.1	10.9
ระดับการศึกษาสูงสุด^{1/}						
ไม่เรียน/ไม่เคยเรียน	75.9	24.1	19.6	80.4	88.0	12.0
ต่ำกว่าประถมศึกษา	84.2	15.8	46.8	53.2	86.6	13.4
ประถมศึกษา	82.1	17.9	45.9	54.1	83.3	16.7
มัธยมศึกษาตอนต้น	63.6	36.4	36.2	63.8	64.0	36.0
มัธยมศึกษาตอนปลาย	71.3	28.7	47.2	52.8	71.6	28.4
อนุปริญญา	87.5	12.5	55.6	44.4	87.9	12.1
ปริญญาตรี หรือสูงกว่า	88.5	11.5	50.2	49.8	88.8	11.2
การศึกษาอื่นๆ	95.4	4.6	70.2	29.8	95.4	4.6
ไม่ทราบระดับการศึกษา	80.2	19.8	70.9	29.1	80.3	19.7

1/ ไม่รวม ไม่ทราบ

ประชากรอายุ 15-59 ปี ในเขตเทศบาล มีสัดส่วนผู้ที่ไม่ทำงาน สูงกว่านอกเขตเทศบาลเพียงเล็กน้อย (ร้อยละ 23.6 และ 21.6 ตามลำดับ) โดยพบว่าประชากรพิการในเขตเทศบาล มีสัดส่วนผู้ที่ไม่ทำงาน สูงกว่านอกเขตเทศบาล (ร้อยละ 62.6 และร้อยละ 57.6 ตามลำดับ) เช่นเดียวกับประชากรที่ไม่พิการ แต่ประชากรพิการมีสัดส่วนผู้ที่ไม่ได้ทำงาน สูงกว่าเกือบ 3 เท่าของประชากรที่ไม่พิการ ทั้งในเขตเทศบาลและนอกเขตเทศบาล

ทุกภาคมีสัดส่วนของประชากรไม่ได้ทำงานใกล้เคียงกันมาก ประมาณร้อยละ 22.2 - 23.9 ซึ่งมีลักษณะเช่นเดียวกับประชากรที่ไม่พิการที่มีสัดส่วนผู้ที่ไม่ทำงานประมาณร้อยละ 20.9 - 23.0 ในขณะที่ประชากรพิการในทุกภาคมีมากกว่าครึ่งที่ไม่ทำงาน โดยประชากรพิการในภาคกลางมีสัดส่วนผู้ที่ไม่ได้ทำงานสูงที่สุด

เมื่อเปรียบเทียบตามขนาดครัวเรือน ประชากรที่อาศัยในครัวเรือนที่มีสมาชิกตั้งแต่ 5 คนขึ้นไป มีสัดส่วนผู้ที่ไม่ทำงานสูงกว่าขนาดครัวเรือนที่เล็กกว่า ทั้งประชากรพิการและไม่พิการ

ประชากรและประชากรที่ไม่พิการที่มีฐานะของครัวเรือนร่ำรวยมากขึ้น มีสัดส่วนผู้ที่ไม่ทำงานสูงขึ้น ในขณะที่ประชากรพิการที่มีฐานะของครัวเรือนยากจนมาก มีสัดส่วนผู้ที่ไม่ทำงานมากที่สุด ร้อยละ 64.7 รองลงมาคือ ฐานะร่ำรวยมาก ร้อยละ 61.7

ตาราง 11 ร้อยละของประชากรอายุ 15-59 ปี จำแนกตามความพิการ การทำงาน เขตการปกครอง ภาค ขนาดครัวเรือน การศึกษาของหัวหน้าครัวเรือน และสถานะเศรษฐกิจของครัวเรือน พ.ศ. 2560

	รวม		พิการ		ไม่พิการ	
	ทำงาน	ไม่ได้ทำงาน	ทำงาน	ไม่ได้ทำงาน	ทำงาน	ไม่ได้ทำงาน
ทั่วราชอาณาจักร	77.5	22.5	40.6	59.4	78.5	21.5
เขตการปกครอง						
ในเขตเทศบาล	76.4	23.6	37.4	62.6	77.2	22.8
นอกเขตเทศบาล	78.4	21.6	42.4	57.6	79.6	20.4
ภาค						
กลาง (รวม กทม.)	77.7	22.3	38.9	61.1	78.5	21.5
เหนือ	77.8	22.2	42.4	57.6	79.1	20.9
ตะวันออกเฉียงเหนือ	77.6	22.4	40.7	59.3	78.9	21.1
ใต้	76.1	23.9	41.8	58.2	77.0	23.0
ขนาดครัวเรือน						
1 คน	86.3	13.7	40.4	59.6	87.7	12.3
2 คน	84.2	15.8	45.8	54.2	85.3	14.7
3 คน	76.9	23.1	43.4	56.6	78.0	22.0
4 คน	73.8	26.2	39.5	60.5	74.7	25.3
5 คนขึ้นไป	73.6	26.4	34.6	65.4	74.6	25.4
การศึกษาของหัวหน้าครัวเรือน^{1/}						
ไม่เรียน/ไม่เคยเรียน	79.6	20.4	39.4	60.6	81.3	18.7
ต่ำกว่าประถมศึกษา	76.8	23.2	37.3	62.7	78.7	21.3
ประถมศึกษา	79.7	20.3	47.8	52.2	80.4	19.6
มัธยมศึกษาตอนต้น	78.1	21.9	39.9	60.1	78.8	21.2
มัธยมศึกษาตอนปลาย	73.8	26.2	51.6	48.4	74.1	25.9
อนุปริญญา	77.8	22.2	30.8	69.2	78.6	21.4
ปริญญาตรี หรือสูงกว่า	77.5	22.5	41.6	58.4	78.0	22.0
การศึกษาอื่น ๆ	93.0	7.0	58.1	41.9	93.0	7.0
ไม่ทราบระดับการศึกษา	84.1	15.9	42.8	57.2	84.1	15.9
สถานะเศรษฐกิจของครัวเรือน						
ยากจนมาก	79.0	21.0	35.3	64.7	81.8	18.2
ยากจน	78.8	21.2	44.1	55.9	80.0	20.0
ปานกลาง	78.8	21.2	43.4	56.6	79.8	20.2
ร่ำรวย	77.5	22.5	42.2	57.8	78.4	21.6
ร่ำรวยมาก	74.8	25.2	38.3	61.7	75.3	24.7

1/ ไม่รวม ไม่ทราบ

3.3 การทำงานของประชากรอายุ 18-59 ปี

ประชากรอายุ 18-59 ปี จำนวน 41.9 ล้านคน มีร้อยละ 18.1 ที่ไม่ได้ทำงาน ผู้ไม่พิการ 40.7 ล้านคน ไม่ได้ทำงานเพียงร้อยละ 16.9 ส่วนประชากรพิการอายุ 18-59 ปี จำนวน 1.2 ล้านคน มากกว่าครึ่ง (ร้อยละ 58.4) ไม่ได้ทำงาน กลุ่มประชากรพิการที่มีความลำบากหรือปัญหาสุขภาพ มากกว่า 2 ใน 3 ไม่ได้ทำงาน

ประเภทความลำบากหรือปัญหาสุขภาพที่มีสัดส่วนผู้ไม่ทำงาน มากกว่าร้อยละ 80 ได้แก่ ความลำบากในการจดจำหรือมีสมาธิ (ร้อยละ 90.8) การดูแลตนเอง (ร้อยละ 90.0) การลุกจากการนอนเป็นทำนอง (ร้อยละ 83.3) และการเคลื่อนไหวร่างกายส่วนบน (ร้อยละ 81.0) สำหรับความลำบากในการมองเห็นมีสัดส่วนผู้ที่ไม่ได้ทำงานน้อยที่สุด ร้อยละ 43.3

ตาราง 12 ร้อยละของประชากรอายุ 18-59 ปี จำแนกตามการทำงาน ความพิการ ประเภทความลำบากหรือปัญหาสุขภาพ^{1/} พ.ศ. 2560

	การทำงาน			
	รวม	ทำงาน	ไม่ได้ทำงาน	
ประชากร	100.0	(41,932,977)	81.9	18.1
ประชากรไม่พิการ	100.0	(40,741,258)	83.1	16.9
ประชากรพิการ	100.0	(1,191,719)	41.6	58.4
ประชากรพิการที่มีความลำบากหรือ ปัญหาสุขภาพอย่างน้อย 1 อย่าง	100.0	(776,949)	32.7	67.3
การมองเห็น	100.0	(106,793)	56.7	43.3
การได้ยิน	100.0	(120,729)	55.3	44.7
การเดิน	100.0	(312,046)	21.6	78.4
การเคลื่อนไหวร่างกายส่วนบน	100.0	(196,397)	19.0	81.0
การลุกจากการนอนเป็นทำนอง	100.0	(164,088)	16.7	83.3
การจดจำหรือมีสมาธิ	100.0	(202,735)	9.2	90.8
การสื่อสาร	100.0	(215,936)	24.1	75.9
การดูแลตนเอง	100.0	(182,445)	10.0	90.0
อาการจิตสังคม	100.0	(48,019)	32.2	67.8
มีความลำบากซ้ำซ้อน	100.0	(344,539)	21.0	79.0

^{1/} ตอบได้มากกว่า 1 ประเภท

ประชากรอายุ 18-59 ปี มีผู้ทำงานร้อยละ 81.9 โดยทำงานเป็นลูกจ้างเอกชนมากที่สุดร้อยละ 33.5 รองลงมาคือ ผู้ประกอบธุรกิจของตนเอง ร้อยละ 23.3 ผู้ช่วยธุรกิจในครัวเรือนร้อยละ 15.2 และลูกจ้างรัฐบาล ร้อยละ 7.2 ส่วนสถานภาพการทำงานอื่น ๆ มีน้อยกว่าร้อยละ 2.0 สำหรับกลุ่มประชากรพิการ 1.2 ล้านคน มีร้อยละ 41.6 ที่ทำงานโดยประกอบธุรกิจของตนเองในสัดส่วนสูงสุดร้อยละ 15.4 รองลงมาคือ ลูกจ้างเอกชนร้อยละ 14.2 และผู้ช่วยธุรกิจในครัวเรือนร้อยละ 9.1 สำหรับผู้พิการที่มีความลำบากหรือปัญหาสุขภาพมีลักษณะเช่นเดียวกับประชากรพิการทั้งหมด

เมื่อพิจารณาประเภทความลำบากหรือปัญหาสุขภาพกับสถานภาพการทำงาน พบว่า ผู้มีความลำบากในการมองเห็น การได้ยิน การเดิน หรือการสื่อสาร ประกอบธุรกิจของตนเองมากที่สุด ผู้ที่มีความลำบากในการเคลื่อนไหวร่างกายส่วนบน การลุกจากนอนเป็นนั้ง การดูแลตนเอง อากาศจิตสังคม หรือลำบากซ้ำซ้อน เป็นลูกจ้างเอกชนมากที่สุด และประชากรพิการที่มีความลำบากในการจดจำหรือมีสมาธิ เป็นผู้ช่วยธุรกิจในครัวเรือนมากที่สุด

ตาราง 13 ร้อยละของประชากรอายุ 18-59 ปี จำแนกตามสถานภาพการทำงาน ความพิการ และประเภทความลำบากหรือปัญหาสุขภาพ^{1/} พ.ศ. 2560

	รวม	สถานภาพการทำงาน ^{2/}								สมาชิก ของ รวมกลุ่ม ผู้ผลิต
		ไม่ ทำงาน	นายจ้าง	ผู้ประกอบการ ธุรกิจของ ตนเอง	ผู้ช่วย ธุรกิจ ใน ครัวเรือน	ลูกจ้าง รัฐบาล	ลูกจ้าง รัฐวิสาหกิจ	ลูกจ้าง เอกชน	ลูกจ้าง รวม	
ประชากร	100.0 (41,932,896)	18.1	1.6	23.3	15.2	7.2	1.0	33.5	0.1	
ประชากรไม่พิการ	100.0 (40,741,177)	16.9	1.7	23.6	15.4	7.4	1.0	34.1	0.1	
ประชากรพิการ	100.0 (1,191,719)	58.4	0.8	15.4	9.1	2.1	0.1	14.2	*	
ประชากรพิการที่มี ความลำบากหรือปัญหา สุขภาพอย่างน้อย 1 อย่าง	100.0 (776,949)	67.3	0.7	12.7	6.4	2.0	*	10.8	*	
การมองเห็น	100.0 (106,793)	43.3	0.3	26.8	9.5	4.6	*	15.4	*	
การได้ยิน	100.0 (120,729)	44.7	1.9	22.4	13.3	0.5	*	17.2	-	
การเดิน	100.0 (312,046)	78.4	0.6	9.4	3.4	2.6	*	5.6	-	
การเคลื่อนไหวร่างกายส่วนบน	100.0 (196,397)	81.0	0.4	5.0	2.5	1.7	0.1	9.3	-	
การลุกจากการนอนเป็นทำนอง	100.0 (164,088)	83.3	0.1	4.9	2.5	2.2	*	6.9	-	
การจดจำหรือมีสมาธิ	100.0 (202,735)	90.8	*	2.4	3.7	*	*	3.0	*	
การสื่อสาร	100.0 (215,936)	75.9	*	8.5	7.0	0.1	-	8.4	-	
การดูแลตนเอง	100.0 (182,445)	90.0	0.1	1.6	1.6	1.8	*	4.8	-	
อาการจิตสังคม	100.0 (48,019)	67.8	*	11.6	1.4	2.0	-	17.0	0.1	
มีความลำบากซ้ำซ้อน	100.0 (344,539)	79.0	0.1	7.1	5.2	1.3	*	7.4	-	

1/ ตอบได้มากกว่า 1 ประเภท

2/ ไม่รวม ไม่ทราบ

* น้อยกว่า 0.1

3.4 เหตุผลที่ไม่ทำงานของประชากรอายุ 15-59 ปี

ประชากรอายุ 15-59 ปีที่ไม่ทำงาน เป็นประชากรพิการ 7.3 แสนคน มีเหตุผลหลักที่ไม่ทำงาน คือ ป่วย พิการ ฯลฯ จนไม่สามารถทำงานมากที่สุดถึงร้อยละ 85.6 รองลงมาคือ ทำงานบ้านมีเพียงร้อยละ 7.6 เรียนหนังสือร้อยละ 3.2 และอยากอยู่เฉย ๆ ไม่ต้องทำงานร้อยละ 1.3

ผู้ชายพิการ และผู้หญิงพิการ มีเหตุผลหลักลำดับแรกเหมือนกัน คือ เนื่องจากป่วย พิการ ฯลฯ จนไม่สามารถทำงานได้ ส่วนลำดับรองลงมา

มีความแตกต่างกัน คือผู้ชายพิการมีเหตุผลเนื่องจากเรียนหนังสือ และอยากอยู่เฉย ๆ ไม่ต้องทำงาน ในขณะที่ผู้หญิงพิการมีเหตุผลเนื่องจากทำงานบ้าน และเรียนหนังสือ

กลุ่มประชากรที่ไม่พิการ และไม่ได้ทำงานมีจำนวน 9.3 ล้านคน มีเหตุผลหลักที่ไม่ทำงานแตกต่างจากประชากรพิการ คือ เหตุผลเนื่องจากเรียนหนังสือสูงที่สุดร้อยละ 48.2 รองลงมาคือ ทำงานบ้านร้อยละ 33.2 และกำลังหางานทำร้อยละ 7.8

ตาราง 14 ร้อยละของประชากรอายุ 15-59 ปี ที่ไม่ทำงาน จำแนกตามเหตุผลที่ไม่ทำงาน ความพิการ และเพศ พ.ศ. 2560

เหตุผลที่ไม่ทำงาน	รวม		ชาย		หญิง	
	พิการ	ไม่พิการ	พิการ	ไม่พิการ	พิการ	ไม่พิการ
รวม	100.0	100.0	100.0	100.0	100.0	100.0
ทำงานบ้าน	7.6	33.2	0.5	6.0	15.8	48.3
เรียนหนังสือ	3.2	48.2	2.7	64.5	3.7	39.1
กำลังหางานทำ	0.4	7.8	0.4	12.9	0.3	5.0
ยังเด็กหรือชรา	0.9	0.6	1.1	0.7	0.7	0.6
ป่วย พิการ ฯลฯ จนไม่สามารถทำงานได้	85.6	1.2	92.5	2.1	77.4	0.7
อยากอยู่เฉย ๆ ไม่ต้องทำงาน	1.3	3.9	1.9	8.2	0.6	1.6
เกษียณ	*	0.6	0.1	1.1	*	0.3
สามารถทำงานได้แต่ไม่มีเงินทุน	0.2	0.1	*	0.1	0.3	0.1
ญาติพี่น้องให้ความอุปการะ	0.4	1.0	0.5	1.6	0.3	0.7
ดูแลคนป่วย คนพิการ เด็ก หรือผู้สูงอายุ	0.4	2.2	0.1	1.2	0.7	2.8
อื่น ๆ	0.1	1.1	0.1	1.6	0.1	0.8

* น้อยกว่า 0.1

4. การได้รับบริการทางสาธารณสุข

4.1 การได้รับสวัสดิการค่ารักษาพยาบาลหลักของรัฐ

รัฐบาลมีนโยบายให้บริการสวัสดิการค่ารักษาพยาบาลของรัฐ 3 ประเภทหลัก คือบัตรประกันสุขภาพ บัตรประกันสังคม/กองทุนเงินทดแทน และสวัสดิการข้าราชการ/ข้าราชการบำนาญ/รัฐวิสาหกิจ ให้แก่ประชากรไทยครบถ้วนหน้า โดยเฉพาะอย่างยิ่งผู้พิการ ซึ่งต้องการการดูแลทางด้านสุขภาพร่างกาย และจิตใจมากกว่าบุคคลทั่วไป

ผลการสำรวจพบว่า ประชากรเกือบทุกคน (ร้อยละ 97.1) ได้รับสวัสดิการค่ารักษาพยาบาลหลักของรัฐ โดยส่วนใหญ่ได้รับจากบัตรประกันสุขภาพ ถึงร้อยละ 75.4 รองลงมาคือ บัตรประกันสังคม/กองทุนเงินทดแทน (ร้อยละ 14.5) และมีประชากรเพียงส่วนน้อยที่ได้รับสวัสดิการข้าราชการ/ข้าราชการบำนาญ/รัฐวิสาหกิจ (ร้อยละ 7.2)

ประชากรที่พิการเข้าถึงสวัสดิการค่ารักษาพยาบาลหลักของรัฐเกือบทุกคน (ร้อยละ 98.5) ครอบคลุมมากกว่าประชากรที่ไม่พิการ (ร้อยละ 97.0) เพียงเล็กน้อย ประชากรที่พิการได้รับจากบัตรประกันสุขภาพ (บัตรทอง) มากที่สุดถึงร้อยละ 88.5 แต่ใช้สิทธิบัตรทองคนพิการค่อนข้างน้อยเพียงร้อยละ 30.4 นอกจากนี้ได้รับจากสวัสดิการข้าราชการ/ข้าราชการบำนาญ/รัฐวิสาหกิจ ร้อยละ 7.6 และบัตรประกันสังคม/กองทุนเงินทดแทนน้อยที่สุด ร้อยละ 2.4

ตาราง 15 ร้อยละของประชากร จำแนกตามการได้รับสวัสดิการค่ารักษาพยาบาลหลักของรัฐ และความพิการ พ.ศ. 2560

การได้รับสวัสดิการ ค่ารักษาพยาบาลหลักของรัฐ	ความพิการ		
	รวม	พิการ	ไม่พิการ
รวม	100.0	100.0	100.0
	(67,697,721)	(3,694,379)	(64,003,342)
ไม่ได้รับสวัสดิการค่ารักษาพยาบาล	2.9	1.5	3.0
ได้รับสวัสดิการค่ารักษาพยาบาล	97.1	98.5	97.0
บัตรประกันสุขภาพ (บัตรทอง)	75.4	88.5	74.7
- ทั่วไป	73.3	58.0	74.2
- คนพิการ (ท.74)	1.8	30.4	0.2
- ไม่ทราบประเภท	0.3	0.1	0.3
บัตรประกันสังคม/ กองทุนเงินทดแทน	14.5	2.4	15.2
- ทั่วไป	14.4	2.0	15.1
- ทูพพลภาพ	*	0.4	*
- ไม่ทราบประเภท	0.1	0.1	0.1
สวัสดิการข้าราชการ/ ข้าราชการบำนาญ/รัฐวิสาหกิจ	7.2	7.6	7.2

* น้อยกว่า 0.1

เมื่อพิจารณาจากกลุ่มอายุ พบว่า ประชากรเข้าถึงสวัสดิการ
ค่ารักษาพยาบาลหลักของรัฐ ครอบคลุมทุกกลุ่มวัย ไม่แตกต่างกันมากนัก
คือ 96.3 – 97.6 ส่วนใหญ่ของทุกวัยได้รับจากบัตรประกันสุขภาพ ซึ่ง
กลุ่มเด็ก (อายุ 0-17 ปี) ได้รับสิทธินี้มากที่สุด ร้อยละ 91.8 รองลงมาคือ
วัยสูงอายุ (อายุ 60 ปีขึ้นไป) ร้อยละ 82.4 และวัยทำงาน (อายุ 18-59 ปี)
เนื่องจากวัยทำงานบางส่วนใช้สิทธิค่ารักษาพยาบาลตามการประกอบอาชีพ
ได้แก่ สิทธิประกันสังคม/กองทุนทดแทน และสวัสดิการข้าราชการ/
ข้าราชการบำนาญ/รัฐวิสาหกิจ

ประชากรที่พิการทุกวัยเข้าถึงสวัสดิการค่ารักษาพยาบาลหลัก
ของรัฐเกือบทุกคน (ร้อยละ 98.4 – 99.4) กลุ่มวัยเด็กเข้าถึงสิทธิดังกล่าว
ครอบคลุมมากที่สุด ร้อยละ 99.4 วัยอื่นลดลงมาเล็กน้อย คือวัยทำงานช่วงปลาย
(อายุ 40-59 ปี) วัยทำงานช่วงต้น (อายุ 18-39 ปี) และวัยสูงอายุ (อายุ
60 ปีขึ้นไป) (ร้อยละ 98.7, 98.6 และ 98.4 ตามลำดับ) ทุกวัยได้รับ
สวัสดิการดังกล่าว เช่นเดียวกับภาพรวมของประชากรที่พิการ ยกเว้น
วัยทำงาน (อายุ 18-59 ปี) มีร้อยละผู้ที่ได้รับจากบัตรประกันสังคม/กองทุน
เงินทดแทนมากกว่าสวัสดิการข้าราชการ/ข้าราชการบำนาญ/รัฐวิสาหกิจ

เมื่อพิจารณาประชากรพิการที่ได้รับค่ารักษาพยาบาลของรัฐ
ที่จัดสิทธิพิเศษให้เฉพาะคนพิการ คือ บัตรประกันสุขภาพคนพิการและ
บัตรประกันสังคม/กองทุนเงินทดแทนประเภททุพพลภาพ พบว่า
ประชากรพิการที่ได้รับบัตรประกันสุขภาพคนพิการ ซึ่งมีเพียงร้อยละ
30.4 พบว่า คนพิการวัยทำงานช่วงต้น (อายุ 18-39 ปี) มีสัดส่วนผู้ที่ได้รับ
สิทธินี้มากที่สุด (ร้อยละ 53.2) รองลงมาคือ วัยทำงานช่วงปลาย (อายุ
40-59 ปี) วัยเด็ก (อายุ 0-17 ปี) และวัยสูงอายุ (อายุ 60 ปีขึ้นไป)
(ร้อยละ 38.7, 36.0 และ 23.3 ตามลำดับ) สำหรับคนพิการที่ได้รับบัตร
ประกันสังคม/กองทุนเงินทดแทนประเภททุพพลภาพ มีสัดส่วนน้อยมาก
เพียงร้อยละ 0.4 ซึ่งคนพิการวัยทำงานตอนต้น มีสัดส่วนผู้ที่ได้รับสิทธินี้
มากที่สุด เพียงร้อยละ 1.5 เท่านั้น

ตาราง 16 ร้อยละของประชากร จำแนกตามการได้รับสวัสดิการ
ค่ารักษาพยาบาลของรัฐ ความพิการ และกลุ่มอายุ
พ.ศ. 2560

ความพิการ	กลุ่มอายุ	รวม	การได้รับสวัสดิการค่ารักษาพยาบาลหลักของรัฐ										สวัสดิการ ข้าราชการ/ บำนาญ/ รัฐวิสาหกิจ
			ไม่ได้รับ	ได้รับ	บัตรประกันสุขภาพ (บัตรทอง)				บัตรประกันสังคม/กองทุนเงินทดแทน				
					รวม	ทั่วไป	คน พิการ	ไม่ทราบ ประเภท	รวม	ทั่วไป	ทุพพล ภาพ	ไม่ทราบ ประเภท	
รวม	รวม	100.0	2.9	97.1	75.4	73.3	1.8	0.3	14.5	14.4	*	0.1	7.2
	0-17 ปี	100.0	2.8	97.2	91.8	91.3	0.5	0.1	0.4	0.3	*	*	4.9
	18-39 ปี	100.0	3.7	96.3	63.3	61.6	1.2	0.5	28.9	28.7	*	0.1	4.1
	40-59 ปี	100.0	2.4	97.6	72.6	70.8	1.6	0.2	16.2	16.1	*	0.1	8.8
	60 ปีขึ้นไป	100.0	2.4	97.6	82.4	77.4	5.0	*	2.1	2.0	*	0.1	13.1
พิการ	รวม	100.0	1.5	98.5	88.5	58.0	30.4	0.1	2.4	2.0	0.4	0.1	7.6
	0-17 ปี	100.0	0.6	99.4	95.0	58.9	36.0	0.1	0.2	0.1	*	*	4.2
	18-39 ปี	100.0	1.4	98.6	89.9	36.3	53.2	0.4	7.9	6.4	1.5	*	0.8
	40-59 ปี	100.0	1.3	98.7	90.2	51.4	38.7	0.1	5.8	5.0	0.6	0.1	2.8
	60 ปีขึ้นไป	100.0	1.6	98.4	87.3	64.0	23.3	*	0.5	0.3	0.1	0.1	10.6
ไม่พิการ	รวม	100.0	3.0	97.0	74.7	74.2	0.2	0.3	15.2	15.1	*	0.1	7.2
	0-17 ปี	100.0	2.9	97.1	91.8	91.6	0.1	0.1	0.4	0.3	*	*	5.0
	18-39 ปี	100.0	3.7	96.3	62.8	62.1	0.1	0.5	29.3	29.1	*	0.1	4.2
	40-59 ปี	100.0	2.4	97.6	72.0	71.5	0.2	0.3	16.6	16.5	*	0.1	9.0
	60 ปีขึ้นไป	100.0	2.6	97.4	81.2	80.9	0.3	*	2.6	2.5	*	0.1	13.7

* น้อยกว่า 0.1

4.2 การไม่ได้ไปรับบริการทางสาธารณสุขเมื่อจำเป็นของประชากรพิการ

ในช่วง 12 เดือนก่อนวันสำรวจ (ต.ค. 59 - พ.ย. 60) จากประชากรที่พิการ จำนวน 3.7 ล้านคน มีเพียงร้อยละ 4.2 เท่านั้น ที่เคยป่วยและจำเป็นต้องได้รับการตรวจรักษา แต่ไม่ได้ไปรับการตรวจรักษา ซึ่งกลุ่มคนพิการที่มีสัดส่วนที่ไม่ได้ไปรับการรักษามากกว่ากลุ่มอื่น คือ ผู้ชาย (ร้อยละ 4.4) คนวัยทำงาน (อายุ 18-39 และ 40-59 ปี) (ร้อยละ 5.0) ผู้ที่อาศัยในเขตเทศบาล (ร้อยละ 4.5) ผู้ที่อาศัยในภาคกลาง (ร้อยละ 5.1) และผู้ที่มีฐานะยากจนมาก (ร้อยละ 6.7)

การฟื้นฟูสมรรถภาพมีความสำคัญมากๆ กับคนพิการ เพื่อให้ร่างกายส่วนที่บกพร่องกลับมาฟื้นฟูให้สามารถใช้งานได้ดีขึ้น พบว่า คนพิการที่มีความจำเป็นแต่ไม่ได้ไปรับบริการฟื้นฟูสมรรถภาพ มีร้อยละ 4.2 ซึ่งพบในกลุ่มผู้ชาย (ร้อยละ 4.5) วัยเริ่มทำงาน (อายุ 18-39 ปี) (ร้อยละ 5.7) ผู้ที่อาศัยในเขตเทศบาล (ร้อยละ 4.3) ผู้ที่อาศัยในภาคใต้ (ร้อยละ 5.6) และผู้ที่มีฐานะยากจนมาก (ร้อยละ 6.2)

นอกจากการได้รับการรักษาและฟื้นฟูสมรรถภาพแล้ว การได้รับบริการส่งเสริมป้องกันโรคก็มีความสำคัญมาก ควรรับบริการเป็นประจำทุกปี เพื่อเฝ้าระวังและควบคุมให้ร่างกายมีสุขภาพที่ดี แต่ประชากรที่พิการไม่ได้ไปรับบริการส่งเสริมป้องกันโรคในช่วงเวลา 1 ปี ก่อนวันสำรวจมีมากกว่า 1 ใน 4 (ร้อยละ 27.1) ซึ่งพบในกลุ่มผู้ชาย (ร้อยละ 28.8) วัยเริ่มทำงาน (อายุ 18-39 ปี) (ร้อยละ 42.9) ผู้ที่อาศัยในเขตเทศบาล (ร้อยละ 30.9) ผู้ที่อาศัยในภาคกลาง (ร้อยละ 34.3) แต่ที่น่าแปลกใจคือ ผู้ที่มีฐานะร่ำรวยมาก แต่ไม่ได้รับบริการส่งเสริมป้องกันโรค (ร้อยละ 29.0)

ตาราง 17 ร้อยละของประชากรพิการที่ไม่ได้ไปรับบริการทางสาธารณสุขเมื่อจำเป็น^{1/} จำแนกตามการบริการทางสาธารณสุข เพศ กลุ่มอายุ เขตการปกครอง ภาค และสถานะเศรษฐกิจของครัวเรือน พ.ศ. 2560

	ประชากรพิการ		บริการทางสาธารณสุข		
			การไม่ได้ไปรับ การตรวจรักษา เมื่อป่วย หรือจำเป็น	การไม่ได้ไป รับบริการ ฟื้นฟู สมรรถภาพ เมื่อจำเป็น	การไม่ได้ไป รับบริการ ส่งเสริม ป้องกันโรค
ทั่วราชอาณาจักร	100.0	(3,694,379)	4.2	4.2	27.1
เพศ					
ชาย	100.0	(1,703,380)	4.4	4.5	28.8
หญิง	100.0	(1,990,999)	3.9	4.0	25.7
อายุ					
0-17 ปี	100.0	(139,334)	1.9	3.2	28.9
18-39 ปี	100.0	(422,441)	5.0	5.7	42.9
40-59 ปี	100.0	(769,278)	5.0	5.5	30.4
60 ปีขึ้นไป	100.0	(2,363,326)	3.9	3.6	23.2
เขตการปกครอง					
ในเขตเทศบาล	100.0	(1,370,261)	4.5	4.3	30.9
นอกเขตเทศบาล	100.0	(2,324,118)	3.9	4.2	24.9
ภาค					
กลาง (รวม กทม.)	100.0	(1,209,131)	5.1	4.9	34.3
เหนือ	100.0	(790,878)	3.3	3.7	28.8
ตะวันออกเฉียงเหนือ	100.0	(1,202,471)	3.6	3.3	19.0
ใต้	100.0	(491,899)	4.5	5.6	26.9
สถานะเศรษฐกิจของ ครัวเรือน					
ยากจนมาก	100.0	(1,054,582)	6.7	6.2	27.6
ยากจน	100.0	(765,750)	3.6	4.7	25.3
ปานกลาง	100.0	(710,490)	4.6	3.9	25.5
ร่ำรวย	100.0	(638,053)	1.9	1.9	28.8
ร่ำรวยมาก	100.0	(525,503)	2.0	2.8	29.0

1/ ในช่วง 12 เดือนก่อนวันสำรวจ (ต.ค. 59 – พ.ย. 60)

4.3 เหตุผลที่ประชากรพิการไม่ไปรับบริการทางสาธารณสุข

เหตุผลที่ประชากรพิการไม่ไปรับบริการทางสาธารณสุข เฉพาะ 3 บริการ ได้แก่ บริการตรวจรักษา บริการฟื้นฟูสมรรถภาพ และบริการส่งเสริมป้องกันโรค

4.3.1 เหตุผลไม่ได้ไปรับบริการตรวจรักษา

ประชากรพิการไม่ได้ไปรับบริการตรวจรักษาเมื่อจำเป็น เนื่องจากเหตุผลหลักคือ ไม่มีผู้พาไปรับบริการ มีมากถึงร้อยละ 35.2 รองลงมา คือ เดินทางไม่สะดวกหรืออยู่ห่างไกล ร้อยละ 17.1 ไม่มีเงินจ่ายค่าบริการ ร้อยละ 12.2 ไม่มีเงินจ่ายค่าเดินทาง ร้อยละ 9.8 ไม่มีเวลาไปรับบริการ คิวยาวหรือต้องรอนานมีร้อยละ 7.1 เท่ากัน และเหตุผลอื่นๆ มีเพียงเล็กน้อย

เหตุผลที่ไม่ไปรับการตรวจรักษา มีความแตกต่างกันตามวัย คือ กลุ่มเด็ก (อายุ 0-17 ปี) และกลุ่มอายุ 40-59 ปี เหตุผลหลักอันดับแรก คล้ายกันคือ ไม่มีผู้พาไปรับบริการ ส่วนลำดับที่ 2 และ 3 มีการสลับกัน ระหว่างไม่มีค่าเดินทาง และไม่มีเงินจ่ายค่าบริการ สำหรับกลุ่มอายุ 18-39 ปี เหตุผลหลักลำดับแรกคือ ไม่มีเงินจ่ายค่าบริการ ซึ่งแตกต่างจากวัยอื่นๆ กลุ่มผู้สูงอายุมีเหตุผลหลักเกี่ยวกับปัญหาในการเดินทาง คือ ไม่มีผู้พาไปรับบริการ เดินทางไม่สะดวกหรืออยู่ห่างไกล และไม่มีค่าเดินทางไปรับบริการ

สถานะทางเศรษฐกิจก็ส่งผลให้มีเหตุผลที่ไม่ไปรับบริการแตกต่างกัน โดยประชากรพิการในครัวเรือนที่มีฐานะยากจนมากถึงปานกลางมีเหตุผลหลัก คือ ไม่มีผู้พาไปรับบริการ แตกต่างจากเหตุผลหลักของประชากรพิการในครัวเรือนที่มีฐานะร่ำรวย คือ ไม่มีเวลาไปรับบริการ และประชากรพิการในครัวเรือนฐานะร่ำรวยมาก มีเหตุผลเนื่องจากคิวยาวหรือต้องรอนานในการรับบริการ

ตาราง 18 ร้อยละของประชากรพิการที่ไม่ได้รับการรักษาเมื่อป่วยหรือจำเป็น จำแนกตามเหตุผลที่ไม่ได้รับ เพศ กลุ่มอายุ เขตการปกครอง ภาค และสถานะเศรษฐกิจของครัวเรือน พ.ศ. 2560

	รวม	เหตุผลที่ไม่ได้รับการรักษาเมื่อป่วยหรือจำเป็น										
		ไม่มีเงินจ่ายค่ารักษา/บริการ	ไม่มีค่าเดินทางไปรับการรักษา/บริการ	ไม่มีผู้พาไปรับการรักษา/บริการ	ไม่มีเวลาไปรับการรักษา/บริการ	เดินทางไม่สะดวก/อยู่ห่างไกล	ไม่ทราบว่าจะไปรับการรักษา/บริการที่ได้	ไม่เชื่อมั่น/ไม่ประทับใจสถาน-พยาบาล/ผู้ให้บริการ	คิวยาว/ต้องรอ	เป็นข้อจำกัดของผู้ให้บริการ	อื่น ๆ	
ทั่วราชอาณาจักร	100.0	(153,401)	12.2	9.8	35.2	7.1	17.1	1.2	1.5	7.1	2.7	6.1
เพศ												
ชาย	100.0	(75,460)	13.1	11.2	33.2	4.7	15.3	1.6	2.3	8.5	3.0	7.1
หญิง	100.0	(77,941)	11.4	8.4	37.2	9.3	18.8	0.9	0.7	5.7	2.4	5.2
อายุ												
0-17 ปี	100.0	(2,617)	12.2	17.2	36.1	3.0	10.5	7.0	0.5	3.4	4.1	6.0
18-39 ปี	100.0	(20,993)	39.6	4.2	27.0	4.8	7.4	1.7	2.4	2.0	1.4	9.5
40-59 ปี	100.0	(38,529)	14.5	12.4	31.5	7.4	11.2	2.1	1.2	11.7	3.5	4.6
60 ปีขึ้นไป	100.0	(91,262)	5.0	9.8	38.7	7.6	22.0	0.6	1.5	6.4	2.6	5.9
เขตการปกครอง												
ในเขตเทศบาล	100.0	(62,138)	12.8	15.5	31.7	4.6	13.9	0.5	1.1	10.5	4.7	4.8
นอกเขตเทศบาล	100.0	(91,264)	11.8	5.9	37.7	8.7	19.3	1.8	1.8	4.7	1.3	7.0
ภาค												
กลาง (รวม กทม.)	100.0	(61,855)	14.5	10.5	31.5	2.1	18.6	1.2	1.0	11.5	2.5	6.5
เหนือ	100.0	(26,100)	13.5	9.5	31.0	14.5	22.8	1.7	1.2	2.5	0.7	2.7
ตะวันออกเฉียงเหนือ	100.0	(43,495)	9.5	10.4	42.8	6.8	15.3	0.9	1.1	0.6	4.1	8.5
ใต้	100.0	(21,951)	9.6	6.9	35.6	12.6	9.5	1.4	4.1	13.1	3.0	4.2
สถานะเศรษฐกิจของครัวเรือน												
ยากจนมาก	100.0	(70,526)	13.5	8.8	43.6	2.2	19.7	1.5	1.8	2.7	0.6	5.8
ยากจน	100.0	(27,188)	9.0	17.6	20.6	8.8	14.5	1.9	1.2	9.3	9.8	7.3
ปานกลาง	100.0	(32,914)	18.0	1.4	45.5	12.0	12.4	0.4	0.7	3.5	1.1	5.0
ร่ำรวย	100.0	(12,318)	6.0	10.9	17.0	19.5	16.8	0.7	1.7	14.4	5.7	7.2
ร่ำรวยมาก	100.0	(10,455)	1.3	21.7	5.6	5.3	21.2	1.3	2.7	33.4	0.3	7.3

4.3.2 เหตุผลไม่ได้ไปรับบริการฟื้นฟูสมรรถภาพ

สำหรับบริการฟื้นฟูสมรรถภาพ ประชากรพิการมีเหตุผลหลัก 3 ลำดับแรกที่ไม่ไปรับบริการ คือ ไม่มีผู้พาไปรับบริการ ร้อยละ 28.4 ไม่มีเงินจ่ายค่าบริการ ร้อยละ 17.2 และเดินทางไม่สะดวกหรืออยู่ห่างไกล ร้อยละ 16.3 เหตุผลที่ไม่ไปรับบริการฟื้นฟูสมรรถภาพของคนพิการแต่ละกลุ่มมีความแตกต่างกัน ยกตัวอย่างเช่น กลุ่มคนพิการที่ต่างวัยกัน

พบว่า กลุ่มเด็กพิการ (อายุ 0-17 ปี) มีเหตุผลหลักคือ ไม่ทราบสถานที่ให้บริการ (ร้อยละ 22.8) ซึ่งภาครัฐหรือเจ้าหน้าที่สาธารณสุขควรประชาสัมพันธ์ให้ทราบถึงแหล่งที่ให้บริการฟื้นฟูสมรรถภาพสำหรับเด็กพิการในแต่ละพื้นที่ สำหรับกลุ่มประชากรพิการอายุ 18-39 ปี มีเหตุผลหลัก คือ ไม่มีเงินจ่ายค่าบริการ (ร้อยละ 40.5) กลุ่มประชากรพิการอายุ 40-59 ปี และ 60 ปีขึ้นไป มีเหตุผลหลัก เพราะไม่มีผู้พาไปรับการรักษา/บริการ (ร้อยละ 30.9 และ 32.2 ตามลำดับ)

ตาราง 19 ร้อยละของประชากรพิการที่ไม่ได้รับการบริการฟื้นฟูสมรรถภาพเมื่อจำเป็น จำแนกตามเหตุผลที่ไม่ได้รับ เพศ กลุ่มอายุ เขตการปกครอง ภาค และสถานะเศรษฐกิจของครัวเรือน พ.ศ. 2560

	รวม	เหตุผลที่ไม่ได้รับบริการฟื้นฟูสมรรถภาพเมื่อจำเป็น										
		ไม่มีเงินจ่ายค่ารักษา/บริการ	ไม่มีค่าเดินทางไปรับการรักษา/บริการ	ไม่มีผู้พาไปรับการรักษา/บริการ	ไม่มีเวลาไปรับการรักษา/บริการ	เดินทางไม่สะดวก/อยู่ห่างไกล	ไม่ทราบว่าจะไปรับบริการที่ใด	ไม่เชื่อมั่น/ไม่ประทับใจสถาน-พยาบาล/ผู้ให้บริการ	คิวยาว/ต้องรอ	เป็นข้อจำกัดของผู้ให้บริการ	อื่น ๆ	
ทั่วราชอาณาจักร	100.0	(155,938)	17.2	8.6	28.4	7.2	16.3	6.1	0.8	3.9	2.6	8.8
เพศ												
ชาย	100.0	(76,022)	16.5	9.8	30.8	7.2	13.2	7.0	1.1	4.7	1.7	7.9
หญิง	100.0	(79,916)	17.8	7.5	26.2	7.2	19.2	5.2	0.5	3.2	3.5	9.6
อายุ												
0-17 ปี	100.0	(4,397)	17.2	11.1	11.5	12.9	14.2	22.8	-	2.5	6.0	1.8
18-39 ปี	100.0	(24,133)	40.5	6.4	14.0	4.7	11.9	3.0	1.5	1.0	3.7	13.2
40-59 ปี	100.0	(41,961)	15.4	11.6	30.9	7.0	14.2	6.3	0.8	5.1	1.1	7.6
60 ปีขึ้นไป	100.0	(85,446)	11.5	7.7	32.2	7.7	18.7	6.1	0.6	4.2	2.9	8.4
เขตการปกครอง												
ในเขตเทศบาล	100.0	(59,249)	16.9	10.8	28.6	9.9	14.4	4.5	0.8	6.0	4.3	3.7
นอกเขตเทศบาล	100.0	(96,688)	17.4	7.3	28.3	5.5	17.4	7.1	0.8	2.6	1.6	11.9
ภาค												
กลาง(รวม กทม.)	100.0	(59,542)	17.2	9.2	28.8	7.7	20.4	4.3	0.4	6.5	1.1	4.4
เหนือ	100.0	(29,539)	13.2	14.6	28.6	5.8	19.5	13.0	1.6	1.2	0.9	1.6
ตะวันออกเฉียงเหนือ	100.0	(39,366)	24.9	5.9	30.6	4.2	14.1	6.3	0.8	1.2	6.5	5.7
ใต้	100.0	(27,492)	10.4	5.0	24.5	11.9	7.1	2.3	0.8	5.1	2.3	30.5
สถานะเศรษฐกิจของครัวเรือน												
ยากจนมาก	100.0	(65,357)	19.3	7.7	39.5	2.9	14.0	6.9	0.7	1.4	1.1	6.5
ยากจน	100.0	(35,930)	14.5	18.0	14.8	3.8	9.6	5.8	0.4	6.3	6.0	20.9
ปานกลาง	100.0	(27,431)	22.1	3.2	35.3	10.5	18.1	3.3	0.7	1.2	2.6	2.9
ร่ำรวย	100.0	(12,298)	4.7	9.2	26.9	8.5	24.6	6.7	1.1	9.0	3.1	6.3
ร่ำรวยมาก	100.0	(14,922)	15.9	-	1.6	26.7	32.4	8.2	2.0	10.2	0.7	2.4

4.3.3 เหตุผลไม่ได้ไปรับบริการส่งเสริมป้องกันโรค

สำหรับบริการส่งเสริมป้องกันโรคนั้น ประชากรพิการส่วนใหญ่ประมาณ 2 ใน 3 (ร้อยละ 70.8) ไม่ได้ไปรับบริการส่งเสริมป้องกันโรค เพราะคิดว่าไม่มีความจำเป็นต้องไปรับบริการ และมีเพียงอีก 1 ใน 3 (ร้อยละ 29.2) ที่มีเหตุผลอื่นนอกเหนือจากนั้น คือ ไม่มีผู้พาไปรับบริการ (ร้อยละ 8.6) เดินทางไม่สะดวกหรืออยู่ห่างไกล (ร้อยละ 7.1) ไม่ทราบว่าจะไปรับบริการที่ใด (ร้อยละ 3.7) ไม่มีเวลาไปรับบริการ (ร้อยละ 3.3) และเหตุผลอื่นๆ มีเพียงเล็กน้อย

กลุ่มประชากรพิการทุกกลุ่มส่วนใหญ่มีเหตุผลที่ไม่ไปรับบริการส่งเสริมป้องกันโรคเพราะคิดว่าไม่มีความจำเป็นต้องได้รับการ ซึ่งกลุ่มประชากรพิการที่ตอบเหตุผลนี้ค่อนข้างสูงกว่ากลุ่มอื่น คือ กลุ่มประชากรพิการอายุต่ำกว่า 40 ปี (กลุ่มอายุ 0-17 ปี ร้อยละ 80.4 และกลุ่มอายุ 18-39 ปี ร้อยละ 83.6) ประชากรพิการที่อาศัยในเขตเทศบาล (ร้อยละ 73.1) ประชากรพิการที่อาศัยในภาคเหนือ (ร้อยละ 74.1) และประชากรพิการที่อยู่ในครัวเรือนที่มีฐานะร่ำรวยมาก (ร้อยละ 78.6) ดังนั้นภาครัฐและเจ้าหน้าที่สาธารณสุขควรประชาสัมพันธ์ให้ตระหนักถึงความสำคัญในการไปรับบริการส่งเสริมป้องกันโรคประจำปีให้กับกลุ่มประชากรพิการเหล่านี้มากยิ่งขึ้น

ตาราง 20 ร้อยละของประชากรพิการที่ไม่ได้ไปรับบริการบริการส่งเสริมป้องกันโรค จำแนกตามเหตุผลที่ไม่ได้ไปรับ เพศ กลุ่มอายุ เขตการปกครอง ภาค และสถานะเศรษฐกิจของครัวเรือน พ.ศ. 2560

	รวม	เหตุผลที่ไม่ได้ไปรับบริการส่งเสริมป้องกันโรค										
		ไม่มี ความ จำเป็น ต้อง ได้รับ บริการ	ไม่มี ค่า เดินทาง ไปรับ การ บริการ	ไม่มี ผู้พา ไปรับ บริการ	ไม่มี เวลา ไปรับ บริการ	เดินทาง ไม่ สะดวก/ อยู่ ห่างไกล	ไม่ ทราบ ว่าจะ ไปรับ บริการ ที่ใด	ไม่ เชื่อมั่น/ ไม่ ประทับใจ สถาน พยาบาล/ ผู้ให้ บริการ	คิวยาว/ ต้องรอ นาน	เป็น ข้อจำกัด ของ ผู้ให้ บริการ	อื่น ๆ	
ทั่วราชอาณาจักร	100.0	(1,002,377)	70.8	2.5	8.6	3.3	7.1	3.7	0.4	2.0	0.9	0.8
เพศ												
ชาย	100.0	(489,925)	72.3	2.5	8.5	1.9	6.6	4.0	0.6	1.8	1.2	0.6
หญิง	100.0	(512,452)	69.4	2.4	8.8	4.5	7.5	3.4	0.1	2.3	0.6	1.0
อายุ												
0-17 ปี	100.0	(40,203)	80.4	0.7	2.2	4.7	2.5	8.0	0.1	0.6	0.5	0.4
18-39 ปี	100.0	(181,069)	83.6	0.7	4.3	2.5	4.9	2.1	0.2	0.6	0.3	0.8
40-59 ปี	100.0	(233,535)	70.6	4.7	7.0	3.0	4.1	5.8	0.4	1.8	1.8	1.0
60 ปีขึ้นไป	100.0	(547,569)	66.0	2.2	11.2	3.5	9.5	3.0	0.4	2.7	0.7	0.8
เขตการปกครอง												
ในเขตเทศบาล	100.0	(423,280)	73.1	2.4	6.5	3.1	6.1	4.9	0.3	2.5	0.7	0.2
นอกเขตเทศบาล	100.0	(579,097)	69.1	2.5	10.1	3.3	7.8	2.8	0.4	1.7	1.0	1.2
ภาค												
กลาง (รวม กทม.)	100.0	(414,176)	68.2	2.8	8.7	2.6	6.9	5.1	0.2	3.2	1.0	1.3
เหนือ	100.0	(227,525)	74.1	2.9	7.6	2.6	8.0	2.0	0.8	1.4	0.3	0.3
ตะวันออกเฉียงเหนือ	100.0	(228,591)	72.4	1.9	9.4	3.4	7.7	2.7	0.2	0.3	1.6	0.4
ใต้	100.0	(132,084)	70.3	1.7	8.8	6.3	5.2	3.8	0.5	2.4	0.2	0.7
สถานะเศรษฐกิจของ ครัวเรือน												
ยากจนมาก	100.0	(291,408)	64.4	3.9	15.2	2.3	8.1	3.3	0.8	1.0	0.3	0.7
ยากจน	100.0	(193,391)	72.2	4.5	8.3	1.5	6.0	2.1	0.2	2.7	1.4	1.1
ปานกลาง	100.0	(181,465)	69.8	1.1	10.9	4.6	8.9	2.1	0.1	1.0	0.3	1.1
ร่ำรวย	100.0	(183,576)	74.0	0.7	2.3	7.5	5.0	3.7	0.2	4.2	1.5	0.9
ร่ำรวยมาก	100.0	(152,536)	78.6	0.9	1.2	0.6	6.8	8.5	0.1	1.8	1.3	0.1

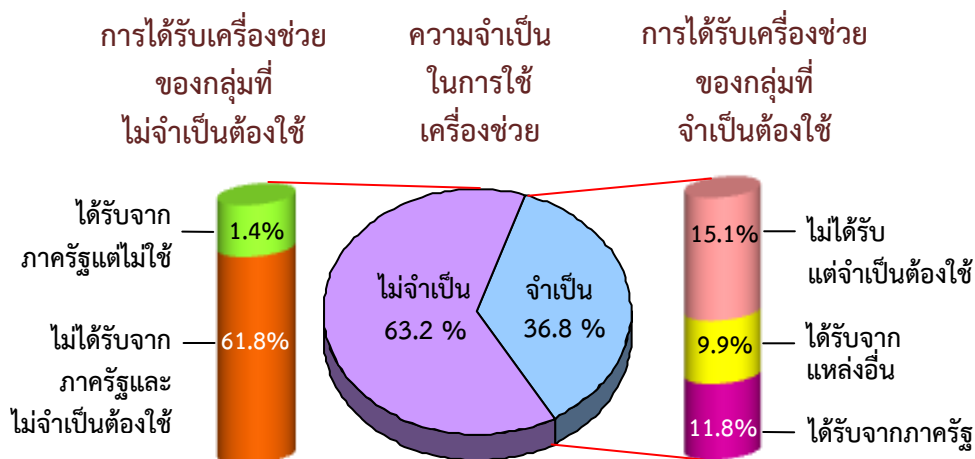
5. การใช้เครื่องช่วยของประชากรที่พิการ

การใช้เครื่องช่วย หมายถึง การใช้อุปกรณ์ หรืออวัยวะเทียม หรือเครื่องช่วยคนพิการ (ไม่รวม อุปกรณ์ที่ทำขึ้นเอง) เพื่อช่วยเพิ่มความสามารถในการทำกิจกรรม อำนวยความสะดวกหรือบรรเทาความลำบากหรือปัญหาในเรื่องนั้น ๆ

ประชากรพิการจำนวน 3.7 ล้านคน มีเพียง 1 ใน 3 (ร้อยละ 36.8) ที่จำเป็นต้องใช้อุปกรณ์ อวัยวะเทียม หรือเครื่องช่วย ซึ่งประชากรพิการกลุ่มนี้ได้รับเครื่องช่วยจากภาครัฐร้อยละ 11.8 และแหล่งอื่นร้อยละ 9.9 แต่ยังคงมีร้อยละ 15.1 ที่ไม่ได้รับเครื่องช่วยจากแหล่งใด

สำหรับประชากรพิการที่ไม่จำเป็นต้องใช้เครื่องช่วยมีมากถึงร้อยละ 63.2 ซึ่งส่วนใหญ่ (ร้อยละ 61.8) เป็นกลุ่มประชากรพิการที่ไม่ได้รับจากภาครัฐและไม่จำเป็นต้องใช้เครื่องช่วย และมีเพียงร้อยละ 1.4 ที่ได้รับเครื่องช่วยจากภาครัฐแต่ไม่ใช้ เหตุผลหลักที่ได้รับเครื่องช่วยแต่ไม่ใช้เนื่องจากใช้เครื่องช่วยแล้วเจ็บบริเวณอวัยวะหรืออุปกรณ์ไม่พอดีกับรูปร่าง และมีความยุ่งยากในการใช้หรือดูแลรักษา

แผนภูมิ 8 ร้อยละของประชากรที่พิการ จำแนกตามความจำเป็นในการใช้เครื่องช่วย และการได้รับเครื่องช่วย พ.ศ. 2560

6. การจดทะเบียนคนพิการและการได้รับเบี้ยยังชีพคนพิการ

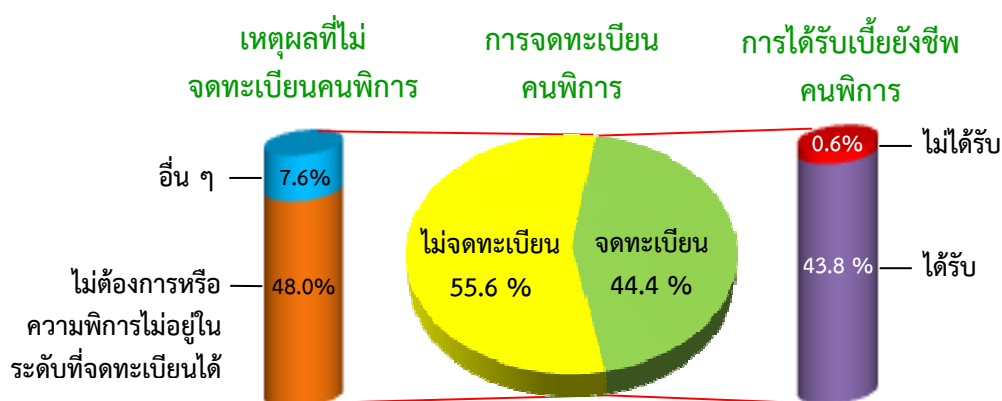
6.1 การจดทะเบียนคนพิการและการได้รับเบี้ยยังชีพคนพิการ

การจดทะเบียนคนพิการเพื่อให้คนพิการเข้าถึงสิทธิประโยชน์ สิ่งอำนวยความสะดวกอันเป็นสาธารณะ ตลอดจนสวัสดิการและความช่วยเหลือจากรัฐ เช่น บริการทางการแพทย์ การศึกษา การส่งเสริมอาชีพ การคุ้มครองสิทธิคนพิการทางสังคมและสวัสดิการ การจัดให้มีสิ่งอำนวยความสะดวก รวมทั้งเบี้ยยังชีพคนพิการ เป็นต้น เพื่อส่งเสริมและพัฒนาคุณภาพชีวิตคนพิการ

ผลการสำรวจ พบว่าประชากรพิการน้อยกว่าครึ่ง (ร้อยละ 44.4) ที่ได้จดทะเบียนคนพิการและได้รับเบี้ยยังชีพคนพิการ ร้อยละ 43.8 มีประชากรพิการเพียงร้อยละ 0.6 ที่จดทะเบียนแต่ไม่ได้รับเบี้ยยังชีพคนพิการ ซึ่งอาจจะอยู่ระหว่างดำเนินการหรือยังไม่ได้ดำเนินการยื่นขอรับเบี้ยยังชีพคนพิการ

สำหรับประชากรพิการอีกร้อยละ 55.6 ยังไม่ได้จดทะเบียนคนพิการ ทั้งนี้เนื่องจากไม่ต้องการจดทะเบียน (รวม ไม่คิดว่าตนเองพิการ) หรือความพิการไม่อยู่ในระดับที่จดทะเบียนได้มีค่อนข้างมากถึงร้อยละ 48.0 และเหตุผลอื่นเพียงร้อยละ 7.6 เช่น ไม่ทราบข้อมูลเกี่ยวกับการจดทะเบียนคนพิการ ไม่มีคนพาไป และเดินทางไม่สะดวก เป็นต้น

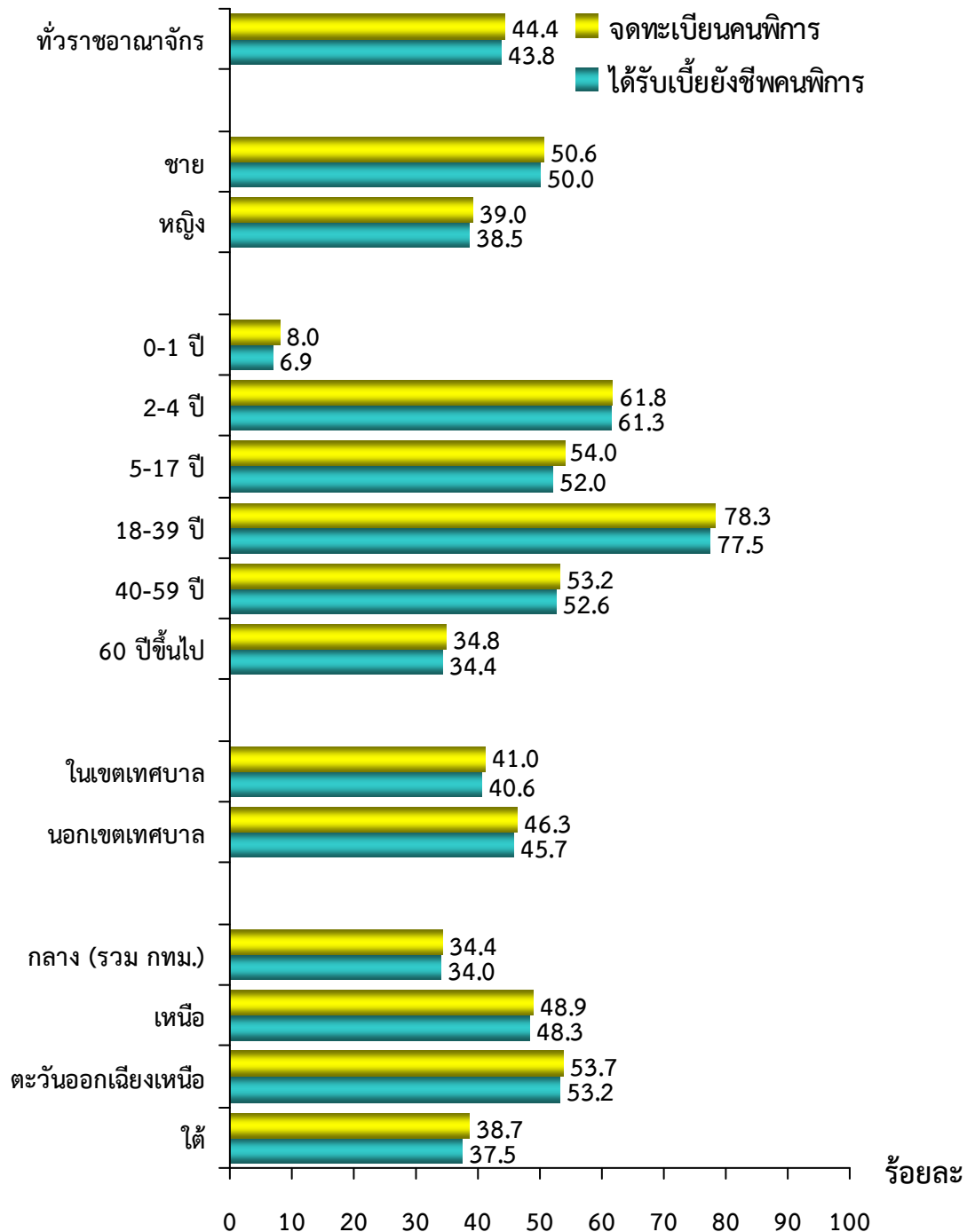
แผนภูมิ 9 ร้อยละของประชากรที่พิการ จำแนกตามการจดทะเบียนคนพิการ เหตุผลที่ไม่จดทะเบียน และการได้รับเบี้ยยังชีพคนพิการ พ.ศ. 2560

เมื่อพิจารณาการจดทะเบียนคนพิการจำแนกตามลักษณะทางประชากร พบว่า ประชากรพิการผู้ชายมีสัดส่วนผู้ที่ได้จดทะเบียนคนพิการสูงกว่าผู้หญิง (ร้อยละ 50.6 และ 39.0 ตามลำดับ) ผู้พิการที่มีอายุ 18-39 ปี มีสัดส่วนของผู้ที่ได้จดทะเบียนสูงที่สุดถึงร้อยละ 78.3 รองลงมา คือ เด็กพิการที่มีอายุ 2-4 ปี ร้อยละ 61.8 กลุ่มอายุ 5-17 ปี และ 40-59 ปี มีสัดส่วนใกล้เคียงกันร้อยละ 54.0 และ 53.2 ตามลำดับ กลุ่มผู้สูงอายุ (อายุ 60 ปีขึ้นไป) ร้อยละ 34.8 สำหรับกลุ่มเด็กทารก (อายุ 0-1 ปี) จดทะเบียนคนพิการน้อยมาก ๆ เพียงร้อยละ 8.0 เท่านั้น ดังนั้นหน่วยงานที่เกี่ยวข้องควรให้ความสำคัญหาแนวทางให้เด็กทารกกลุ่มนี้ เข้าถึงการจดทะเบียนได้ครอบคลุมทั่วถึง ประชากรพิการนอกเขตเทศบาล จดทะเบียนคนพิการ มากกว่าในเขตเทศบาล (ร้อยละ 46.3 และ 41.0 ตามลำดับ) ภาคตะวันออกเฉียงเหนือมีสัดส่วนผู้พิการจดทะเบียนมากที่สุด (ร้อยละ 53.7) รองลงมา คือภาคเหนือ (ร้อยละ 48.9) ภาคใต้ และภาคกลางมีสัดส่วนผู้พิการที่จดทะเบียนใกล้เคียงกัน (ร้อยละ 38.7 และ 34.4 ตามลำดับ)

สำหรับการได้รับเบี้ยยังชีพคนพิการนั้น จากการสำรวจพบว่า สัดส่วนประชากรพิการที่ได้รับเบี้ยยังชีพคนพิการใกล้เคียงและมีแนวโน้มเช่นเดียวกับการจดทะเบียนคนพิการ แสดงว่าประชากรพิการที่จดทะเบียนคนพิการ ได้รับเบี้ยยังชีพคนพิการค่อนข้างครอบคลุมครบถ้วน มีเพียงส่วนน้อยร้อยละ 0.6 เท่านั้นที่ไม่ได้เบี้ยยังชีพคนพิการ โดยกลุ่มเด็กพิการที่มีอายุ 5-17 ปี ที่จดทะเบียนคนพิการ มีสัดส่วนผู้ที่ไม่ได้รับเบี้ยยังชีพคนพิการร้อยละ 2.0 มากกว่ากลุ่มวัยอื่น ซึ่งมีเพียงร้อยละ 0.4 - 1.1 เท่านั้น นอกเขตเทศบาลมีสัดส่วนประชากรพิการที่จดทะเบียนคนพิการแล้ว แต่ยังไม่ได้รับเบี้ยคนพิการสูงกว่าในเขตเทศบาลเล็กน้อย (ร้อยละ 0.6 และ 0.4 ตามลำดับ) และภาคใต้มีสัดส่วนดังกล่าว (ร้อยละ 1.2) สูงกว่าภาคอื่น (ร้อยละ 0.4 - 0.6)

แผนภูมิ 10 ร้อยละของประชากรพิการที่จดทะเบียนคนพิการ และได้รับเบี้ยยังชีพคนพิการ จำแนกตามเพศ กลุ่มอายุ เขตการปกครอง และภาค พ.ศ. 2560

6.2 การจดทะเบียนคนพิการและการได้รับเบี้ยยังชีพคนพิการของประชากรพิการที่มีอายุตั้งแต่ 2 ปีขึ้นไป

6.2.1 การจดทะเบียนคนพิการของประชากรพิการที่มีอายุตั้งแต่ 2 ปีขึ้นไป

กลุ่มประชากรพิการที่มีอายุตั้งแต่ 2 ปีขึ้นไปมีร้อยละผู้จดทะเบียนคนพิการร้อยละ 44.4 ซึ่งประชากรพิการที่มีอายุตั้งแต่ 2 ปีขึ้นไปมีผู้จดทะเบียน จำแนกตามลักษณะทางประชากร สัดส่วนใกล้เคียงมากกับประชากรพิการทั้งหมด เมื่อพิจารณาการจดทะเบียนคนพิการกับความลำบากหรือปัญหาสุขภาพของประชากรพิการกลุ่มนี้ พบว่าประชากรพิการที่ไม่มีความลำบากหรือปัญหาสุขภาพ (มีแต่ลักษณะความบกพร่องเท่านั้น) มีสัดส่วนของผู้ที่จดทะเบียนคนพิการ ร้อยละ 46.5 สูงกว่าเล็กน้อยเมื่อเปรียบเทียบกับกลุ่มประชากรพิการที่มีความลำบากหรือปัญหาสุขภาพ (ซึ่งอาจมีหรือไม่มีลักษณะความบกพร่องก็ได้) มีร้อยละ 43.7 ผู้พิการที่มีความลำบากในการยอมรับการเปลี่ยนแปลงกิจวัตรประจำวัน มีสัดส่วนผู้ที่ได้จดทะเบียนมากที่สุด ร้อยละ 91.1 รองลงมาคือ การคบเพื่อนใหม่ (ร้อยละ 81.6) การสื่อสาร (ร้อยละ 72.8) การจดจำหรือมีสมาธิ (ร้อยละ 64.8) และการควบคุมพฤติกรรม (ร้อยละ 62.9) ส่วนความลำบากหรือปัญหาสุขภาพประเภทอื่น มีน้อยกว่าร้อยละ 60.0 กลุ่มผู้จดทะเบียนคนพิการน้อยที่สุด คือ ผู้พิการที่มีความลำบากในการมองเห็น การเดิน และอาการจิตสังคม ร้อยละ 39.6 - 39.7

ประเภทความลำบากหรือปัญหาสุขภาพที่มีอัตราจดทะเบียนคนพิการสูงที่สุดในแต่ละกลุ่มอายุ คือ กลุ่มเด็กพิการอายุ 2-4 ปีที่มีความลำบากในการได้ยิน (ร้อยละ 95.0) กลุ่มเด็กพิการอายุ 5-17 ปีที่มีความลำบากในการยอมรับการเปลี่ยนแปลงกิจวัตรประจำวัน (ร้อยละ 91.1) และกลุ่มผู้ใหญ่พิการ (กลุ่มอายุ 18-39 ปี 40-59 ปี และ 60 ปีขึ้นไป) ที่มีความลำบากในการสื่อสาร (ร้อยละ 90.7, 79.3 และ 60.0 ตามลำดับ)

ประชากรพิการภาคตะวันออกเฉียงเหนือจดทะเบียนคนพิการในอัตราสูงกว่าภาคอื่น ๆ คือ ร้อยละ 53.7 ผู้พิการที่มีความลำบากในการคบเพื่อนใหม่มีอัตราการจดทะเบียนมากที่สุดถึงร้อยละ 94.5

จากผลการสำรวจระดับการศึกษาสูงสุดของประชากรพิการอายุ 5 ปีขึ้นไป พบว่า ประชากรพิการอายุ 5 ปีขึ้นไปที่จบการศึกษาระดับประถมศึกษาได้จดทะเบียนคนพิการในสัดส่วนที่สูงกว่าระดับการศึกษาอื่น ๆ คือ ร้อยละ 58.7 โดยกลุ่มประชากรพิการที่มีความลำบากในการคบเพื่อนใหม่มีสัดส่วนของผู้ที่จดทะเบียนคนพิการสูงที่สุดร้อยละ 90.7 รองลงมาคือ ประชากรพิการที่มีความลำบากในการสื่อสาร ร้อยละ 82.0

**ตาราง 21 ร้อยละของประชากรพิการที่มีอายุตั้งแต่ 2 ปีขึ้นไป
ที่จดทะเบียนคนพิการ จำแนกตามประเภทความลำบาก
หรือปัญหาสุขภาพ เพศ กลุ่มอายุ เขตการปกครอง ภาค
และระดับการศึกษาสูงสุด พ.ศ. 2560**

	ประชากรพิการ อายุตั้งแต่ 2 ปีขึ้นไป	ประเภทความลำบากหรือปัญหาสุขภาพ ^{1/}					
		ไม่มี ความ ลำบาก	มีความ ลำบาก อย่างน้อย 1 อย่าง	การ มองเห็น	การได้ยิน	การเดิน	เคลื่อนไหว ร่างกาย ส่วนบน
ทั่วราชอาณาจักร	44.4	46.5	43.7	39.6	55.7	39.7	44.6
เพศ							
ชาย	50.7	49.0	51.4	44.5	60.2	48.1	54.3
หญิง	39.0	43.3	37.9	36.4	51.7	34.2	38.8
กลุ่มอายุ							
2-4 ปี	61.8	91.3	48.9	66.4	95.0	52.5	50.2
5-17 ปี	54.0	38.5	58.6	32.1	84.0	86.9	na
18-39 ปี	78.3	70.2	83.2	43.7	85.6	88.5	90.3
40-59 ปี	53.2	50.5	54.6	41.3	59.4	55.1	65.0
60 ปีขึ้นไป	34.8	36.5	34.4	39.0	50.3	33.2	37.3
เขตการปกครอง							
ในเขตเทศบาล	41.0	43.9	40.1	44.5	54.9	35.2	39.3
นอกเขตเทศบาล	46.4	47.8	45.9	37.7	56.1	42.6	48.6
ภาค							
กลาง (รวม กทม.)	34.4	40.7	32.6	32.5	39.5	30.2	34.5
เหนือ	48.9	50.1	48.6	45.2	62.5	44.7	46.0
ตะวันออกเฉียงเหนือ	53.7	55.9	52.9	45.7	63.3	49.2	57.0
ใต้	38.8	28.8	42.4	31.4	52.1	37.4	47.0
ระดับการศึกษาสูงสุด^{2/}							
ไม่เรียน/ไม่เคยเรียน	57.6	56.8	57.7	54.1	59.3	49.1	51.3
ต่ำกว่าประถมศึกษา	38.6	40.5	38.0	38.5	52.3	35.4	41.0
ประถมศึกษา	58.7	63.1	55.9	37.1	72.2	48.4	59.0
มัธยมศึกษาตอนต้น	52.2	54.6	50.6	27.8	76.1	53.6	65.0
มัธยมศึกษาตอนปลาย	45.4	38.5	48.9	15.7	62.8	50.7	50.0
อนุปริญญา	40.7	43.7	38.7	12.8	29.6	38.9	46.2
ปริญญาตรี หรือสูงกว่า	23.4	18.3	25.0	44.5	20.3	31.4	19.8

1/ ตอบได้มากกว่า 1 ประเภท

2/ ไม่รวม การศึกษาอื่นๆ ไม่ทราบระดับการศึกษา และไม่ทราบ เนื่องจากมีข้อมูลน้อยไม่เพียงพอ
ในการนำเสนอ

na หมายถึง ไม่เข้าข่าย

**ตาราง 21 ร้อยละของประชากรพิการที่มีอายุตั้งแต่ 2 ปีขึ้นไป
ที่จดทะเบียนคนพิการ จำแนกตามประเภทความลำบาก
หรือปัญหาสุขภาพ เพศ กลุ่มอายุ เขตการปกครอง ภาค
และระดับการศึกษาสูงสุด พ.ศ. 2560 (ต่อ)**

	ประชากรพิการ อายุตั้งแต่ 2 ปีขึ้นไป	ประเภทความลำบากหรือปัญหาสุขภาพ ^{1/}				
		การลุกจาก การนอน เป็นทำนอง	การสื่อสาร	การดูแล ตนเอง	การจดจำ หรือมี สมาธิ	การเรียนรู้
ทั่วราชอาณาจักร	44.4	46.0	72.8	57.4	64.8	58.6
เพศ						
ชาย	50.7	51.7	72.7	63.4	63.7	55.9
หญิง	39.0	42.3	72.9	52.8	65.9	63.7
กลุ่มอายุ						
2-4 ปี	61.8	na	48.9	na	na	46.5
5-17 ปี	54.0	na	70.0	75.8	55.4	59.7
18-39 ปี	78.3	89.5	90.7	90.3	89.8	na
40-59 ปี	53.2	56.2	79.3	65.0	74.8	na
60 ปีขึ้นไป	34.8	40.1	60.0	49.5	44.6	na
เขตการปกครอง						
ในเขตเทศบาล	41.0	45.0	69.0	50.0	61.6	47.1
นอกเขตเทศบาล	46.4	46.7	74.8	63.5	66.9	64.8
ภาค						
กลาง (รวม กทม.)	34.4	38.6	60.5	44.8	57.0	43.7
เหนือ	48.9	53.9	76.5	65.8	71.4	87.5
ตะวันออกเฉียงเหนือ	53.7	50.5	79.8	70.0	69.0	62.1
ใต้	38.8	43.3	71.4	57.0	63.2	53.9
ระดับการศึกษาสูงสุด^{2/}						
ไม่เรียน/ไม่เคยเรียน	57.6	54.2	81.8	74.4	79.4	82.1
ต่ำกว่าประถมศึกษา	38.6	42.9	63.5	52.5	52.8	48.7
ประถมศึกษา	58.7	57.4	82.0	54.1	72.2	65.8
มัธยมศึกษาตอนต้น	52.2	54.4	85.4	71.7	58.9	8.5
มัธยมศึกษาตอนปลาย	45.4	52.2	62.5	51.6	60.8	na
อนุปริญญา	40.7	44.9	75.2	61.6	39.7	na
ปริญญาตรี หรือสูงกว่า	23.4	24.6	79.0	33.6	44.8	na

1/ ตอบได้มากกว่า 1 ประเภท

2/ ไม่รวม การศึกษาอื่นๆ ไม่ทราบระดับการศึกษา และไม่ทราบ เนื่องจากมีข้อมูลน้อยไม่เพียงพอ
ในการนำเสนอ

na หมายถึง ไม่เข้าข่าย

**ตาราง 21 ร้อยละของประชากรพิการที่มีอายุตั้งแต่ 2 ปีขึ้นไป
ที่จดทะเบียนคนพิการ จำแนกตามประเภทความลำบาก
หรือปัญหาสุขภาพ เพศ กลุ่มอายุ เขตการปกครอง ภาค
และระดับการศึกษาสูงสุด พ.ศ. 2560 (ต่อ)**

	ประชากรพิการ อายุตั้งแต่ 2 ปีขึ้นไป	ประเภทความลำบากหรือปัญหาสุขภาพ ^{1/}				
		อาการ จิตสังคม	การเล่น	การควบคุม พฤติกรรม	การยอมรับ การเปลี่ยน กิจวัตร	การคบ เพื่อนใหม่
ทั่วราชอาณาจักร	44.4	39.6	45.3	62.9	91.1	81.6
เพศ						
ชาย	50.7	51.6	38.4	52.9	90.2	78.9
หญิง	39.0	28.8	82.4	84.5	92.6	86.3
กลุ่มอายุ						
2-4 ปี	61.8	na	45.3	83.3	na	na
5-17 ปี	54.0	56.6	na	62.8	91.1	81.6
18-39 ปี	78.3	57.4	na	na	na	na
40-59 ปี	53.2	38.1	na	na	na	na
60 ปีขึ้นไป	34.8	28.4	na	na	na	na
เขตการปกครอง						
ในเขตเทศบาล	41.0	47.4	25.9	62.5	88.9	72.0
นอกเขตเทศบาล	46.4	34.6	66.7	63.0	92.5	88.6
ภาค						
กลาง (รวม กทม.)	34.4	40.2	97.2	31.8	94.5	60.0
เหนือ	48.9	37.2	74.5	73.0	90.2	94.7
ตะวันออกเฉียงเหนือ	53.7	41.8	35.2	85.6	92.7	94.5
ใต้	38.8	37.8	16.2	87.8	82.5	85.2
ระดับการศึกษาสูงสุด^{2/}						
ไม่เรียน/ไม่เคยเรียน	57.6	63.2	na	89.6	93.9	91.3
ต่ำกว่าประถมศึกษา	38.6	32.9	na	43.2	82.6	82.3
ประถมศึกษา	58.7	50.3	na	50.1	79.2	90.7
มัธยมศึกษาตอนต้น	52.2	54.5	na	4.4	85.6	2.0
มัธยมศึกษาตอนปลาย	45.4	24.3	na	na	na	na
อนุปริญญา	40.7	18.6	na	na	na	na
ปริญญาตรี หรือสูงกว่า	23.4	3.8	na	na	na	na

1/ ตอบได้มากกว่า 1 ประเภท

2/ ไม่รวม การศึกษาอื่นๆ ไม่ทราบระดับการศึกษา และไม่ทราบ เนื่องจากมีข้อมูลน้อยไม่เพียงพอ
ในการนำเสนอ

na หมายถึง ไม่เข้าข่าย

6.2.2 การได้รับเบี้ยยังชีพคนพิการของประชากรพิการที่มีอายุตั้งแต่ 2 ปีขึ้นไป

ประชากรพิการที่มีอายุตั้งแต่ 2 ปีขึ้นไป มีร้อยละ 43.8 ที่ได้รับเบี้ยยังชีพคนพิการ ซึ่งมีผู้ที่ได้รับเบี้ยยังชีพจำแนกตามลักษณะทางประชากร สัดส่วนใกล้เคียงมากกับประชากรพิการทั้งหมด ประชากรพิการที่มีอายุตั้งแต่ 2 ปีขึ้นไปที่ไม่มีความลำบากหรือปัญหาสุขภาพมีร้อยละ 46.1 ที่ได้รับเบี้ยยังชีพคนพิการ ซึ่งมีสัดส่วนสูงกว่าประชากรพิการที่มีความลำบากหรือปัญหาสุขภาพอย่างน้อย 1 ประเภท ร้อยละ 43.1 เพียงเล็กน้อย

ประเภทความลำบากหรือปัญหาสุขภาพที่มีสัดส่วนของผู้รับเบี้ยยังชีพคนพิการสูงที่สุด คือ ความลำบากในการยอมรับการเปลี่ยนแปลงกิจวัตรประจำวัน (ร้อยละ 90.3) รองลงมา คือ ความลำบากในการคบเพื่อนใหม่ (ร้อยละ 80.4) และการสื่อสาร (ร้อยละ 72.0) สำหรับความลำบากหรือปัญหาสุขภาพอื่นๆ มีน้อยกว่าร้อยละ 70.0 ซึ่งผู้ที่มีความลำบากในการมองเห็น การเดิน และอาการจิตสังคม มีสัดส่วนน้อยที่สุดที่ได้รับเบี้ยยังชีพคนพิการ ประมาณร้อยละ 39.1 – 39.3

ประชากรพิการอายุตั้งแต่ 2 ปีขึ้นไป มีสัดส่วนของผู้ที่ได้รับเบี้ยยังชีพคนพิการต่ำกว่าเล็กน้อยเปรียบเทียบกับสัดส่วนของผู้จดทะเบียนคนพิการ และมีลักษณะเช่นเดียวกันในทุกกลุ่มของลักษณะทางประชากร จำแนกตามประเภทความลำบากหรือปัญหาสุขภาพ แสดงว่าผู้พิการกลุ่มนี้ที่จดทะเบียนคนพิการ ได้รับเบี้ยยังชีพคนพิการครอบคลุมเกือบครบถ้วนทุกคน

จากข้อมูลข้างต้นแสดงให้เห็นว่า ประชากรพิการบางส่วนเพียงเล็กน้อยที่ไม่ได้รับเบี้ยยังชีพคนพิการ ซึ่งรัฐบาลควรประชาสัมพันธ์และส่งเสริมให้ผู้พิการกลุ่มนี้ได้รับเบี้ยยังชีพคนพิการอย่างทั่วถึง ซึ่งการได้รับเบี้ยคนพิการนี้อาจช่วยส่งเสริมระดับคุณภาพชีวิตของคนพิการให้ดีขึ้น

ตาราง 22 ร้อยละของประชากรพิการที่มีอายุตั้งแต่ 2 ปีขึ้นไปที่ได้รับ เบี้ยยังชีพคนพิการ จำแนกตามประเภทความลำบากหรือ ปัญหาสุขภาพ เพศ กลุ่มอายุ เขตการปกครอง ภาค และ ระดับการศึกษาสูงสุด พ.ศ. 2560

	ประชากรพิการ อายุตั้งแต่ 2 ปีขึ้นไป	ประเภทความลำบากหรือปัญหาสุขภาพ ^{1/}					
		ไม่มี ความ ลำบาก	มีความ ลำบาก อย่างน้อย 1 อย่าง	การ มองเห็น	การได้ยิน	การเดิน	เคลื่อนไหว ร่างกาย ส่วนบน
ทั่วราชอาณาจักร	43.8	46.1	43.1	39.3	55.0	39.1	43.9
เพศ							
ชาย	50.0	48.5	50.7	44.2	59.7	47.5	53.7
หญิง	38.5	43.0	37.3	36.1	51.0	33.7	38.1
กลุ่มอายุ							
2-4 ปี	61.3	91.3	48.2	47.6	95.0	52.2	50.2
5-17 ปี	52.0	38.1	56.1	31.8	82.2	86.2	na
18-39 ปี	77.5	69.8	82.2	43.2	85.4	86.3	89.7
40-59 ปี	52.6	49.7	54.1	41.2	58.8	54.5	64.5
60 ปีขึ้นไป	34.4	36.3	33.9	38.7	49.6	32.8	36.6
เขตการปกครอง							
ในเขตเทศบาล	40.6	43.4	39.8	44.1	54.3	35.0	39.0
นอกเขตเทศบาล	45.7	47.5	45.1	37.4	55.4	41.9	47.7
ภาค							
กลาง (รวม กทม.)	34.1	40.0	32.4	32.3	39.3	29.9	34.2
เหนือ	48.3	49.6	47.9	45.0	61.9	43.8	44.8
ตะวันออกเฉียงเหนือ	53.2	55.6	52.2	45.4	62.3	48.9	56.3
ใต้	37.6	28.6	40.9	30.9	51.3	36.0	46.4
ระดับการศึกษาสูงสุด ^{2/}							
ไม่เรียน/ไม่เคยเรียน	56.9	56.1	57.0	53.7	57.9	48.8	50.5
ต่ำกว่าประถมศึกษา	38.1	40.1	37.5	38.2	51.8	35.0	40.4
ประถมศึกษา	58.2	63.0	55.2	36.4	72.1	47.3	58.4
มัธยมศึกษาตอนต้น	51.7	54.0	50.1	27.8	76.1	52.7	63.3
มัธยมศึกษาตอนปลาย	44.4	38.3	47.5	15.5	62.2	48.5	49.8
อนุปริญญา	37.4	43.7	33.0	12.8	29.6	38.7	45.9
ปริญญาตรี หรือสูงกว่า	23.0	17.9	24.6	44.5	19.7	31.2	19.6

1/ ตอบได้มากกว่า 1 ประเภท

2/ ไม่รวม การศึกษาอื่นๆ ไม่ทราบระดับการศึกษา และไม่ทราบ เนื่องจากมีข้อมูลน้อยไม่เพียงพอ ในการนำเสนอ

na หมายถึง ไม่เข้าข่าย

ตาราง 22 ร้อยละของประชากรพิการที่มีอายุตั้งแต่ 2 ปีขึ้นไปที่ได้รับ
เบี่ยงชีพคนพิการ จำแนกตามประเภทความลำบากหรือ
ปัญหาสุขภาพ เพศ กลุ่มอายุ เขตการปกครอง ภาค และ
ระดับการศึกษาสูงสุด พ.ศ. 2560 (ต่อ)

	ประชากรพิการ อายุตั้งแต่ 2 ปีขึ้นไป	ประเภทความลำบากหรือปัญหาสุขภาพ ^{1/}				
		การลุกจาก การนอน เป็นทำนอง	การสื่อสาร	การดูแล ตนเอง	การจดจำ หรือ มีสมาธิ	การ เรียนรู้
ทั่วราชอาณาจักร	43.8	45.6	72.0	56.7	64.1	57.0
เพศ						
ชาย	50.0	51.2	72.0	62.4	62.6	53.7
หญิง	38.5	42.0	72.1	52.2	65.5	63.2
กลุ่มอายุ						
2-4 ปี	61.3	na	48.6	na	na	46.2
5-17 ปี	52.0	na	64.5	72.2	53.6	58.0
18-39 ปี	77.5	88.8	90.3	89.6	89.4	na
40-59 ปี	52.6	56.1	79.0	64.7	74.5	na
60 ปีขึ้นไป	34.4	39.7	59.6	48.9	43.8	na
เขตการปกครอง						
ในเขตเทศบาล	40.6	44.7	68.6	49.7	60.9	46.9
นอกเขตเทศบาล	45.7	46.3	73.9	62.4	66.2	62.5
ภาค						
กลาง (รวม กทม.)	34.1	38.3	60.2	44.3	56.7	43.4
เหนือ	48.3	53.3	76.2	65.3	71.2	87.0
ตะวันออกเฉียงเหนือ	53.2	50.2	79.5	69.0	68.1	61.4
ใต้	37.6	43.0	68.5	55.5	61.4	47.5
ระดับการศึกษาสูงสุด ^{2/}						
ไม่เรียน/ไม่เคยเรียน	56.9	53.9	80.7	73.3	78.9	80.9
ต่ำกว่าประถมศึกษา	38.1	42.6	62.8	52.2	51.7	45.5
ประถมศึกษา	58.2	56.9	81.8	53.6	71.7	65.6
มัธยมศึกษาตอนต้น	51.7	52.6	84.8	69.8	58.8	8.5
มัธยมศึกษาตอนปลาย	44.4	51.7	61.6	51.0	60.3	na
อนุปริญญา	37.4	44.6	75.2	44.0	39.7	na
ปริญญาตรี หรือสูงกว่า	23.0	23.4	78.0	33.3	44.8	na

1/ ตอบได้มากกว่า 1 ประเภท

2/ ไม่รวม การศึกษาอื่นๆ ไม่ทราบระดับการศึกษา และไม่ทราบ เนื่องจากมีข้อมูลน้อยไม่เพียงพอ
ในการนำเสนอ

na หมายถึง ไม่เข้าข่าย

ตาราง 22 ร้อยละของประชากรพิการที่มีอายุตั้งแต่ 2 ปีขึ้นไปที่ได้รับ
เบี่ยงชีพคนพิการ จำแนกตามประเภทความลำบากหรือ
ปัญหาสุขภาพ เพศ กลุ่มอายุ เขตการปกครอง ภาค และ
ระดับการศึกษาสูงสุด พ.ศ. 2560 (ต่อ)

	ประชากรพิการ อายุตั้งแต่ 2 ปีขึ้นไป	ประเภทความลำบากหรือปัญหาสุขภาพ ^{1/}				
		อาการ จิตสังคม	การเล่น	การควบคุม พฤติกรรม	การยอมรับ การเปลี่ยน กิจวัตร	การคบ เพื่อนใหม่
ทั่วราชอาณาจักร	43.8	39.3	45.1	57.7	90.3	80.4
เพศ						
ชาย	50.0	51.0	38.4	49.2	89.3	77.2
หญิง	38.5	28.7	80.9	76.2	92.0	85.8
กลุ่มอายุ						
2-4 ปี	61.3	na	45.1	83.3	na	na
5-17 ปี	52.0	56.4	na	57.7	90.3	80.4
18-39 ปี	77.5	56.6	na	na	na	na
40-59 ปี	52.6	37.8	na	na	na	na
60 ปีขึ้นไป	34.4	28.2	na	na	na	na
เขตการปกครอง						
ในเขตเทศบาล	40.6	47.0	25.9	62.4	88.7	71.9
นอกเขตเทศบาล	45.7	34.3	66.2	55.8	91.3	86.6
ภาค						
กลาง (รวม กทม.)	34.1	40.0	97.2	31.5	93.8	59.3
เหนือ	48.3	37.0	74.5	72.5	89.4	94.7
ตะวันออกเฉียงเหนือ	53.2	41.0	35.2	84.3	92.5	93.0
ใต้	37.6	37.4	15.7	57.3	79.8	82.4
ระดับการศึกษาสูงสุด^{2/}						
ไม่เรียน/ไม่เคยเรียน	56.9	63.2	na	82.4	93.2	89.6
ต่ำกว่าประถมศึกษา	38.1	32.6	na	38.7	82.0	82.0
ประถมศึกษา	58.2	48.9	na	49.6	77.8	89.9
มัธยมศึกษาตอนต้น	51.7	54.3	na	4.4	85.6	2.0
มัธยมศึกษาตอนปลาย	44.4	24.1	na	na	na	na
อนุปริญญา	37.4	18.6	na	na	na	na
ปริญญาตรี หรือสูงกว่า	23.0	3.8	na	na	na	na

1/ ตอบได้มากกว่า 1 ประเภท

2/ ไม่รวม การศึกษาอื่นๆ ไม่ทราบระดับการศึกษา และไม่ทราบ เนื่องจากมีข้อมูลน้อยไม่เพียงพอ
ในการนำเสนอ

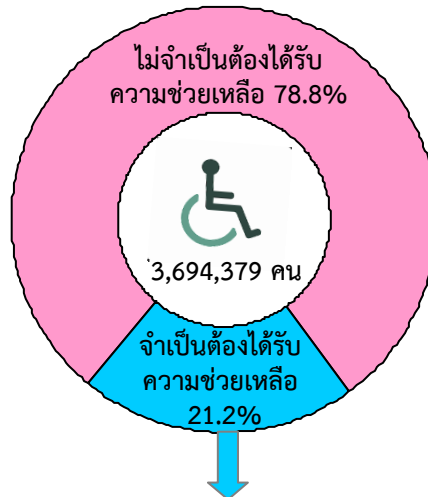
na หมายถึง ไม่เข้าข่าย

7. ความจำเป็นต้องได้รับความช่วยเหลือหรือสวัสดิการจากรัฐ แต่ยังไม่ได้รับของประชากรที่พิการ

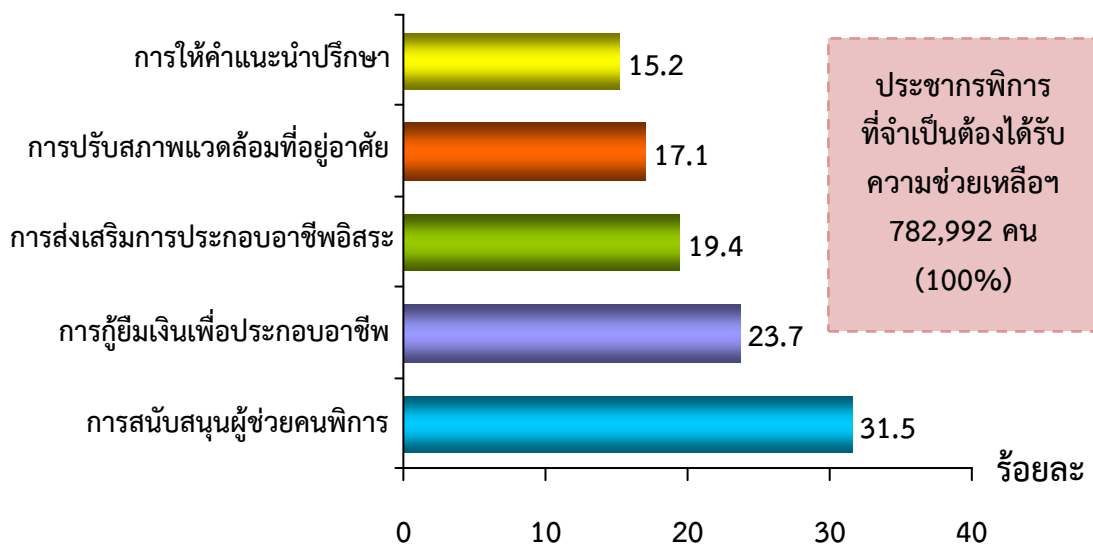
ประชากรพิการร้อยละ 21.2 มีความจำเป็นต้องได้รับความช่วยเหลือหรือสวัสดิการจากรัฐแต่ยังไม่ได้รับ โดยความช่วยเหลือที่ต้องการมากที่สุด 5 ลำดับ คือ 1) การสนับสนุนผู้ช่วยคนพิการ 2) การกู้ยืมเงินเพื่อประกอบอาชีพ 3) การส่งเสริมการประกอบอาชีพอิสระ 4) การปรับสภาพแวดล้อมที่อยู่อาศัย และ 5) การให้คำแนะนำปรึกษา (ร้อยละ 31.5, 23.7, 19.4, 17.1 และ 15.2 ตามลำดับ)

จากผลการสำรวจข้างต้น แสดงให้เห็นว่าประชากรที่พิการยังไม่ได้รับความช่วยเหลือหรือสวัสดิการจากรัฐบาลครบถ้วนเพียงพอ ดังนั้น รัฐบาลควรสนับสนุนช่วยเหลือผู้พิการในเรื่องดังกล่าวให้ครอบคลุมทั่วถึง เพื่อให้ผู้พิการมีคุณภาพชีวิตที่ดีขึ้น

แผนภูมิ 11 ร้อยละของประชากรที่พิการ จำแนกตามความจำเป็นต้อง ได้รับความช่วยเหลือหรือสวัสดิการจากรัฐ แต่ยังไม่ได้รับ พ.ศ. 2560

ความต้องการความช่วยเหลือหรือสวัสดิการจากรัฐ^{1/} 5 อันดับแรก

1/ ตอบได้ไม่เกิน 2 คำตอบ

8. ผู้ดูแลประชากรพิการที่มีความลำบากในการดูแลตนเอง

ประชากรพิการอายุ 5 ปีขึ้นไปที่มีความลำบากในการดูแลตนเองระดับรุนแรง (ลำบากมากหรือทำไม่ได้เลย) จำนวน 7.2 แสนคน ประชากรกลุ่มนี้ไม่มีผู้ดูแลร้อยละ 9.1 มีผู้ดูแลเป็นสมาชิกในครัวเรือนร้อยละ 85.0 มีผู้ดูแลที่ไม่ได้เป็นสมาชิกในครัวเรือนร้อยละ 5.8

เมื่อพิจารณาประชากรพิการที่มีความลำบากในการดูแลตนเอง จำแนกตามลักษณะทางประชากร พบว่า ผู้ชายพิการมีสัดส่วนผู้ดูแลที่เป็นสมาชิกในครัวเรือนและผู้ดูแลที่ไม่ได้เป็นสมาชิกในครัวเรือนสูงกว่าผู้หญิงพิการ

ประชากรพิการอายุ 40-59 ปี มีสัดส่วนไม่มีผู้ดูแลสูงสุด ร้อยละ 16.7 ประชากรพิการอายุ 5-17 ปีมีสัดส่วนการมีผู้ดูแลเป็นสมาชิกในครัวเรือนสูงสุด ร้อยละ 98.1 ส่วนประชากรพิการในกลุ่มอายุ 60 ปีขึ้นไป มีสัดส่วนการมีผู้ดูแลซึ่งไม่ได้เป็นสมาชิกในครัวเรือนสูงสุด ร้อยละ 6.8

ประชากรพิการในเขตเทศบาลมีสัดส่วนการไม่มีผู้ดูแลสูงกว่านอกเขตเทศบาล (ร้อยละ 10.2 และ 8.2 ตามลำดับ) ส่วนการมีผู้ดูแลเป็นสมาชิกในครัวเรือน และสัดส่วนการมีผู้ดูแลที่ไม่ได้เป็นสมาชิกในครัวเรือน ประชากรพิการในเขตเทศบาลมีสัดส่วนดังกล่าวต่ำกว่านอกเขตเทศบาล

ประชากรพิการในภาคเหนือ มีสัดส่วนไม่มีผู้ดูแลสูงสุด ร้อยละ 14.0 และยังมีสัดส่วนการมีผู้ดูแลไม่ได้เป็นสมาชิกในครัวเรือนสูงกว่าภาคอื่นๆ คือ ร้อยละ 7.7 ประชากรพิการภาคตะวันออกเฉียงเหนือมีสัดส่วนการมีผู้ดูแลเป็นสมาชิกในครัวเรือนสูงสุด ร้อยละ 89.7

ประชากรพิการที่อาศัยอยู่เพียงลำพัง (ขนาดครัวเรือน 1 คน) มีสัดส่วนการไม่มีผู้ดูแล ร้อยละ 44.8 สูงที่สุด ประชากรพิการในครัวเรือนที่มีสมาชิก 5 คนขึ้นไป มีสัดส่วนการมีผู้ดูแลเป็นสมาชิกในครัวเรือนสูงสุด ร้อยละ 93.1

ประชากรพิการที่อาศัยในครัวเรือนที่มีฐานะยากจนมาก มีสัดส่วนการไม่มีผู้ดูแลและสัดส่วนการมีผู้ดูแลที่ไม่ได้เป็นสมาชิกในครัวเรือนสูงสุด (ร้อยละ 13.9 และ 15.9 ตามลำดับ) ประชากรพิการในกลุ่มร่ำรวยมาก มีสัดส่วนการมีผู้ดูแลเป็นสมาชิกในครัวเรือนสูงสุด ร้อยละ 90.7

ตาราง 23 ร้อยละของประชากรพิการอายุตั้งแต่ 5 ปีขึ้นไปที่มีความลำบากในการดูแลตนเองระดับรุนแรง จำแนกตามผู้ดูแล เพศ กลุ่มอายุ เขตการปกครอง ภาค ขนาดครัวเรือน และสถานะเศรษฐกิจของครัวเรือน พ.ศ. 2560

	ผู้ดูแล				
	รวม	ไม่มีผู้ดูแล	ผู้ดูแลเป็นสมาชิกในครัวเรือน	ผู้ดูแลไม่ได้เป็นสมาชิกในครัวเรือน	
ทั่วราชอาณาจักร	100.0	(716,263)	9.1	85.0	5.8
เพศ					
ชาย	100.0	(315,361)	7.6	86.5	5.9
หญิง	100.0	(400,902)	10.4	83.9	5.7
อายุ					
5-17 ปี	100.0	(35,190)	1.3	98.1	0.5
18-39 ปี	100.0	(75,539)	7.6	91.3	1.2
40-59 ปี	100.0	(106,906)	16.7	77.1	6.2
60 ปีขึ้นไป	100.0	(498,628)	8.3	84.9	6.8
เขตการปกครอง					
ในเขตเทศบาล	100.0	(323,145)	10.2	85.0	4.8
นอกเขตเทศบาล	100.0	(393,118)	8.2	85.1	6.7
ภาค					
กลาง (รวม กทม.)	100.0	(285,495)	8.7	85.8	5.5
เหนือ	100.0	(131,582)	14.0	78.3	7.7
ตะวันออกเฉียงเหนือ	100.0	(203,970)	4.8	89.7	5.5
ใต้	100.0	(95,217)	12.8	82.3	4.9
ขนาดครัวเรือน					
1 คน	100.0	(45,818)	44.8	na	55.2
2 คน	100.0	(147,034)	9.5	87.5	3.1
3 คน	100.0	(178,598)	8.6	90.2	1.2
4 คน	100.0	(146,780)	5.5	92.0	2.5
5 คนขึ้นไป	100.0	(198,033)	3.8	93.1	3.1
สถานะเศรษฐกิจของครัวเรือน					
ยากจนมาก	100.0	(161,653)	13.9	70.2	15.9
ยากจน	100.0	(124,817)	11.4	87.1	1.4
ปานกลาง	100.0	(134,250)	9.2	88.9	1.9
ร่ำรวย	100.0	(144,313)	5.0	90.4	4.6
ร่ำรวยมาก	100.0	(151,231)	6.0	90.7	3.3

na หมายถึง ไม่เข้าข่าย

9. สถานะของประชากรพิการภายในครัวเรือน

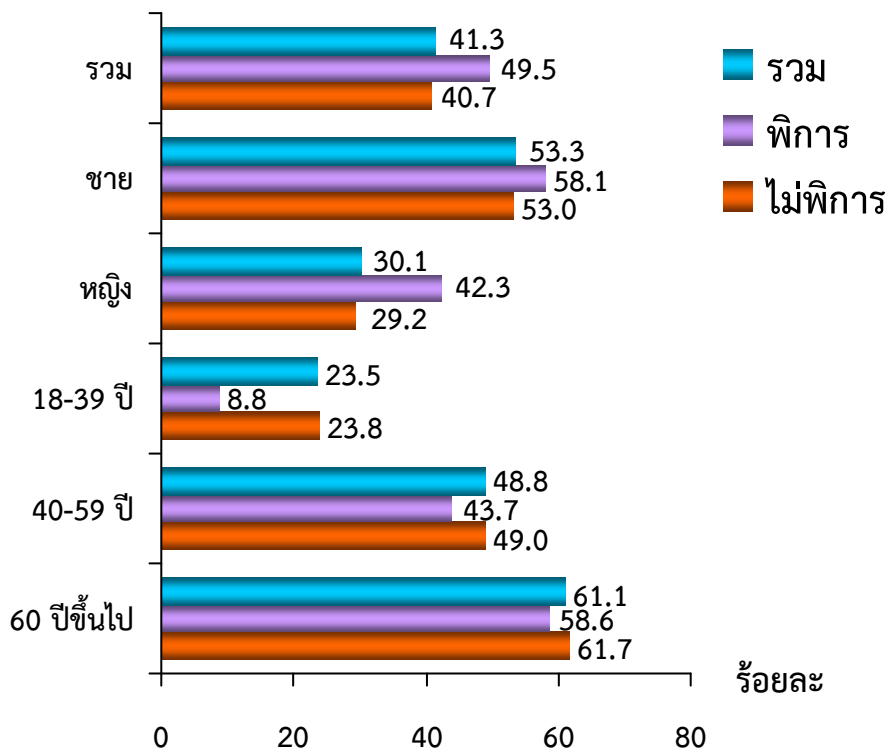
9.1 การเป็นหัวหน้าครัวเรือน

กลุ่มประชากรอายุตั้งแต่ 18 ปีขึ้นไปมีร้อยละ 41.3 เป็นหัวหน้าครัวเรือน โดยผู้ชายมากกว่าครึ่ง (ร้อยละ 53.3) เป็นหัวหน้าครัวเรือน

มากกว่าผู้หญิง ซึ่งมีเพียงร้อยละ 30.1 สัดส่วนผู้ที่ เป็นหัวหน้าครัวเรือน เพิ่มขึ้นตามอายุที่มากขึ้น คือ กลุ่มอายุ 18-39 ปี เป็นหัวหน้าครัวเรือน ร้อยละ 23.5 กลุ่มอายุ 40-59 ปี ร้อยละ 48.8 และกลุ่มอายุตั้งแต่ 60 ปีขึ้นไป ร้อยละ 61.1

เมื่อเปรียบเทียบประชากรอายุตั้งแต่ 18 ปีขึ้นไปที่พิการกับ ประชากรที่ไม่พิการ พบว่า ประชากรที่พิการมีเกือบครึ่ง (ร้อยละ 49.5) เป็นหัวหน้าครัวเรือนสัดส่วนสูงกว่าประชากรที่ไม่พิการ (ร้อยละ 40.7) ประชากรพิการผู้ชายมีสัดส่วนผู้เป็นหัวหน้าครัวเรือนสูงกว่าผู้หญิง (ร้อยละ 58.1 และ 42.3 ตามลำดับ) ซึ่งมีสัดส่วนสูงกว่าประชากรที่ไม่พิการ ทั้งผู้ชายและผู้หญิง (ร้อยละ 53.0 และ 29.2 ตามลำดับ) แต่ในทางกลับกันเมื่อพิจารณากลุ่มอายุ พบว่า ประชากรที่พิการมีสัดส่วน ผู้เป็นหัวหน้าครัวเรือนน้อยกว่าประชากรที่ไม่พิการในทุกกลุ่มอายุ

แผนภูมิ 12 ร้อยละของประชากรอายุตั้งแต่ 18 ปีขึ้นไปที่เป็นหัวหน้า ครัวเรือน จำแนกตามความพิการ เพศ และกลุ่มอายุ พ.ศ. 2560

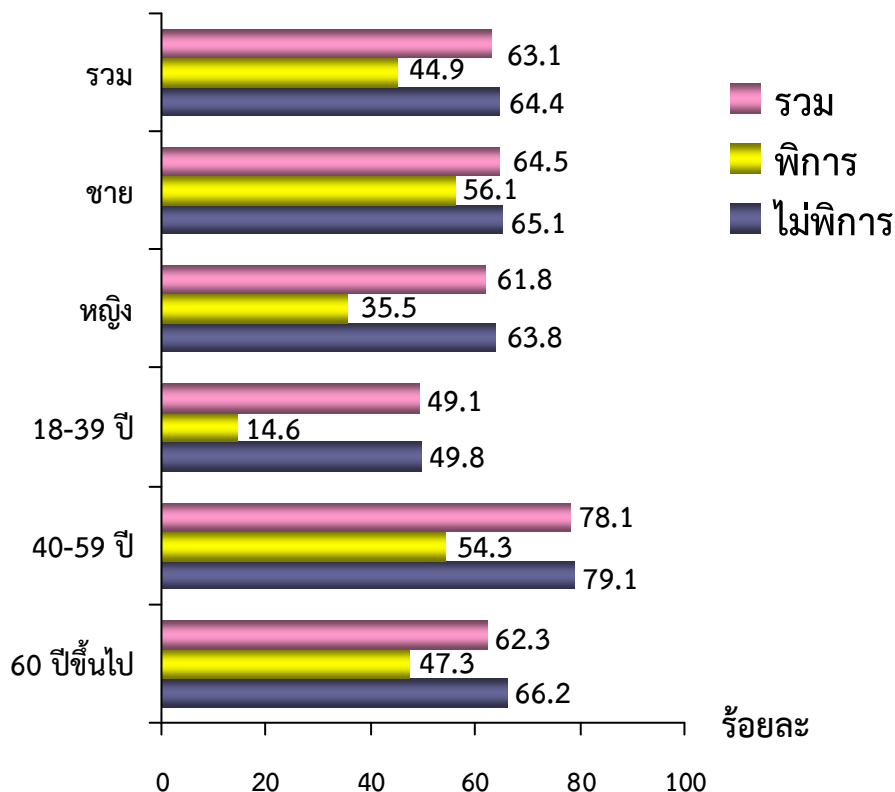

9.2 การสมรส

เมื่อพิจารณาการสมรสหรืออยู่กินกันฉันสามีภรรยาทั้งที่จดทะเบียนสมรส และไม่ได้จดทะเบียนสมรส พบว่า ประชากรอายุตั้งแต่ 18 ปีขึ้นไป มีร้อยละ 63.1 สมรสหรืออยู่กินกันฉันสามีภรรยา ผู้ชายสมสร้อยละ 64.5 สูงกว่าผู้หญิงสมรสมีร้อยละ 61.8 กลุ่มอายุ 40-59 ปี มีสัดส่วนผู้ที่สมรส ร้อยละ 78.1 สูงกว่ากลุ่มอายุอื่น (กลุ่มอายุ 60 ปีขึ้นไปร้อยละ 62.3 และ กลุ่มอายุ 18-39 ปี ร้อยละ 49.1) สำหรับกลุ่มวัยสูงอายุ (อายุ 60 ปีขึ้นไป) มีสัดส่วนผู้สมรสน้อยลง แต่มีคนโสดเพียงร้อยละ 4.6 ส่วนคนที่เคยสมรส เช่น หม้าย หย่า แยกกันอยู่ หรือเคยสมรสแต่ไม่ทราบสมรส มีมากถึง ร้อยละ 33.1

ประชากรอายุตั้งแต่ 18 ปีขึ้นไปที่พิการ มีผู้สมรส (ร้อยละ 44.9) น้อยกว่าประชากรที่ไม่พิการ (ร้อยละ 64.4) ทั้งผู้ชายและผู้หญิง และ ทุกกลุ่มอายุ

แผนภูมิ 13 ร้อยละของประชากรอายุตั้งแต่ 18 ปีขึ้นไปที่สมรส จำแนกตาม ความพิการ เพศ และกลุ่มอายุ พ.ศ. 2560

10. การเข้าถึงเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสารของประชากรพิการ

10.1 การใช้คอมพิวเตอร์ การมีคอมพิวเตอร์ใช้ส่วนตัว และการใช้อินเทอร์เน็ตของประชากรพิการ

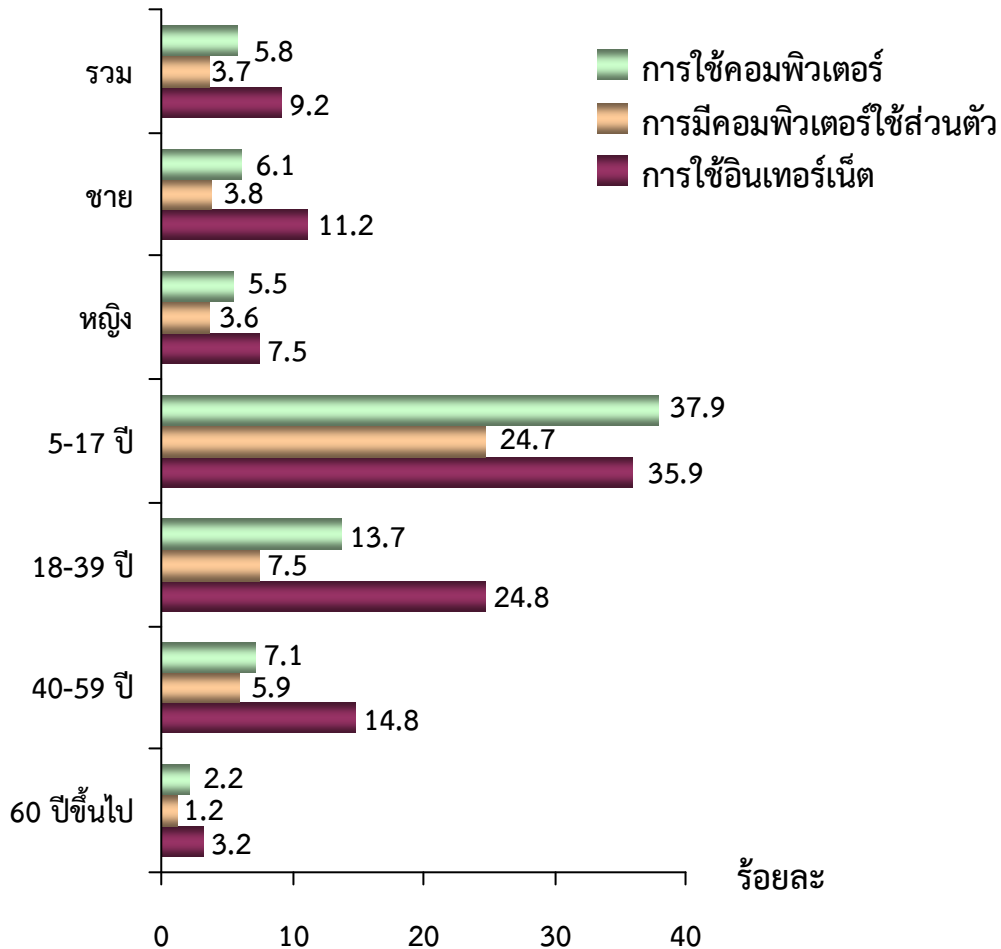
การใช้คอมพิวเตอร์ การมีคอมพิวเตอร์ใช้ส่วนตัว และการใช้อินเทอร์เน็ตของประชากรพิการที่มีอายุตั้งแต่ 5 ปีขึ้นไป ได้ใช้คอมพิวเตอร์ในรอบ 12 เดือนก่อนการสำรวจ (เดือน ต.ค. 59 - พ.ย. 60) ค่อนข้างน้อยเพียงร้อยละ 5.8 ผู้ชายพิการใช้คอมพิวเตอร์ร้อยละ 6.1 สูงกว่าผู้หญิงพิการเพียงเล็กน้อย (ร้อยละ 5.5) ประชากรพิการกลุ่มอายุน้อยมีสัดส่วนผู้ที่ใช้คอมพิวเตอร์สูงกว่ากลุ่มอายุที่เพิ่มมากขึ้น (กลุ่มอายุ 5-17 ปีมีสัดส่วนสูงที่สุด ร้อยละ 37.9 กลุ่มอายุ 18-39 ปี ร้อยละ 13.7 กลุ่มอายุ 40-59 ปี ร้อยละ 7.1 และกลุ่มอายุ 60 ปีขึ้นไป มีสัดส่วนน้อยที่สุดเพียงร้อยละ 2.2)

การมีคอมพิวเตอร์ใช้ส่วนตัวของประชากรพิการที่มีอายุตั้งแต่ 5 ปีขึ้นไป มีเพียงร้อยละ 3.7 โดยมีลักษณะเช่นเดียวกับการใช้คอมพิวเตอร์ แต่มีสัดส่วนผู้มีคอมพิวเตอร์ใช้ส่วนตัวน้อยกว่าสัดส่วนผู้ใช้คอมพิวเตอร์

การเข้าถึงเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร อีกเรื่องหนึ่งที่ควรพิจารณา คือการใช้อินเทอร์เน็ต พบว่า ประชากรพิการที่มีอายุตั้งแต่ 5 ปีขึ้นไป มีการใช้อินเทอร์เน็ตในรอบ 12 เดือนก่อนการสำรวจนั้น ค่อนข้างน้อยเพียงร้อยละ 9.2 สูงกว่าสัดส่วนผู้ที่ใช้คอมพิวเตอร์เล็กน้อย ทั้งนี้เนื่องจากอินเทอร์เน็ตสามารถใช้งานอุปกรณ์อื่นนอกเหนือจากคอมพิวเตอร์ก็ได้ เช่น โทรศัพท์เคลื่อนที่ และโทรศัพท์มือถือ เป็นต้น

โดยสัดส่วนของประชากรพิการที่ใช้อินเทอร์เน็ตมีลักษณะเช่นเดียวกับการใช้คอมพิวเตอร์เช่นกัน คือผู้ชายใช้อินเทอร์เน็ตสูงกว่าผู้หญิง (ร้อยละ 11.2 และ 7.5 ตามลำดับ) กลุ่มเด็กอายุ 5-17 ปี มีประมาณ 1 ใน 3 (ร้อยละ 35.9) ได้ใช้อินเทอร์เน็ต ซึ่งมีสัดส่วนสูงที่สุด และผู้ที่มีอายุมากขึ้นมีสัดส่วนผู้ที่ใช้อินเทอร์เน็ตลดลงตามลำดับ และน้อยที่สุดคือกลุ่มผู้สูงอายุ (อายุ 60 ปีขึ้นไป) มีเพียงร้อยละ 3.2 เท่านั้น

แผนภูมิ 14 ร้อยละของประชากรพิการที่มีอายุตั้งแต่ 5 ปีขึ้นไปที่ใช้คอมพิวเตอร์ มีคอมพิวเตอร์ใช้ส่วนตัว และใช้อินเทอร์เน็ต จำแนกตามเพศ และกลุ่มอายุ พ.ศ. 2560

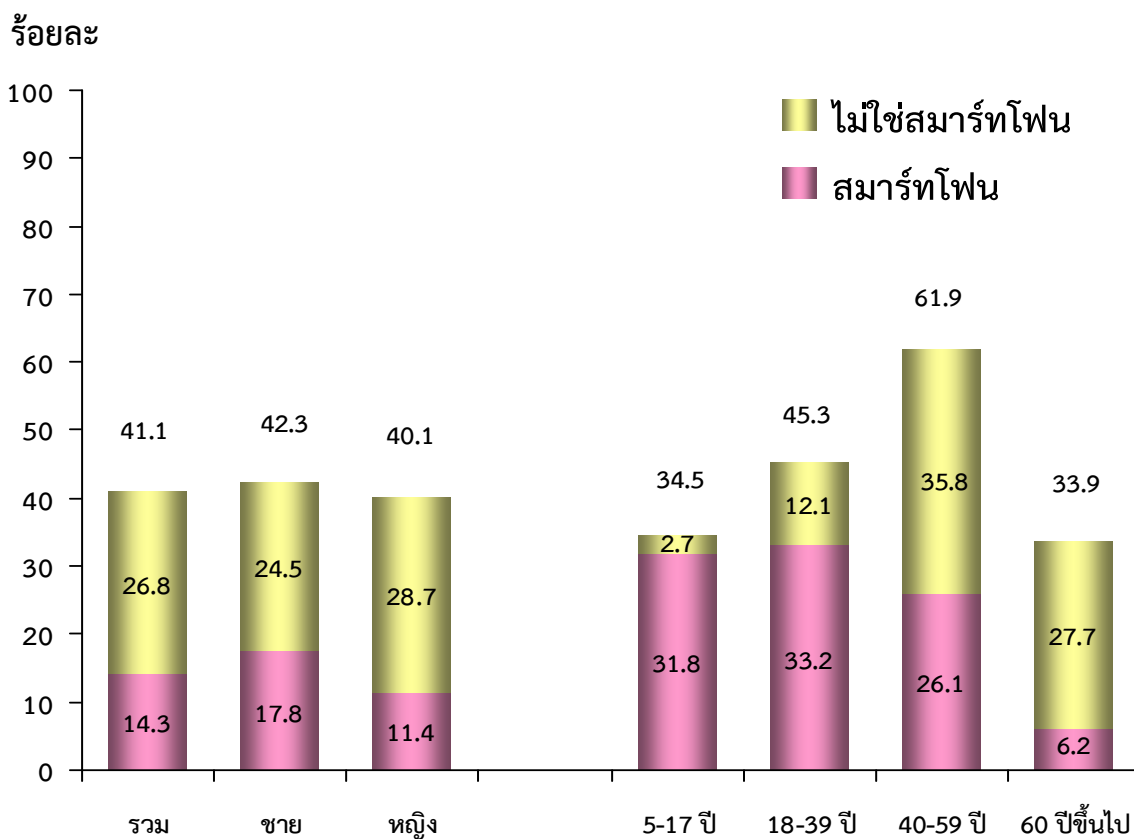

10.2 การมีโทรศัพท์เคลื่อนที่ที่ใช้ส่วนตัวของประชากรพิการ

กลุ่มประชากรพิการที่มีอายุตั้งแต่ 5 ปีขึ้นไป มีร้อยละ 41.1 ที่มีโทรศัพท์เคลื่อนที่ที่ใช้ส่วนตัว ประชากรพิการผู้ชายมีส่วนที่มีโทรศัพท์เคลื่อนที่มากกว่าผู้หญิงเพียงเล็กน้อย (ร้อยละ 42.3 และ 40.1 ตามลำดับ) กลุ่มอายุ 40-59 ปี มีโทรศัพท์เคลื่อนที่ร้อยละ 61.9 สูงที่สุด รองลงมาคือ กลุ่มอายุ 18-39 ปี ร้อยละ 45.3 ส่วนกลุ่มอายุอื่น มีโทรศัพท์เคลื่อนที่น้อยกว่า 1 ใน 3 ซึ่งผู้หญิงพิการเกือบทุกกลุ่มอายุมีส่วนที่ผู้ชายมีโทรศัพท์เคลื่อนที่สูงกว่าผู้ชาย ยกเว้นกลุ่มผู้สูงอายุที่ผู้ชายมีร้อยละที่มีโทรศัพท์เคลื่อนที่สูงกว่าผู้หญิง

ประชากรพิการ (ที่มีอายุตั้งแต่ 5 ปีขึ้นไป) มีร้อยละ 41.1 ที่มีโทรศัพท์เคลื่อนที่ที่ใช้ส่วนตัวนั้น แต่มีเพียงร้อยละ 14.3 ที่มีโทรศัพท์เคลื่อนที่แบบสมาร์ทโฟน (smartphone) ประชากรพิการผู้ชายมีสมาร์ทโฟนร้อยละ 17.8 มากกว่าผู้หญิงมีร้อยละ 11.4 โดยมีเพียงกลุ่มอายุ 18-39 ปี และกลุ่มอายุ 5-17 ปี ที่มีสมาร์ทโฟนมากกว่าร้อยละ 30.0 (ร้อยละ 33.2 และ 31.8 ตามลำดับ) ผู้ชายพิการเกือบทุกกลุ่มอายุมีส่วนผู้ที่มีสมาร์ทโฟนสูงกว่าผู้หญิง ยกเว้นกลุ่มเด็กอายุ 5-17 ปีที่ผู้หญิงมีร้อยละผู้ที่มีสมาร์ทโฟนสูงกว่าผู้ชาย

แผนภูมิ 15 ร้อยละของประชากรพิการที่มีอายุตั้งแต่ 5 ปีขึ้นไป ที่มีโทรศัพท์เคลื่อนที่ที่ใช้ส่วนตัว จำแนกตามประเภทโทรศัพท์เคลื่อนที่ เพศ และกลุ่มอายุ พ.ศ. 2560

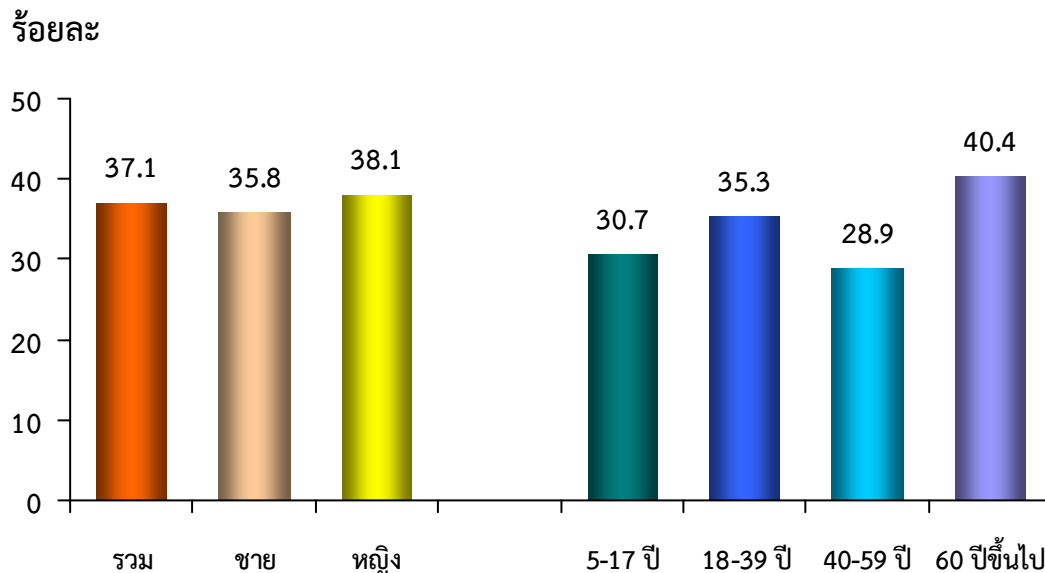

11. ความลำบาก หรือข้อจำกัดในการทำกิจกรรมของครัวเรือน

ประชากรพิการที่มีอายุตั้งแต่ 5 ปีขึ้นไป มีร้อยละ 37.1 ที่มีความลำบากหรือข้อจำกัดในการทำกิจกรรมของครัวเรือน เช่น ทำงานบ้าน ซักของ และไปตลาด เป็นต้น ซึ่งเป็นผลจากความลำบาก/ปัญหาสุขภาพหรือลักษณะความบกพร่อง ผู้หญิงพิการมีสัดส่วนผู้ที่มีความลำบากในการทำกิจกรรมของครัวเรือนสูงกว่าผู้ชาย (ร้อยละ 38.1 และ 35.8 ตามลำดับ) โดยเฉพาะผู้หญิงพิการวัยเริ่มทำงาน (อายุ 18-39 ปี) และวัยสูงอายุ (อายุ 60 ปีขึ้นไป) มีสัดส่วนผู้ที่มีความลำบากในการทำกิจกรรมของครัวเรือนสูงกว่าผู้ชาย

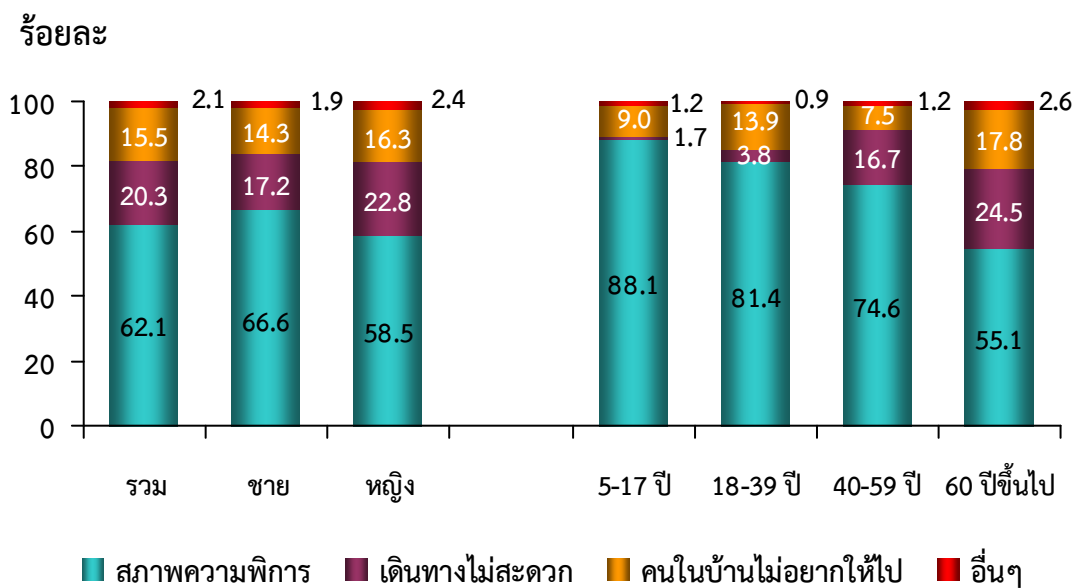
ประชากรพิการวัยสูงอายุ มีสัดส่วนผู้ที่มีความลำบากในการทำกิจกรรมของครัวเรือนสูงสุด ร้อยละ 40.4 รองลงมาคือกลุ่มอายุ 18-39 ปี 5-17 ปี และ 40-59 ปี (ร้อยละ 35.3, 30.7 และ 28.9 ตามลำดับ)

แผนภูมิ 16 ร้อยละของประชากรพิการอายุตั้งแต่ 5 ปีขึ้นไปที่มีความลำบากหรือข้อจำกัดในการทำกิจกรรมของครัวเรือน จำแนกตามเพศ และกลุ่มอายุ พ.ศ. 2560

เหตุผลของความลำบากหรือข้อจำกัดในการทำกิจกรรมของครัวเรือน ส่วนใหญ่เนื่องจากสภาพความพิการมีถึงร้อยละ 62.1 รองลงมาคือเดินทางไม่สะดวก (ร้อยละ 20.3) และคนในบ้านไม่ยอมให้ทำ (ร้อยละ 15.5) สำหรับเหตุผลอื่นๆ มีเพียงเล็กน้อย (ร้อยละ 2.1) ประชากรพิการทั้งผู้ชายและผู้หญิง รวมทั้งประชากรพิการกลุ่มอายุ 40-59 ปี และกลุ่มวัยสูงอายุมีเหตุผลที่สำคัญเรียงตามลำดับ 4 เหตุผลนี้เช่นกัน แตกต่างจากเด็กพิการ (อายุ 5-17 ปี) และผู้พิการวัยเริ่มทำงาน (อายุ 18-39 ปี) ที่มีเหตุผลลำดับที่ 2 คือ คนในบ้านไม่ยอมให้ทำสลับกันกับลำดับที่ 3 คือเดินทางไม่สะดวก

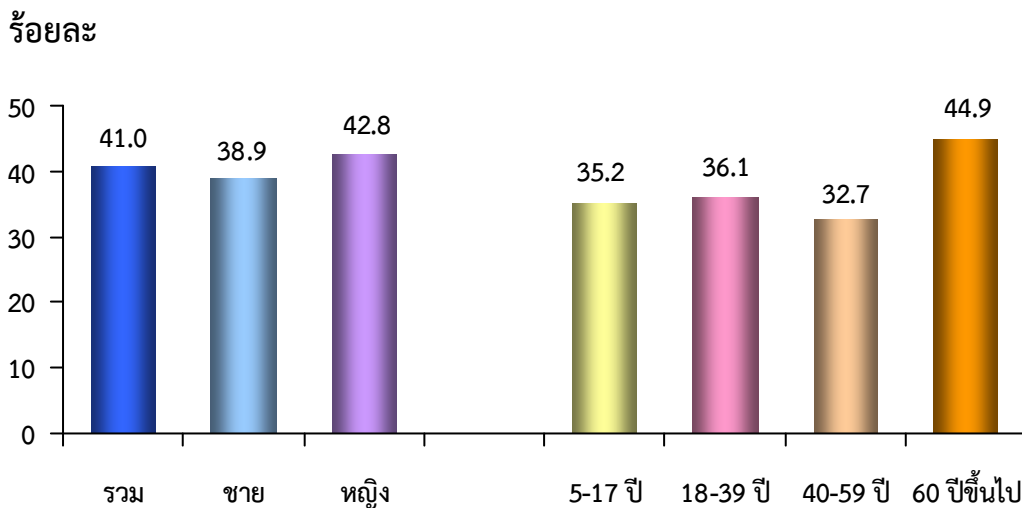
แผนภูมิ 17 ร้อยละของประชากรพิการอายุตั้งแต่ 5 ปีขึ้นไปที่มีความลำบากหรือข้อจำกัดในการทำกิจกรรมของครัวเรือน จำแนกตามเหตุผลที่มีความลำบากหรือข้อจำกัด เพศ และกลุ่มอายุ พ.ศ. 2560

12. ความลำบากหรือข้อจำกัดในการเข้าร่วมกิจกรรมในชุมชน

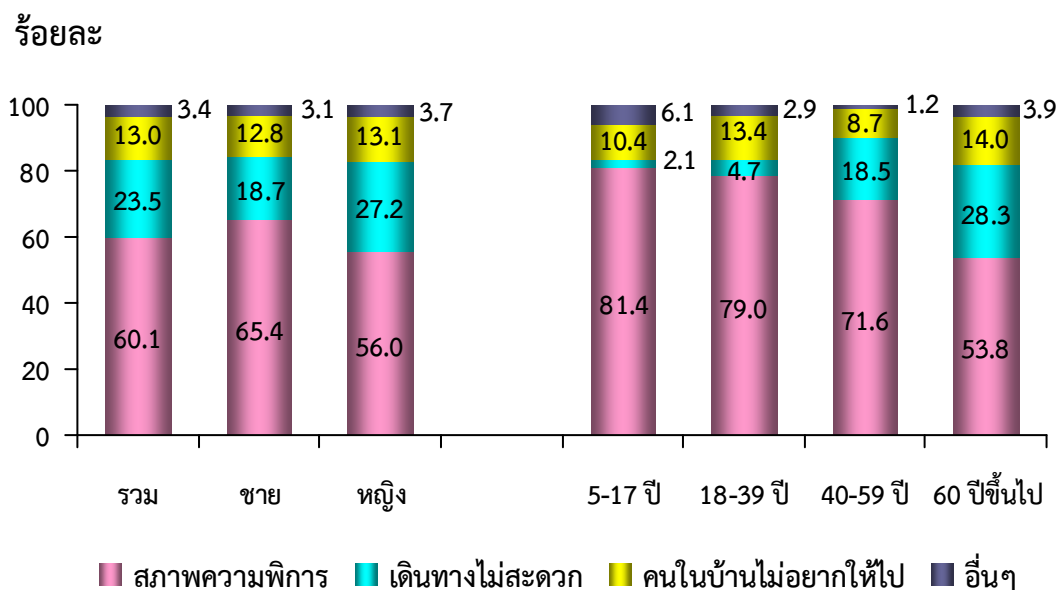
ประชากรพิการที่มีอายุตั้งแต่ 5 ปีขึ้นไป ร้อยละ 41.0 มีความลำบากหรือข้อจำกัดในการเข้าร่วมกิจกรรมในชุมชน เช่น ไปวัด โบสถ์ มัสยิด งานแต่งงาน และงานศพ เป็นต้น ซึ่งเป็นผลจากความลำบาก ปัญหาสุขภาพ หรือลักษณะความบกพร่อง ผู้หญิงพิการมีร้อยละ 42.8 ที่มีความลำบากในการเข้าร่วมกิจกรรมในชุมชนสูงกว่าผู้ชาย (ร้อยละ 38.9) ประชากรพิการวัยสูงอายุ (อายุ 60 ปีขึ้นไป) มีสัดส่วนผู้ที่มีความลำบากในการเข้าร่วมกิจกรรมในชุมชนสูงสุดร้อยละ 44.9 รองลงมาคือ กลุ่มอายุ 18-39 ปี 5-17 ปี และ 40-59 ปี (ร้อยละ 36.1, 35.2 และ 32.7 ตามลำดับ)

แผนภูมิ 18 ร้อยละของประชากรพิการอายุตั้งแต่ 5 ปีขึ้นไปที่มีความลำบากหรือข้อจำกัดในการเข้าร่วมกิจกรรมในชุมชน จำแนกตามเพศ และกลุ่มอายุ พ.ศ. 2560

เหตุผลของความลำบากหรือข้อจำกัดในการเข้าร่วมกิจกรรมในชุมชน ส่วนใหญ่เนื่องจากสภาพความพิการ ร้อยละ 60.1 รองลงมาคือเดินทางไม่สะดวก ร้อยละ 23.5 และคนในบ้านไม่ยอมให้ทำร้อยละ 13.0 เหตุผลอื่นๆ มีเพียงเล็กน้อยร้อยละ 3.4 ประชากรพิการทั้งผู้ชายและผู้หญิง รวมทั้งประชากรพิการกลุ่มอายุ 40-59 ปี และกลุ่มวัยสูงอายุ (อายุ 60 ปีขึ้นไป) มีเหตุผลเรียงตามลำดับ 4 เหตุผลนี้เช่นกัน มีเพียงประชากรพิการวัยเด็ก (อายุ 5-17 ปี) และวัยเริ่มทำงาน (อายุ 18-39 ปี) ที่มีเหตุผลลำดับที่ 2 คือ คนในบ้านไม่ยอมให้ทำ ซึ่งแตกต่างจากกลุ่มอายุอื่น

แผนภูมิ 19 ร้อยละของประชากรพิการอายุตั้งแต่ 5 ปีขึ้นไปที่มีความลำบากหรือข้อจำกัดในการเข้าร่วมกิจกรรมในชุมชน จำแนกตามเหตุผลที่มีความลำบากหรือข้อจำกัด เพศ และกลุ่มอายุ พ.ศ. 2560

ภาคผนวก

ภาคผนวก

ความเป็นมา

สำนักงานสถิติแห่งชาติ ได้ดำเนินการสำรวจข้อมูลเกี่ยวกับความพิการมาตั้งแต่ พ.ศ. 2517 โดยรวมไว้ในโครงการสำรวจเกี่ยวกับอนามัยและสวัสดิการ จนกระทั่งถึง พ.ศ. 2544 รวมจำนวน 10 ครั้ง

ปัจจุบันความต้องการใช้ข้อมูลความพิการมีแนวโน้มเพิ่มมากขึ้นเป็นลำดับ สำนักงานสถิติแห่งชาติ จึงได้พิจารณาแยกข้อถามความพิการออกจากโครงการสำรวจเกี่ยวกับอนามัยและสวัสดิการ และได้จัดทำโครงการสำรวจความพิการและภาวะทุพพลภาพขึ้นเป็นครั้งแรกใน พ.ศ. 2545 ต่อมา พ.ศ. 2550 2555 และ 2560 ซึ่งเป็นการสำรวจครั้งที่ 4 โดยมีแผนการสำรวจทุก 5 ปี

ทั้งนี้ตั้งแต่ พ.ศ. 2550 สำนักงานสถิติแห่งชาติ ได้เปลี่ยนชื่อการสำรวจเป็น “การสำรวจความพิการ” เพื่อให้สอดคล้องกับการปรับเปลี่ยนคำนิยามของความพิการตามแนวคิดของบัญชีสากล เพื่อการจำแนกการทำงาน ความพิการ และสุขภาพ (International Classification of Functioning, Disability and Health: ICF) ขององค์การอนามัยโลก เพื่อให้มีข้อมูลเป็นมาตรฐานสากล

การสำรวจความพิการ พ.ศ. 2560 เป็นครั้งแรกที่ได้ใช้ชุดคำถามของกลุ่มวอชิงตัน (Washington Group) และองค์การยูนิเซฟร่วมกันพัฒนาตามแนวคิด ICF เพื่อใช้ในการระบุความพิการ ซึ่งพิจารณาความพิการจากความลำบากหรือปัญหาสุขภาพ การสำรวจ พ.ศ. 2560 ใช้คำถามความพิการขององค์การยูนิเซฟ สำหรับเด็กอายุ 2-4 ปี และสำหรับเด็กอายุ 5-17 ปี ซึ่งยูนิเซฟได้พัฒนาขึ้นเพื่อให้เหมาะสมกับลักษณะความพิการที่เกิดขึ้นในวัยเด็ก นอกจากนี้ได้ใช้คำถามความพิการของกลุ่มวอชิงตันสำหรับผู้ใหญ่อายุตั้งแต่ 18 ปีขึ้นไป คำถามเหล่านี้กลุ่มวอชิงตันและองค์การยูนิเซฟส่งเสริมให้ประเทศต่าง ๆ นำไปใช้ในการสำรวจความพิการ

เพื่อให้ข้อมูลสามารถเปรียบเทียบกันได้ระหว่างประเทศ และหน่วยงานต่าง ๆ สามารถนำข้อมูลไปใช้ในการวางแผนสำหรับให้ความช่วยเหลือ จัดบริการฟื้นฟูสมรรถภาพ และจัดสวัสดิการต่าง ๆ ให้ผู้พิการได้อย่างเหมาะสม สอดคล้องกับความต้องการของผู้พิการ เพื่อให้ผู้พิการมีคุณภาพชีวิตที่ดีขึ้น

วัตถุประสงค์

การสำรวจความพิการ พ.ศ. 2560 (สคพ.60) มีวัตถุประสงค์เพื่อรวบรวมข้อมูลเกี่ยวกับ

- 1) ประชากรที่พิการ คือ ประชากรที่มีลักษณะ ดังต่อไปนี้ อย่างน้อย 1 อย่าง ได้แก่
 - ประชากรที่มีความลำบากหรือปัญหาสุขภาพในด้านต่าง ๆ (รวม ความลำบากในการดูแลตนเอง)
 - ประชากรที่มีความบกพร่องลักษณะต่าง ๆ
- 2) ผู้ดูแลของประชากรที่มีความลำบากในการดูแลตนเอง
- 3) ภาวะสุขภาพ การใช้เครื่องช่วย สวัสดิการ การใช้คอมพิวเตอร์ และอินเทอร์เน็ต ของประชากรที่มีความพิการ

ขอบข่ายของการสำรวจ

ครัวเรือนที่อยู่ในขอบข่ายของการสำรวจความพิการ พ.ศ. 2560 ได้แก่ **ครัวเรือนส่วนบุคคล** ทั้งในเขตเทศบาล และนอกเขตเทศบาล ทั่วประเทศ

เวลาอ้างอิง

ระหว่าง 12 เดือนก่อนวันสัมภาษณ์

หมายถึง ระยะเวลานับจากเดือนก่อนเดือนสัมภาษณ์ย้อนหลังไป 12 เดือน ดังนี้ ถ้าสัมภาษณ์ ต.ค. 60 คือ ช่วง ต.ค. 59 – ก.ย. 60
ถ้าสัมภาษณ์ พ.ย. 60 คือ ช่วง พ.ย. 59 – ต.ค. 60
ถ้าสัมภาษณ์ ธ.ค. 60 คือ ช่วง ธ.ค. 59 – พ.ย. 60

วิธีการเลือกตัวอย่าง

สำรวจนี้เป็นการสำรวจด้วยตัวอย่าง (Sample Survey Method) โดยใช้แผนการสุ่มตัวอย่างแบบ Stratified Two Stage Sampling โดยมีกรุงเทพมหานคร และภาค (4 ภาค) เป็นสตราตัม (Stratum) ซึ่งมีทั้งสิ้น 5 สตราตัม และในแต่ละสตราตัม (กทม.และภาค) ได้แบ่งออกเป็น 2 สตราตัมย่อยตามลักษณะการปกครอง คือ ในเขตเทศบาลและนอกเขตเทศบาล โดยมีเขตแฉ่งนับ (EA) เป็นตัวอย่างชั้นที่หนึ่ง ครั้วเรือนส่วนบุคคลเป็นตัวอย่างชั้นที่สอง ซึ่งมีจำนวนครั้วเรือนตัวอย่างทั้งสิ้นประมาณ 109,000 ครั้วเรือน

การเก็บรวบรวมข้อมูล โดยให้เจ้าหน้าที่ของสำนักงานสถิติแห่งชาติไปสัมภาษณ์สมาชิกของครั้วเรือนตัวอย่างในเดือนตุลาคม พฤศจิกายน และธันวาคม พ.ศ. 2560

รายการข้อมูลที่เก็บรวบรวม

- 1) ลักษณะทั่วไปของสมาชิกในครั้วเรือน
- 2) การศึกษา
- 3) การทำงานระหว่าง 12 เดือนก่อนวันสัมภาษณ์
- 4) ความลำบากหรือปัญหาสุขภาพของเด็กอายุ 2-4 ปี
- 5) ความลำบากหรือปัญหาสุขภาพของเด็กอายุ 5-17 ปี
- 6) ความลำบากหรือปัญหาสุขภาพของผู้ใหญ่อายุตั้งแต่ 18 ปีขึ้นไป
- 7) ผู้ดูแลของผู้ที่มีความลำบากในการดูแลตนเอง
- 8) ลักษณะความบกพร่อง
- 9) ภาวะสุขภาพ
- 10) การใช้เครื่องช่วย สวัสดิการ การใช้คอมพิวเตอร์และอินเทอร์เน็ต
- 11) ลักษณะของครั้วเรือน

คำนิยาม

1. ความพิการ (Disability)

ความพิการมีความหมายได้หลายมิติ อาจมองว่าพิการจาก 1) ลักษณะภายนอก หรือ 2) ความสามารถในการทำกิจกรรมต่าง ๆ หรือ 3) ความสามารถเข้าร่วมในสังคม ตัวอย่าง เช่น คนที่ถูกตัดขาได้เข้าเมื่อมองจากภายนอก คือ พิการขาขาด เมื่อมองที่ความสามารถจะกล่าวว่า พิการเดินลำบาก และเมื่อมองที่ความสามารถในการเข้าร่วมสังคม อาจกล่าวว่าคนนี้มี ความพิการไม่สามารถประกอบอาชีพเดิมได้ ดังนั้นแนวทางของ International Classification of Functioning, Disability and Health (ICF) จึงกล่าวว่า “ความพิการมีความหมายครอบคลุมความบกพร่อง (Impairments) ข้อจำกัดในการทำกิจกรรม (Activity limitations) และข้อจำกัดในการมีส่วนร่วม (Participation restrictions)” มีดังนี้

- **ความบกพร่อง (Impairment)**

หมายถึง การสูญเสียหรือความผิดปกติของโครงสร้างของร่างกาย หรือการใช้งานของร่างกาย (รวมถึงการทำงานด้านจิตใจ) ที่สังเกตหรือเห็นได้ชัด ดังนั้น ความบกพร่องจะพิจารณาที่ “อวัยวะ” หรือ “ระบบการทำงาน” ของส่วนต่าง ๆ ของมนุษย์ เช่น ตาบอด หูหนวก แขน/ขาขาด อัมพาต โรคจิต/วิกลจริต ออทิสติก เป็นต้น

- **ข้อจำกัดในการทำกิจกรรม (Activity limitation)**

หมายถึง ความยากลำบากในการกระทำกิจกรรมของแต่ละบุคคลเมื่อเปรียบเทียบกับบุคคลทั่วไปที่ไม่มีปัญหาทางสุขภาพจะพึงทำได้ อาจมีความยากลำบากได้ตั้งแต่ระดับเล็กน้อยจนถึงระดับมาก ดังนั้น ข้อจำกัดในการทำกิจกรรมจะพิจารณาที่ “ความสามารถ” ของบุคคลโดยรวมว่าสามารถทำกิจกรรมหนึ่ง ๆ จนเสร็จสิ้นได้หรือไม่ ถ้าได้จะต้องทำด้วยความลำบากหรือไม่ โดยไม่สนใจว่าบุคคลนั้นมีความบกพร่องอะไรบ้าง

- **ข้อจำกัดในการมีส่วนร่วม (Participation restriction)**

หมายถึง ปัญหาที่บุคคลประสบเมื่ออยู่ในสถานการณ์หนึ่งของชีวิต โดยเปรียบเทียบสิ่งที่บุคคลนั้นทำได้กับสิ่งที่คาดหวังว่าบุคคลที่ไม่มี ความพิการสามารถทำได้ ในสังคมหรือวัฒนธรรมเดียวกัน เช่น การประกอบอาชีพ การเดินทาง การดูแลบุตร การทำงานบ้าน และการเข้าร่วมกิจกรรมในชุมชน เป็นต้น

ในการสำรวจความพิการ พ.ศ. 2560 นี้ พิจารณาความพิการ เฉพาะความบกพร่อง และข้อจำกัดในการทำกิจกรรมเท่านั้น

2. ความลำบาก

หมายถึง ความลำบากอันสืบเนื่องมาจากปัญหาสุขภาพทาง ร่างกาย หรือจิตใจ

3. ปัญหาสุขภาพ

หมายถึง ร่างกาย จิตใจ หรืออารมณ์มีความผิดปกติ เช่น ความเจ็บป่วย โรคหรือภาวะเรื้อรัง มีลักษณะความบกพร่อง อวัยวะต่าง ๆ ทำงานหรือทำหน้าที่ไม่ได้ตามปกติ เป็นต้น

4. เครื่องช่วย

หมายถึง อุปกรณ์ อวัยวะเทียมหรือเครื่องช่วยคนพิการ เพื่อ ช่วยเพิ่มความสามารถให้ทำงาน ทำกิจกรรมทั่วไป และกิจกรรมสำคัญของชีวิตได้ หรือเพื่ออำนวยความสะดวก หรือบรรเทาความลำบากหรือ ปัญหาในเรื่องดังกล่าว

ยกเว้น แวนตาและคอนแท็กซ์เลนส์สำหรับสายตาสั้น ยาว และ เอียง ที่สามารถซื้อได้ตามร้านตัดแว่นทั่วไป

5. ยา

หมายถึง ยาที่ใช้รักษา ควบคุม หรือบรรเทาความลำบากหรือ ปัญหาสุขภาพในเรื่องนั้น ๆ

คำอธิบายเพิ่มเติมเกี่ยวกับประชากรที่พิการ

การสำรวจความพิการ พ.ศ. 2560 เก็บรวบรวมข้อมูลเกี่ยวกับประชากรที่พิการ คือ ประชากรที่มีลักษณะดังต่อไปนี้อย่างน้อย 1 ลักษณะ ได้แก่

1) ความลำบากหรือปัญหาสุขภาพ มีดังนี้

1.1) ความลำบากหรือปัญหาสุขภาพของเด็กอายุ 2-4 ปี (เด็กเล็ก) ได้แก่ ความลำบากในการมองเห็น การได้ยิน การเดิน การเคลื่อนไหวร่างกายส่วนบน (การใช้มือหยิบจับสิ่งของขนาดเล็ก) การสื่อสาร การเรียนรู้ การเล่น และการเตะ กัด หรือตีเด็กคนอื่น หรือผู้ใหญ่

1.2) ความลำบากหรือปัญหาสุขภาพของเด็กอายุ 5-17 ปี ได้แก่ ความลำบากในการมองเห็น การได้ยิน การเดิน การดูแลตนเอง การสื่อสาร การเรียนรู้ การจดจำหรือมีสมาธิ การยอมรับการเปลี่ยนแปลง กิจกรรมประจำวัน การควบคุมพฤติกรรม การคบเพื่อนใหม่ และอาการจิตสังคม (อาการวิตกกังวล/หงุดหงิด/ก্লุ้มใจ หรืออาการเสียใจ/ซึมเศร้า)

1.3) ความลำบากหรือปัญหาสุขภาพของผู้ใหญ่อายุ 18 ปีขึ้นไป ได้แก่ ความลำบากในการมองเห็น การได้ยิน การเดิน การสื่อสาร การจดจำหรือมีสมาธิ การดูแลตนเอง การเคลื่อนไหวร่างกายส่วนบน อาการจิตสังคม (อาการก্লุ้มใจ/หงุดหงิด/วิตกกังวล หรืออาการเสียใจ/ซึมเศร้า) และการลุกจากการนอนเป็นทำนอง

ผู้ที่มีความลำบากหรือปัญหาสุขภาพ ในที่นี้หมายถึง ผู้ที่มีความลำบากมาก หรือทำไม่ได้เลย ในประเภทความลำบากหรือปัญหาสุขภาพนั้น

2) ลักษณะความบกพร่อง มีจำนวน 25 ลักษณะ ได้แก่

3.1 ตาบอด 2 ข้าง	3.13 แขน ขา มือ ลำตัว คดงอ เกร็ง
3.2 สายตาเลือนราง 2 ข้าง	โคง กระตุก สั่น
3.3 ตาบอด 1 ข้างและเลือนราง 1 ข้าง	3.14 แขน 2 ข้าง/ขา 2 ข้างไม่เท่ากัน
3.4 หูหนวก 2 ข้าง	3.15 เท้าปุก เท้าตะแคง เท้ากลับ
3.5 หูตึง 2 ข้าง	3.16 อัมพาต
3.6 สื่อความหมายด้วยการพูดและ
การฟังไม่ได้	3.17 อัมพฤกษ์
3.7 แขนขาด	3.18 โรควิต/วิกลจริต
3.8 ขาขาด	3.19 ออทิสติก
3.9 มือขาด	3.20 ปัญญาอ่อน/ดาวน์ซินโดรม
3.10 นิ้วมือขาด ไม่สามารถหยิบจับ
สิ่งของได้	3.21 บกพร่องทางการเรียนรู้
3.11 นิ้วหัวแม่เท้าขาด	3.22 ปากแหว่ง/เพดานโหว่
3.12 แขน ขา ลีบ/เหยียดงอไม่ได้	3.23 ศีรษะใหญ่/เล็กผิดปกติ
	3.24 ใบหน้าผิดปกติ
	3.25 คนแคะ/คนยักษ์

โดยสำรวจประชากรที่มีความพิการ เนื่องจากมีความลำบากหรือปัญหาสุขภาพ เฉพาะผู้ที่มีอายุตั้งแต่ 2 ปีขึ้นไป เพราะคนกลุ่มนี้สามารถทราบหรือผู้อื่นสังเกตเห็นได้ถึงความลำบากหรือปัญหาสุขภาพในเรื่องที่กล่าวมาข้างต้น ส่วนลักษณะความบกพร่องของประชากรนั้น สำรวจประชากรทุกกลุ่มอายุ (แรกเกิดเป็นต้นไป)